

311096

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 546.

Vol. 12
సంపుటము ౧౨చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జనవరి నెల 25 వ తేది సోమవారము
శ్రీ క్రోధనామ సంవత్సరము, మాఖమాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.No. 329
సంచిక ౩౨౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే కేలకు కేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. మంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోనముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెబుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

తయారైనవి!

ముచ్చటగనున్నవి!!

త్వరపడుడు!!!

1926 అమృతాంజనం డిపోవారి 1926

అందమైన చిత్రమగు రంగుల క్యాలెండరు

నెం 1. శ్రీ కృష్ణ మూర్తి 1 కి ధర 0-2-0, 12-కి 1-4-0, 100-కి 9-12-0

నెం 2. తంజావూరు చిన్ని బాలకృష్ణమూర్తి 1-కి 0-1-0, 12-కి 0-8-0, 100-కి 3-0-0

నెం 3. మహాత్మాగాంధీ 1 కి 0-2-0 12-కి రు 1-4-0 100 కి 9-12-0

నెం 4. ప్రతిరోజున చింపునవి 1-కి 0-4-0, 12-కి 2-8-0

క్యాలండర్లు బహుకొలదిగ ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే వ్రాసికొన
వలయును, 1, 2 క్యాలండర్లు కావలసినవారు ఖరీదుతో 0-1-0 అణా తపాలబిళ్లల
మూలమున పంపి తెప్పించుకొనవచ్చును. నెం 4 రు క్యాలెండరుకు తపాలవార్జి 0-2-0

మద్రాసు అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి.

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు

మూలకలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేర్లు (వ్రాయబడినవి. 35000 క్రియములకు అర్థములు పు యిడినవి) వైద్యకళపై నిండు, పర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కటలేదు. క్యాలికోలెందు వెల 8-4-0 లు.

నిజభస్మరాజము

ఇందు పదు ప్రఖ్యాతములు కుడిచేతి భస్మములు చేయు యానా ని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి రు. 500 కి మృతుగల భస్మ ములుకూడ గలవు. వెల రు. 1-8-0

2454

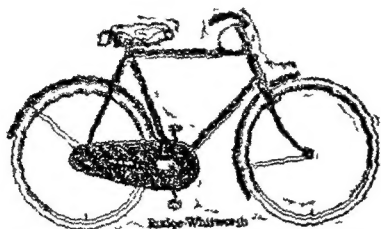
రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

శ్రేష్ఠమొనట్రేయ, ప్రజల ఆమోదమునసినట్టి నాలుగుబైసికిల్లు.

రెడ్డి - విట్ వర్లు

బ్రిటన్ శ్రేష్ఠమైన బైసికిలు ధర రు 100 అంతకు హెచ్చులోగలదు.

హెర్క్యుల్స్ పాపులర్ బైసికిల్.
అమితముగా తయారగుట వలన ధర సరసమైనది.
ధర రు 80
అంతకు హెచ్చులో గలదు.

వెరల్ స్పెషల్ బైసికిల్.
5 నెలల రములవరకు పూచీ యివ్వబడును.
ధర రు 75
అంతకు హెచ్చులో గలదు.

'ఇన్వికాడి బైసికిల్'
ధర రు 110/-
అంతకు హెచ్చులో గలదు.

దక్షిణ ఇండియా యందు అంతటను అందరుబైసికిల్ల వర్తకులవద్దను గలవు.

Sole Agents:—English Cycle & Motor Importing Co., Broadway, Madras
Branches 3, Mount Road & Bezwada

విలసివడ, కరముల విలసివడ

రక్త హాతి

1228

Deschiens' syrup

విరళమ ఉపయోగించుము

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నిద్రాశీలమును, 20,000 ప్రయోగములకొనియున్నది. చిన్నవారు, పాద

అను ముచ్చట, అనుచును ఎక్కువగా రుచును.

To be had of all Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co., 174, Broadway Madras.

శ్రీలు ఖంధ్యులగా (బిడ్డలులేక) ఉండ నవసరము లేదు— వారు బిడ్డకల్గి యగుట కొక అనకాశము గలదు. అంధ్యత్వమునకు సంబంధించిన కారణము లన్నిటిని పూర్తిగా పారద్రోలి, అట్టివారు కి దినములలో మాప్రత్యేక నిపుణునిచే కుదుర్చుచును.

TAMIL NADU AYURVEDIC PHARMACY,
P. O. Box 278, 228, Govindappa Naick Street, Madras.

అగిరకు మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు దయచేసివచ్చి ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసిన

మానమకము, పనితనము, న్యాయము, మీకు విశదమగును

ప్రస్తుత నవనాగరికతకు తగినట్టి లోలాకులు, పుష్కరాగముల తోడులు, శేషరలు, క్లావరులు ముక్కుపుడుకలు అంటుపోగులు, చెండి తిరుగుచెయ్యలు, టీ సెట్లు, టెన్నిసుకప్పులు, అనేక విధములగు ఉంగరములు, బహుమాన పత్రములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన అతివ్యయలో తయారుచేసి యిచ్చెదము. ముఖ్యగమనింపు:—నీమ వేండికి, నవరం బంగారుకు, మేలురకంపుష్కరాగములకు గారంటి యిచ్చెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో పైకమువాప నిచ్చెదము. 1821 ఉమ్మడి రామయ్యలెట్టి, గురుస్వామిలెట్టి, నగల, వర్తకులు, 25 వైవాణాతకోడ్డు, మద్రాసు.

కాసు బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము.

మావద్ద పలకరకముల లోలాకులు, దుద్దులు, అంటుపోగులు, చంపసరములు, పత్రములు, మోపులు, బంగారుమోహచెయ్యలు, చెయ్యలు అడ్డెగలు, చెండికాలు, గోలునులు, మిరియలగోలునులు, మొలత్రోడులు, టంబుల్లు, కాఫీసెట్లు మొదలగునవి తయారుగనున్నవి. వివరములకు ఈదిగువ విలాసములకు వ్రాయుదు:

కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శవగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు.

ప్రాప్తితరు: ది ఆంధ్రజ్యోతి లరి మా న్యుఘా క్ష రింగు కం పె నీ
పాడాక్షిను: బెజవాడ, 1597 181 1149

ఇండియా గెజెటు

ఫీల్డ్, జన 22:—ఇండియా గెజెటునదిట్లు (ప్రకటన) వదిలినది.

శాసన నిర్మాణశాఖ

జి. వి. రి స్పీ, స ర్ జి మా ర్ మా ము శాన్, సర్ చార్జ్స్ టామహంటు గార్లు నియమింపబడి ప్రకటించబడినది.

భారత శాసనసభ్యత్వమునకు యన్. సి. కేల్కా, గారి రాజీనామా అంగీకరింపబడినది. ఆనియోజకవర్గ వారిని ఫీల్డవరి 27లోగా మరియొకరి నెన్నుకొనవలసిన అదిగిది.

ఆర్థికశాఖ

సివిలు పింఛను (మాన్యు) నిబంధనలు ప్రకటించబడిన

రైల్వేశాఖ-విశాఖవల్లం హార్బరు

విశాఖవల్లం హార్బరు స్కీములో ప్రధానముగా నీ వతును పరిశాలతోబోగికిని సమీక్షియుటకై నియమింపబడి సలహాసంఘములో నీదిగువన రున్నారు:—అగ్గ్యక్షుడు బెంగాల నాగపూజురైల్వే ఏజెంటు, ఉపాగ్యక్షుడు-విశాఖవల్లంహార్బరు ప్రధానముగానీరు, సభ్యులు—(అధికారులు) మధ్యరాష్ట్రముల పరిశ్రమల డైరెక్టరు విశాఖవల్లంహార్బరులోను, విశాఖ వల్లం పురపాలక సంఘాగ్యక్షుడు, మదరాసు అండు సచరక్ మహారాట్ రైల్వే ఫీల్డు యుజనీరు; ఆసభికారులు—సర్ యం. డి. రామభాయి, మెట్రో ఇండియా మైనింగు కంపెనీ కెనరలు మేనేజరు హెచ్. డి. కాగరు, కారమాండలు నిమిటెడు కంపెనీ మేనేజరు హోల్లింగ్స్, మదరాసు పోలిండి యన్ ఎక్స్ప్రెస్సు నిమిటెడు కంపెనీ దుబాష్ రావులహూర్ వి. మణ్సుగమెనదియగుగార్లు. (ఆ. ప్రె)

"కొమగటమారు" వైది

నేడు విడుదలచేయబడుట

లాహోరు, జనవరి 20:—చెనుకటి "కొమగటమారు" కేసులో క్షింపబడిన బాబాగరు దీక్షిత్సింగు జనవరి 20 తే దిన మియాన్చానీ జైలునుండి విడుదలచేయబడెను. బందీ కూతరం సత్రికవారిలో మాట్లాడుచు నతడు కొన్ని సెలలు ముందుగానే తన్ను విడిచిపెట్టినందుకు ఆశ్చర్యమును తెలిపి తేక యులో విప్రుకున్న హిందూమహాన్ముదీయ అల్లుడులను గూర్చి విచారపడెను. హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము రావలెననియు, శాసితత్వ మను అగౌరవము పోవలెననియు తెలిపినయెడల భారతదేశము లందరును కలియవలెనని అతడు చెప్పెను.

(స్వకీయవిలేఖరి తండ్రి)

హిందూ మహామదీయ కొట్లాట

పాట్నా, జనవరి 22:—హిందూ మహామదీయ కొట్లాట తేదీచదివినమున మసీదువద్ద బాబాలు చాయించినందుకై హిందువులును మహమ్మదీయులును కొట్టుకొనినట్లు ఢిల్లీనుండి తెలియుచున్నది. ఇంకను వివరములు తెలియవలసి యున్నది. (ఆ. ప్రె.)

శాస్త్రులను తయారుజేయుట

అ. శ్రీ. పు. లు

లాహోరు, జనవరి 22:—కుహావలలోని గొట్టములను నిర్మించి రివాల్వరులను తయారు జేయుచున్నట్లు తెలిపి శ్రీమంతుడు ఒక మేష్ట్రు ను తయారుచేసిరి. అనుమానము మీద కనువిద్యకర పాఠశాలకు పోలీసువారికి లైసెన్సు లేని రివాల్వరులను 120 వారికను. అత్రేగ్రామమున (అమృతకర) ఫెయిజా కాంతాసింగులవద్ద కూడ కొన్ని వారికను, బిర్ల అశ్రుచేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

నర్ మాల్కా-ము హైలీగారు

నాయువిమానముపై రావల్పిండి వెళ్లెదరు

లాహోరు, జనవరి 22:—రావల్పిండిలో కాటకువర్సెన్సు కను ప్రదర్శనమున హైలీగారు వాయు విమానముపై నక్కను గిరిగంటలలో వెళ్లెదరు. వాయు విమానములోని ధార్మిక గారు మక్కాని కానెదరు. అంగరక్షకు డొకడు మరెయ్యక మానములో వెళ్లెను. ఇదియే రాష్ట్రీయప్రభువు వాయు విమానములో అధికారిగా ప్రయాణము చేయుటకు మొదటిసారి.

క్రైస్తవస్త్రీల మితవాససంఘము

బొంబాయి, జనవరి 22:—క్రైస్తవస్త్రీల మితవాససంఘమువారి 17 వ సమావేశము నేటివచ్చుట తెలిపబడినది. 27 వ తారీఖువరకు వారి కార్యక్రమమును ఆవరణలో పెట్టెదరు. క్రైస్తవస్త్రీల అగ్రాసాధికారమును వహించినది. అఖిలభారతదేశ మందలి 9 కాఖలనుండియు ప్రతినిధులువచ్చిరి. మితవాసమును గూర్చిమాత్రమే చర్చింతురు. ఈ అంశమును ప్రజలందరను ఆమోదించునట్లు చేయువిధానమును ఆలోచించెదరు. (అ. ప్రె.)

బీహారు బరిస్సా శాసనసభ

అనధికార తీర్మానములు

పాట్నా, జనవరి 22:—బీహారుబరిస్సా శాసనసభ యొక్క నేటిసమావేశమును అనధికారతీర్మానములు చర్చింప బడెను. 5 అనధికార తీర్మానములు ప్రభాభిప్రాయమును గను గొనుటకు ప్రచురింపబడెను. ముసల్మానువాక్కు సవరణబిల్లు ఆలోచించి ఆమోదించిరి. ఉపసంఘమునకు పశుచట్టము విడువబడినది. వంగదేశపు పెనెన్సిల్వేనియను ఉపసంఘమునకు విడువబడిన దను తీర్మానము ఓడిపోయినది. ఈబిల్లువిషయమున రైతులను భూస్వాములను సమాధానపు తీర్మానము జరుగునట్లు తోచెను. (అ. ప్రె.)

పాట్నా, జనవరి 22:—బడ్జెటులో విద్యావిషయకమై ఎక్కువ ఖర్చుచేయుటకు ఏర్పాటు చేయబడును. 10 లక్షలు ప్రాథమిక విద్యకాలము కట్టుటకును, 151 లక్ష రూపాయలు రాష్ట్రీయ వివిధసంస్థ ప్రదర్శనకాలకును ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రదర్శనకాలలోనే పరిశోధనకాఖకు స్థాన మీయబడును. (అ. ప్రె.)

బీజేబండ్

బీజేబండ్:—నీరైపోయిన వీర్యమును గట్టిపరచు ఎరువును తయారుచేసినది. స్వచ్ఛమందుగాని మూత్రముతో, గాని నీరును పులితమునున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. మూత్రమును, పులితమును తొలగించి యావనమునందు నున్న మూలములను కయినను రెండుగంటలలో నరములకు యిటు నిచ్చి సంసారమును అనుభవించునట్లు చేసి సంతానవంతులగుజేయును. ఈతరములు రహస్యముగా నుంచబడును 20 మాత్రలు సీ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం.

1159-1027 13, బైరాగిమఠంబీధి, మద్రాసు.

ఆయుర్వేదాపధర్మకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రు 2-0-0

ఆంధ్రదైవజ్యోతిషావళి రు.2. భస్మప్రకాశిక రు.1.

శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి 2048

కింగ్స్-డాక్టర్, బెళాపాడ.

ఆంధ్రనాటక ప్రదర్శనమునందు పోటీపరీక్ష

కాకినాడ

కాకినాడలో రామారావుపేట యందుగల శ్రీరామసమాజమువారి యాజమాన్యమున మ. రా. శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీ నరసింహారావుపంతులుగారిచే రచించబడిన "పాదుకా పట్టాభిషేకము" అను నాటకమును ప్రదర్శించుటలో ఆంధ్ర దేశము నందలి నాటక సంఘములకు పోటీ పరీక్ష యేర్పాటు చేసినట్లు తత్సమాజ కార్యదర్శియగు శ్రీ బుద్ధభరతు జగ్గరాజు గారు ను (గాంధీనగరము, కాకినాడ) అభ్యర్థించుట శ్రీ చెలికాని వెంకట్రావుగారును తెలియజేయుచున్నారు. పోటీకి నిలువదలచిన నాటక సంఘములు రూ 5 లు ప్రవేశ రుసుము ముందుగా పంపించుచు దరఖాస్తులను పైజెప్పిన కార్యదర్శికి 25-2-1928 లేదీ లోపుగా అందజేయవలెను.

నిబంధనలు

1. అత్యుత్తముగా నీ క్రింది పాత్రలను ప్రదర్శించిన వారల కి క్రింద వివరించిన కిమ్మతుగల బంగారు పతకము లివ్వబడును:—

దశరథుడు రూ 45, శ్రీరాముడు రూ 45, భరతుడు రూ 45, లక్ష్మణుడు రూ 30, కౌతల రూ 30, మంధర రూ 30, సీత రూ 30.

2. మొత్తము నాటకములో అన్ని పాత్రలలో అనుకూలముగా రక్తి కట్టించిన నాటక సంఘమువారికి రూ 100 ల చెందితో చేయబడిన శ్రీరామ విగ్రహము నొసంగబడును.

3. పరీక్షకు హాజరగు సంఘములవారు తమకుగావలసిన పరికరములను తామే తెచ్చుకొనవలెను. నాటక ప్రదర్శన హాలు (కర్నూలు సహా) యీ శ్రీరామ సమాజమువారిచే సమైక్య చేయబడును.

4. పోటీకి నిలువబడి సంఘమువారు తమదరఖాస్తులను యీసమాజము యొక్క పెక్కటరీ బుద్ధభరతు జగ్గరాజుగారికి పంపుకొనవలెను ఇట్టిదరఖాస్తునకుగాను నిర్ణయింపబడిన రుసుము రూ 5-0-0 లున్న దరఖాస్తుఫారముమీద సంఘము యొక్క జవాబుదారీ కలిపి తమ యాజమానుల ద్వారా పంపవలెను.

5. ఈపోటీపరీక్షకు గాలుగు దరఖాస్తులకు ప్రాధాన్యత యెడల నిర్దిష్టముగా పరీక్షా ప్రదర్శనము జరుపబడును.

6. పరీక్షాధికారులు నియమించు నిబంధనలకు యేనాటక సంఘము యే విధముగా స్వీకరించి నడచినను వారి దరఖాస్తులనును తరిగి యివ్వబడకనే దరఖాస్తును రద్దుకేయు హక్కు యీసమాజమువారికి కలదు.

7. ఇతర గ్రామనాటక సంఘములవారికి వారివారి ప్రదర్శన దినములందు భోజనసతి యీ సమాజమువారే చేయుదురు.

8. పోటీకి నిలువబడిన నాటకసంఘముల యందలి ప్రదర్శనము పూర్తియగునవరకు యీ గ్రామములో యితర గ్రామ నాటక సంఘమువారు పోటీ ప్రదర్శనము మాత్రము తక్కి మరె యితర ప్రదర్శనము ప్రదర్శించ కూడదు.

9. దరఖాస్తుదారులకు నియమించు ప్రదర్శన దినములకు ప్రదర్శకులు రాని యెడల వారివారి సానైటీ యజమానులమీద తగువర్తి దీసికొని రూ 100 డే మేజెన్ నమాలు చేయబడును.

10. నాటక కళాసందర్శనము ననుసరించి వారివారియిష్టానుసారము నాటక భాగమును తగ్గించుకొన వచ్చును. పాటలు ఉపయోగించుకొన వచ్చును. దుస్తులు పాత్రోచిత్రముగా నుండవలెను.

11. (క) ఏను కాలములందు దెవరెవరి ప్రదర్శనములు జరపబడునో దరఖాస్తుల పూర్తి అయిన పిమ్మట యీసమాజ మవారు దరఖాస్తుదారులకు తగుద్వారా తెల్పుదురు. ఆయాది నములకు సిద్ధముగా నుండవలెను. (బి) నియమిత కాలములు తిరిగి ఆసనరక్షమునబట్టి మార్చవలసి యున్నయెడల మార్చి తెలుపుటకు యీసమాజమువారికి హక్కుకలదు. ఈ సంవత్సరము మార్చి 15 వ తేదీలోపుగా ప్రదర్శన నిర్ణయ దినములు తెలుపబడును. ఆపై వారములోపుగా ఆయాదినములకు ఆక్షేప ఉన్నయెడల తెలుపవలెను.

12. ప్రదర్శనము దినమునవచ్చు ద్రవ్యముతో ప్రదర్శక సంఘమువారికి యేమాత్రము సంబంధములేదు.

13. పరీక్ష పూర్తిఅయినపిమ్మట యీసమాజముకైన అన్ని ఖర్చులపాప నేపించిన ఆదాయము శ్రీరామ సమాజము దివ భవనమునకు వినియోగింపబడును.

14. శ్రీరామ విగ్రహము క్రింది సమాజమువారు వారి యిష్టమునట్లైన నాటకము ప్రదర్శించుటకు యేర్పాటు సమర్థ ప్రదర్శించు నాటకమునకు వచ్చుఅదాయము ప్రదర్శకులకు యే మాత్రము సంబంధములేదు. అదినముననే అందరి బహుమతులు యివ్వబడును.

ముహూర్తము:—రెండుబడిన 14 వ తేదీలో ప్రదర్శన పాత్రలకు రాజప్రతినిధి, మోడవకారు రైలుఖర్చులు భోజనసతి యను యింకాములను చేయబడును.

16. ప్రదర్శనము అయినపెంబడితో బహుమాన దారులకేగిదేముగారిందు బహుమానముయొచ్చు ప్రదర్శన తేదీ బహుమానములో సంబంధించిన సంఘములవారికి తెలియజేయబడును. నేప:

17. పరిశీలకారులు విదూగురు ఈసమాజమువారే నిర్ణయించుదురు. అట్టి పరీక్షాధికారులకు గాని ఈ సమాజమువారికిగాని యెట్టి సంబంధమును ఉండవని రూఢిగా వచ్చునలెను. పరీక్షాధికారులలో యిద్దరు యితర జిల్లాలలోనుండి యెన్నుకొనబడుదురు.

18. ఏఏవయములైనా ఈ సమాజమువారిని కనుగొనవలసిన యెడల పెక్కటరీగారికి వ్రాసిగాని వారిని కలిసికొని మాట్లాడిగాని తోకొనవలెను.

19. ప్రదర్శనము ఒక సంఘములో ప్రదర్శించిన తరువాత మరెయ్యక సంఘములో చేరి యే పాత్రను ధరించకూడదు.

20. ప్రేమించి వచ్చే నాటకకంపెనీలకు 12 గురు పాత్రదారులకు మాత్రము రాను మోడవతరగతి రైలుచార్జి యీసమాజమువారు భరించునట్లు.

(స్వకీయవిశేషి)

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు అభ్యక్షత

అభ్యర్థి యగు వెంకటగిరి కుమారరాజుగారి

ప్రకటన

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు అభ్యక్షతపనికి పోటీదఫలునున్న వెంకటగిరి కుమారరాజుగారిని వ్రాయుచున్నాను:—

నెల్లూరుజిల్లాబోర్డులో ఎన్నుకొన బడవలసియున్న అభ్యక్షతకు నేను అభ్యర్థిగ నుండవలసింది. వారాజకీయాభిప్రాయముల గూర్చి వసంతు ను వ్యాపింపజేసి ప్రత్యక్షము లాభముపొందజూచుచున్నాను. నేను స్వరాజ్యపక్షము, జస్టిసుపక్షము మున్నగు రాజకీయ పక్షములందు చేరలేదు. స్వంతముగ నిలచి ప్రజాసేవ జేయవలసింది. నేను స్వదేశి ఉద్యమమునకు ప్రతి కూడుదననిగూడ చూచుచున్నాను. మనదేశములో గృహపరిశ్రమల ప్రోత్సహించినచో ఆర్థిక సాంఘిక దుర్వస్థలు బాయునని వానవచ్చును. నేను వెంకటగిరి తాలూకాబోర్డు అభ్యక్షునిగ నుండి యీవిషయమున జేసినసేవ నెరింగిన వారెవరు యిట్లనవలెను. అభ్యక్షులకు గల నామినేషను అధికారమును కొందఱు సరిగ వినియోగించుట లేకని కొందరి అభిప్రాయము. నిమ్నజాతులకు, అల్పసంఖ్యాకులకు ప్రాతినిధ్య మొసంగటలో నేను క్రద్దపించెదను.

రెండు ప్రదర్శనములు మాత్రమే

శ్రీ శ్రీతారామాంజనేయ

నాటక సమాజమువారు, ఏలూరు.

నెల్లూరు పురమందిరమున

26-1-26 మంగళవారం రాత్రి 9-30 లకు

వరవిక్రయము

28-1-26 గురువారం రాత్రి 9-30 గంటలకు

ద్రావది

నాటకములను ప్రదర్శింతురు.

M. N. Rao.

Zamindar & Proprietor

మద్రాసు ఆంధ్ర సదరన్ మరాట

రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

1-2-1926 తేదీ నుండి ఈ రైల్వేకు సంబంధించిన టరుకేజీ పెక్కుమీదనుండు రెంగులూ సిటీ, గుంతకల్ వనలకు మధ్యపాపు నెం 67, 68 రుల బండ్లకు ఇండియన్ హామల బండిగూడ చేర్చబడును పింజెంటులు, రొట్టె, ట్యులు, టీ, కాఫీ మొదలగునవి ఇండియన్ ప్రయాణీకులకు యింపబడును.

ఆంధ్ర హర్షా

చెన్నై ప్రతి ఆంధ్రవిద్యార్థుల సంఘమువారు హర్షా అను పేరున ప్రకటించు త్రైమాసిక పత్రిక 2వ కొంతము. ఈ పత్రిక మేర్పడి ఏడాది పైనున్నది. ఆంధ్ర విద్యార్థుల ధ్యానార్థముగా ప్రస్తుతపు ఆంధ్రవిద్యార్థుల అత్యుత్కృష్ట పాఠశాల శాఖలను బోధించుట ప్రయత్నము. ప్రయత్నముల గావించినదియు దొల్ల రెరింగినదియు మే. ఇప్పటికి పలుకైన కెందు ప్రతిభలను గూడ తెలిపియున్నారు.

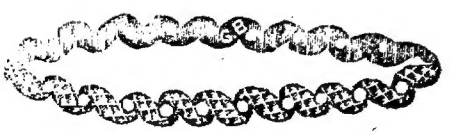
ఈసంచికయందు ప్రస్తుతమున విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షులు విద్యవిషయములందు అవసరసామాన్య పాండిత్యము గలవగును, అనుభవజ్ఞులును బ్రహ్మచర్య శ్రేష్ఠులును ఆంధ్ర హర్షాలో నొకరును పర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారి వాగ్దాతలను జీవితం గ్రహము దెచ్చి ఆంగ్ల న్యాయము గలరు. మిగిలిన ఆంగ్ల న్యాయములలో రవీంద్రనాథ్ టాగూరుగారి విశిష్టతగ్రహము వారి కతివ్వగారి "సంఘసేవ" మదరాసు యూనివర్సిటీ మున్నగు ముఖ్యన్యాయములు గలవు. టి. ఎ. వై. గంగూలుగారు వ్రాసిన 'కమల'యను కథవిద్యార్థుల చెవులలో సాధారణముగ బడుచుండు సాంకేతిక పదములగుడిన చక్కని తెలియజేస్తుంది. స్వచ్ఛానముల విడిచిపెట్టి దూరదేశమున చెన్నై నగరములో హస్తలంబున కాలముగడుపు విద్యార్థుల దృష్టి ఎటు మరులుండునో తెలంపు తెల్లు వేధించుచుండునో చక్కని విశ్లేషణ చేసింది. బాల్యవివాహములందరి లోపముల నూచింత నుద్దేశించుచుండి గాని కథాంతమున సరసముగ లేదు. ఇండియా దేశము ప్రతిభిక్రమగూర్చి ప్రభుత్వవ్యాసము (కర్త పేరులేదు) ప్రకటించుచుండి. ప్రతిభిక్రమగూర్చియు కర్తవ్యము గూర్చియు యిట్టి వ్యాసములను ప్రతి సంచికయందు ప్రకటించి కర్తవ్యముగూర్చి యీ సంఘమువారు గావించిన తీర్మానమును అమలు నకు తెచ్చుచు గాక. ఆంధ్రవిద్యార్థులు కర్తవ్యము విధిగా భరించెనని మదరాసులో వాడుక గలదు. దీనిసార్వభౌమి, కర్తవ్య ప్రచారమున కనుసూతులను వ్యాసములను ప్రకటించి యాధికారవిద్యారా యితర విద్యార్థులనుగూడ ప్రోత్సహించెనని నమ్ముచున్నాము. ఆంధ్రదేశమునందలి కళాశాలల సమాచారము, ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘాధ్యక్షులగు గౌ. వేమనరపు రామదాసు పంతులుగారి వాగ్దాతలనుగూడ యిందుగలవు.

తెలుగు భాగమునందు, వివిధకళాశాల విద్యార్థులచే కూర్చుడిన చక్కని పద్యములున్నవి. భావవిశ్వముగూర్చి విమర్శయను, దుష్టాదుల రామకృష్ణగారి ప్రశంసయుగల వ్యాసము చదువరియొక్కది. తాతా కృష్ణమూర్తిగారు "నేను చిట్టి" యని వాడుకభాషలో వ్రాసిన వ్యాసమునందు చిన్నిపిల్లలకు సహజముగనుండు స్వీయ, పెంకెతనము, ఆటలందలి ఉత్సాహమును చక్కని వర్ణించిరి. ఉమర్ ఆలీమా కవికృతమును "అలోకనము" అను పద్యములతో గూడిన వ్యాసము యెంతయు నీతి దాయకముగ నున్నది. దేశాంతరమునచ్చి తలదండ్రుల కష్టాన్ని తెలుసు వెచ్చించి చెన్నై ప్రతిభలతో మహాపట్టుములలో నవనాగరికతా చిహ్నములచే నాకర్షించబడుచుండు విద్యార్థులకు గూడ పాఠమును బోధించుచున్నది. ప్రస్తుత ధనసంపదకుప్పాంగి భోగాను భవమునందు ఇండియలోలత్వమునందు దగుల్పాని భావినీతితలుగూర్చి తలపాతక అంతరాత్మ హితవునుగాని, స్నేహితుల బోధనగాని పాటించని వారిగతి యేమగునో స్పష్టముగ చెప్పిరి.

ఈసంచికయందు శ్రీబసవరాజు అప్పారావుగారి "వక్ర చూడామణి" అనుగీతము గలదు.

ఆంధ్రులెల్లరుగూడ యావత్రికను గ్రహించి, యీసంఘమువారు తమ ఆశయముల సెరవేపునట్లు ప్రోత్సహించునను.

సవరను బంగారు గట్టిగాజులు

జర 1 కి మజారి రు 4-0-0 మాత్రమే

దైమును కట్టించుకొనుచున్నది. అనుభవమున పని లేదు. అనేక రకములలో గలవు. సవరను బంగారును గారంటి, మోపునయినా సరే మీ కవసరము లేనియడల సవరను ధర ప్రకారం సొమ్ము వాపసు యివ్వబడును. కోరువారికి క్షేత్రము వుంటే దానిగా పంపబడును. 2489-1264

గోల్కొండగిల్లు మేనుపాక్కరింగ్ కోరిక ముత్తయ్య మొదలవీధి, సామీకాదుపేట మద్రాసు.

జిల్లా సెకెండరీ విద్యార్థులు

చెన్నై శాస్త్రమున శాసనసంస్కరణము లనుబట్టిని రాకపూర్వము విద్యాశాఖాపరిపాలనమంతయు శ్రీదైర్ఘ్య దుర్గవారి యధీనమునందుండెను. ఈసంస్కరణము 1920 వ సంవత్సరమున మదరాసుభాగంలో నమలునకు చేబడెను. తదితర రాష్ట్రములందును ఆకాలముననే ప్రారంభింపబడెను. అది మొదలు ఆంధ్రరాష్ట్రము శాసననిర్మాణభలలో బ్రజలవలన నెన్నుకొనబడిన సభ్యులలో నొకరిని శ్రీ గవర్నరుగారు విద్యా శాఖకు మంత్రిగా నియమించిరి. మదరాష్ట్రమునందు శ్రీయుత సర్. ఎ. పరశురామ పాత్రోగారు రెండుపర్యాయములు గవర్నరుగారిచే విద్యాశాఖకు మంత్రిగా నియమితులైరి. దీనిబట్టి చూడ, మీరు ఈ రాజధానియొక్క విద్యావిషయములందు యెక్కువ శ్రద్ధను వహించి తమవిధులను సక్రమముగ నిర్వహించి యుండునని లేలుచున్నది.

మనమంత్రిగారివద్దను జనోపకారకార్యము లెన్నియను: 1 నూతన విశ్వవిద్యాలయసంస్కరణము. 'సె నెటు' మొదలగు సభలయందు మునిసిపల్, జిల్లాబోర్డు మొదలగువారికి ప్రాతినిధ్య మొసంగి యందుజరుగు వ్యవహారములనుబట్టిని ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి జరుపుట. 2 ఆంధ్రవిద్యార్థులయనిర్మాణము. 3 జిల్లా సెకెండరీ విద్యార్థులు. 4 జిల్లా ఎలిమెంటరీ విద్యా సంఘములు. 5 ప్రైవేటుమేనేజ్మెంటు పాఠశాలలో నుండు ఉపాధ్యాయులకు ప్రావిడెంటుఫండు. 6 వృత్తివిద్య. 7 విద్యా శాఖాధికారవర్గమును పెంచుట. 8 ఎడ్యుకేషను సర్వే, నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య మొదలగునవి. ఇందు ముఖ్యమునవారినిగూర్చి కొంత వివరించెద.

నిర్బంధప్రారంభవిద్యాశాసనమును ప్రతిగ్రామమునందును ప్రవేశపెట్టెయవలెనను నభిప్రాయమున గడచినవత్సరము "ఎడ్యుకేషను సర్వే"ని చేయించిరేగాని దానివలన గలిగిన ప్రతిఫల వింతవరకేమియు కాన్పించదు. సాధారణముగ గ్రామములలో సర్కారువారిచే నంగీకరింపబడిన ప్రతిపాఠశాలయందును, ప్రతి దినమున హాజరు బాలురసంఖ్య బహుస్వల్పముగా నుండును. బాలురను సక్రమముగా బడికి పంపువని కోరిన తల్లిదండ్రులు "మికిచ్చుగ్రాంటులో మాకేమయిన గొంతగొనుచున్నారా? మా బాలురు రాకుండిన మీకు గ్రాంటు ఎట్లువచ్చును? అనుమాన ప్రశ్నలను వేయు పానురులను శిక్షించుటకు జిల్లావిద్యాశాఖాధికారిగారికైనను అధికార ముండునట్లులే చేయుట ముఖ్యము.

ప్రావిడెంటుఫండు:-ఈ స్కీము సంస్కరణములు రాకముందు చాలకాలమునుండి ఈదైర్ఘ్య దుర్గవారి ఆలోచనయందుండి తుదకు మంత్రిగారు తమపదవిని స్వీకరించిన కొంతకాలము నకుఅమలులోనికి తేబడెను. వృత్తివిద్యను ప్రతిసెకెండరీపాఠశాలలోను గలవలయునని యనేకపర్యాయములు ఉపన్యాసము లీయబడినవేకాని సెకెండరీ పాఠశాలలో షుమారు 100 కి 10 పాఠశాల లేమైనా వారి సలహాలప్రకార మేదోయొక్క విధమైన వృత్తివిద్యను గలపుచున్నారే కాని అన్నిపాఠశాలలలోను నేర్పుటలేదు. ఆయాప్రదేశములకు యథోచితవృత్తివిద్యను తప్పక ప్రతిసెకెండరీ పాఠశాలలోను గలవలెనని నిర్బంధ శాసన మొకటి లేనిది ప్రయోజన ముండదు. ఇట్లు శాసన మొకటి యేర్పాటు చేసినను ఎక్కువ లాభకారిగా నుండదని తలచెదను. సెకెండరీ పాఠశాలలోని బాలురు అనేక విషయములను గూర్చి పరిశ్రమ చేయవలయును. కనుక వారమునకు యే 1-2 గంటలకాలము సుత్రోకాని రంపముతోకాని పరిశ్రమచేసినంత మాత్రముననే వారికి లాభమేమి గలుగును? వృత్తివిద్యకొనుట పత్యేకముగా ప్రతిజిల్లాలో నుండు కనీస మీ ప్రతి రివిన్యూ డివిజనుకు 1 టైనును పలువిధములైన వృత్తివిద్యలను గరపు పాఠశాలల నేర్పాటుచేసినగాని ప్రజలకు లాభకారిగా నుండదు.

విద్యాశాఖయందు పరిష్కారకారుల సంఖ్య హెచ్చినదే గాని యుపాధ్యాయులకష్టము లెంతమాత్రమును యీడెరలేదు. వారిశీతముల అభివృద్ధి గుఱించిగాని ఉద్యోగనిర్వహణమును గుఱించిగాని తగినంత పోకర్మములు చేసియుండలేదు.

జిల్లా సెకెండరీ విద్యార్థులు స్థాపించి షుమారు 3 సంవత్సరములైనది. ఇందలి సభ్యులలో నధికము గవర్న మెంటు వారిచే నియమింపబడినవారు. ఈబోర్డువారు సర్కారు వారికి సహానిచ్చుచు తమ యభిప్రాయముల నూచించువారే కాని తాము గావించిన తీర్మానముల ప్రకారము జరుపుటకు శక్తిలేని వారు. ఈబోర్డుకంటె జిల్లా ఎలిమెంటరీ విద్యాసంఘమే బాగుగానున్నది. పాఠశాలలకు రికగ్నీషన్ యిచ్చుట గ్రాంటుల నిచ్చుట మొదలగుపనులను స్వయముగా చేయుట కధికారము కలిగియున్నది. సెకెండరీ బోర్డువారు రికగ్నీషన్కు తాము నిఘానను చేసిన పాఠశాలల దైర్ఘ్యదూరము అంగీకరింపకుండుట

యు సంభవించుచున్నది. పాఠశాలలకు రికగ్నీషను యిచ్చుట గ్రాంటును మొలలనని యిచ్చుట, అన్నిటిని దైర్ఘ్యదూరగా చేయుచుండిరి. ఇట్టి తటే యందలిసభ్యులకు తగిన యుత్సాహ ముండవలదు.

అదియునుగాకసర్కారువారిచే నియమితులైనవారిలోనధిక బంధుస్వాములును, న్యాయవాదులును అయియున్నారు. వీర క్రమముగా బోర్డుసభలకు హాజరుగటలేదు. మూడుమాసముల కొకసారి తమ సభ్యత్వము పోవుననుభయముతో కొంచెము సావకాశము చూచుకొని హాజరుగచున్నారు. నేను స్వయముగా నొకసారి గడచినజూలై నెలలో నెల్లూరునకు నాస్వంతపనిమీద వెళ్లి యుండి సెకెండరీవిద్యార్థులవారి సభ యేలాగుండెనో చూడవలెనను అభిప్రాయమున నచటికి పోయియుండ, కర్నీతోహునిండియుండెనేగాని సభ్యులతో మాత్రము నింకియుండలేదు. సభయేమాత్రమును అక్కడముగాలేదు. నాడు లొమ్మిది మంది సభ్యులకు రి రు మాత్రము కనిపించిరి. ఒకరు జిల్లా ప్రెసిడెంటుగారు. ఒకరు జిల్లాబోర్డుమెంబరు. ఒకరు జిల్లావిద్యా శాఖాధికారి. వరియొకతూరి ఈబోర్డుసభ్యులలో నొకరగ (న్యాయవాది) మాత్రమునునకు వారివృత్తిసంబంధమైన పని మీద వచ్చినపుడు వారిని దర్శించి కొంతసేపు ముచ్చటించి మా పాఠశాలకు దయసేయవలయునని నేనువారిని కోర, వారంగీకరింరైరి. "నాకును మీకును సంబంధమేమియులేదు. నేను మీడికి వెళ్లి చేయవలసినదేను. నేను యిక్కడికి క్రిమినలుకేసుకు వారణకొటకు వచ్చియుంటిని. అది అట్టెంటు. సమయము దొరగిన రేత్రవచ్చెదను లెండి" అని నుడిగిరి. అంత నేనును నాతోగూడ నుండువారును చాల ఆశ్చర్యమొందితిమి.

ఈబోర్డు సభ్యులలో నుండువారు తాము స్వయముగా సెకెండరీ పాఠశాలను దర్శింపకపోయినను, పాఠశాలాధికారులు స్వయముగా వెళ్లి రమ్మనిపిల్లలను రాకపోయిన సభ్యులను గవర్న మెంటు వారు ఇట్టివారినినియమించుట మంచినికాదు. ఉపాధ్యాయులు తమకట్టి బోర్డులం దెచ్చుచు ప్రాతినిధ్యము కావలెనని మొత్తాన ప్రార్థించుచుండినపుడు వారి ప్రార్థనల నంగీకరింపక పెడచెవినితెట్టి బోర్డుపరిపాలన యందుత్సాహము, శ్రద్ధ లేనివారిని గవర్న మెంటువారు నియమించుట "ప్రతాపరుద్రీయ శాటనులోని పేరిగాని" పవనెన్ను దేకాని వేరకాదు.

జిల్లా సెకెండరీ విద్యార్థుల వ్యవహారములు సక్రమముగ జరుపవలెనని గవర్న మెంటువారు కోరిననో ఆబోర్డుసభ్యుల ప్రతి నిధులకు ఉపాధ్యాయులు బండ్లునట్లు యేర్పాటు చేయవలెను. జిల్లా ఎలిమెంటరీ విద్యాసభమాదిరి అన్ని పనులను సెకెండరీ బోర్డువారు జరుపునట్లు సర్కారువారు రనుమతి నీయవలెను. 1 పాఠశాలలకు రికగ్నీషన్ 2 గ్రాంటులు 3 పాఠశ్రమసూచికలు 4 ఆటలు పంచెములు వగైరా. ఇవన్నియుబోర్డువారిస్వాధీనము చేసినయెడల ఆ బోర్డునకు తగిన యధికారమును వరిపాలనయు గౌరవమును కల్గును. ఈ సంవత్సరము తిరుగా క్రొత్త బోర్డులకు యెన్నికలు, నామినేషనులు, జరుగకపూర్వమే గవర్న మెంటువారు ఈ క్రిందివిషయములనుగమనించి వాని కనుగుణ్యముగ చట్టముల నేర్పాటు చేయవలెను. ఇంతవరకునున్న చట్టము ప్రకారము ప్రైవేటుమేనేజ్మెంటులోనున్న పాఠశాలలయుపాధ్యాయుల తరపున నొకప్రతినిధిమాత్రమే బోర్డులో సభ్యుడుగా నుండగలడు. ఇది యెంతమాత్రమును న్యాయముగా లేదు. గవర్న మెంటు లోకలుబోర్డు మునిసిపలు, మిషను తదితర సెకెండరీ పాఠశాల లన్నిటిలో నుండు ఉపాధ్యాయులు లండరికిని తమ ప్రతినిధుల నెన్నుకొను అధికార మొసంగవలెను. జిల్లాకు కనీసము ఆరుగురు ఉపాధ్యాయులు నవరు బోర్డులో నుండునట్లు యేర్పాటుచేయుట అవసరము. సెకెండరీ పాఠశాలలకు సంబంధించిన విషయములన్నిటిని తీర్మానించి అమలులోనికి పెట్టుటకు గూడ ఆ బోర్డువారికే అధికార ముండవలెను. ఈ బోర్డు మీటింగు ప్రతి రెండు మాసములకు జరుగుచుండవలెను. బోర్డులకు నవపు సభ్యులందరికిని న్యాయమైన భత్యఖర్చులు దిద్ది వ్యయములు బోర్డుఫండులలో నుండి యిచ్చుచుండవలయును. జిల్లాలో నుండు విషయము లన్నిటిని బాగుగా విమర్శించి సభ్యులందరూ తెలిసికొని ప్రతివిషయమును తీర్మానించుట తట్టియగును. కనుక అట్టి తీర్మానములను దైర్ఘ్యదూరము ఆహించి తీరవలయునె కాని యెంతమాత్రమును నిరాకరింపరాదు.

పై విషయము లన్నియు చాల ముగ్ధముగనవియు జనులకు అవసరమయినవియు నగుటచే సర్కారువారు రా బోర్డు యెన్నికలు మొదలగునవి యేర్పాటు చేయక ముందు బాగుగా ఆలోచించి తగుచర్యను తీసికొనవలెను. అట్లు చేయనియెడల జిల్లా సెకెండరీ విద్యార్థుల బున్నను లేకపోయినను సమానమే యగును.

గుంపర్తి చెంచుసుబ్బయ్యశర్మ

బరోడా సంస్థానము

రాజప్రతినిధి సందర్శనము

మహారాజుగారి, రాజప్రతినిధి ప్రశంస

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

మకరపురము, జనవరి 23

కార్యక్రమము అమితమైనందున క్రమగతి రీతిగల దం పతులు మహారాజ భవనమునకు అగ్రగణ్య ఆలయముగా జోయి లేచిరి. వారి గౌరవాగ్రహము ఏర్పాటుచేసిన ఆలయము చూచు యెప్పుడు పోయిరి. సంస్థాన పైనికులు త్రోవకొనవలయు నిలువబడి యుండిరి. మస్తీలు, దున్నులపాఠము, ఏనుగుల కలహము, అక్కడ ఏర్పాటుచేసిన వానిలోని వింతలు, గుంపులుగుంపులుగ చూచుటకు ప్రజలు వచ్చిరి. ఇండ్లకప్పులపై నెక్కియుండిరి. పేడలన్ని అంతర్భుజులను దాటలును నిండియుండెను. ఒక ఏనుగు బాకానూరుట, పూలపాఠములు వేయుట వీరుతోడుట మొదలైనవిచేసి ఆనందదాయకమయ్యెను. మొదలు నండి చివరవరకును జయ ప్రదముగా జరిగెను. సాయంకాలమున జరుగు విందునకు ఆనందహృదయులై వెళ్లిరి. అతివైభవముగా సలంకరింపబడిన హాలులో రాజావారి తాలూకును, రెసిడెంటుగారి తాలూకును రీడింగు దంపతుల తాలూకు వారును, గాక కూచి బీరూరు మహారాజీయు, కేసంత్యాడి మహారాజును మొనూరు మహారాజు మహారాజావారును, బొంబాయి షెప్పార్డు దంపతులను, సర్దార్ బహేమనీ, నోరార్జీబుమానియాగార్డు కూడ నుండిరి. గాయకులు పాడుచుండిరి. మేళములు చేయుచుండిరి. జరినోకరు గౌరవపురస్కరముగా పాగడుకొనుచు విందారగించిరి. రాజావారు ఇట్లు చెప్పిరి. హిందూదేశమునకు తమరుకేసిన ఉపకారములు లెక్కనఁబడినవి. ఈదేశము తమ రూమును తీర్చికొనజాలదు. సంస్థానమునకును సామ్రాజ్యమునకును గల చిరకాల 150 సంవత్సరముల సంబంధమును పేర్కొనుచు "సామ్రాజ్యమును నవీనపరచుటచే పోలించుచున్నాను. ప్రజల అభ్యుదయమే నాయది. నాప్రజలకు నేను కాలిని కట్టు దిట్టునులైన చట్టములను ప్రభుత్వమును ఇచ్చుచున్నాను. విద్య అందరకును అభ్యుదయమున్నాను. విద్యవలన గలుగులాభమును ముందు కలుగజేయు మాధ్యమము గుర్తించి నేను సాంఘిక మార్పులను చేయుచున్నాను. పరిశ్రమలు సహాయము చేయుచున్నాను. సామ్రాజ్యమందు నాదికూడ నొక అభివృద్ధిచెందు రాజ్యమని నెవ్వరొనటకు గర్వింపదున్నాను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమందు గర్వించు మార్పులలో సంస్థానాధీశులను సంస్థానముల స్థానమును మరచరాదు. నాసంస్థానమునుగూర్చి కొంతచెప్పవలెను. నాక్రింది సామంతులు పూర్వము 100 సంవత్సరములకు క్రితము మీచేతికి బిచ్చించబడిరి. నాపాలనము, నాభక్తియు చూచినమీరు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు సమాన హక్కులతో నుండు సంస్థానములే పునాదులని తెలిసిన మీరు నూరేండ్ల క్రితము మరాజ్యస్థితిని మాకిండు. అని చెప్పి వారికి స్వాగతమిచ్చి కీడింపసతి భారతీయుల క్రమము తన భూతదయచే వీట్లు మార్గగోనో చెప్పెను."

రాజప్రతినిధిగారి యుపన్యాసము

నా సతిని నాకును తమరు అధిక ఆసరముతో నొసగిన ఆతిథ్యమునకును ముమ్మలగూర్చి పొగడుచు చెప్పిన మాటలకును ఎంతయు కృతజ్ఞులతో వందముల నర్పించుచున్నాను. భూతిదయ, బాధపడుచున్నవారియందు సామగ్రితో ఈ రెండియందును కృషి సల్పుచున్న నాసతిని గూర్చి చెప్పిన దానికి సంతోషము. ఆమెయొక్క కృషి ఫలితములను గుర్తించినందులకు సంతోషము నన్ను గూర్చి ఎంతయు పొగడిరి. దానికి కృతజ్ఞతాపదనములు. నేను సావంతే రాజులను చూచుటలో మిమ్ములను మీ రాజ్యమును విడిచియుండిన నా ఆనందము కొరతపడియుండెడిది. నా ఉన్నోగము అంత ఘండు కొలదివారములలో తమరాజ్యమును చూచు భాగ్యమును కలుగజేసికొంటిని. తమ రాజ్యముయొక్క చరిత్రాగ్ర ప్రాముఖ్యము తమకు చెప్పనక్కరలేదు. గౌరవప్రదముగ బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో మైత్రి నెరపుచున్నది. తమకు రాజ్యమందు నవీనపరచుటలెలుచుండుటచే నా ప్రశంసకును ప్రత్యేక ఆకరణకును పాత్రమైనది. నేనువచ్చుట తమ యాత్మసహాయముగ నేయుటకు వారయు సంతోషదాయకము. నేను తమకు ఆయురారోగ్యములు కలుగుగాకయుని దేవుని ప్రార్థించుచున్నాను. తమ రాజ్యముయొక్క భావిమేమును కొరకును తమ పట్ల

జల భ్యాభివృద్ధికొరకును తమకు దేవుడు బలస్థైర్యముల నిచ్చుగాక. తమ ప్రజలు తమ పాలనచేతను, తమరు కల్పించుచున్న స్వాకర్షణలతోను చిరకాలము సౌఖ్యములందురుదగాక. భారతీయ ప్రభుత్వమునకు తమ ప్రభుత్వమునకునుగల పూర్వసంబంధమును నేను చెప్పనక్కరలేదు. నూరు సంవత్సరములనుండి బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో సంబంధముగలిగి అతి రాజభక్తితో మెలగానని తమ రాజ్యాంగమునుగూర్చి చెప్పిన చాలును. సిపాయి మ్యూటిని రోజులలో సయితము తమ భక్తిని తమరు వ్యక్తీకరించిరి. బహోదారాజులు తమభక్తిని స్ఫుటముగా వెల్లడించిరి. గుజరాతులో శాంతిభంగము గాకుండునటు చేసిరి. సామ్రాజ్యకర్తము తమదిగా భావించి తమరుచేతనైన సహాయమును ప్రపంచ యుద్ధమున ఆంగ్లేయులకు చేసిరి. తమరును, తమ ప్రభుత్వమునూ మొత్తం చి న చి న సహాయమును మేమిప్పుడు చెప్పనక్కరలేదు. తమరు యుద్ధమునకు భటులనుగూర్చుటయే గాక తమబొంబాయిలోని భవనమును యుద్ధవైద్యాలయ ఉపయోగమునకు నిచ్చిరి. 6 లక్షల రూపాయలను చందాలను వసూలుచేసిరి తమరు, తమరాజ్యాంగమున రాజకీయముగ సాంఘికముగను చేసినమార్పులను ఎంతయు వాంఛనీయును. తమరుచేసినవృత్తి యెంతయు దీర్ఘాలోచనచే నాధారపడియు, భావిసౌఖ్యము నాలోచించి ఎంత ఆవశ్యకమునైన మార్పులను చేసిరి. గట్టిపదార్థములతో పురాదులు నిర్మింపగా గట్టినియోడల పైట్టచేయుటకు వీలుండదను సంగతి మీరు బాగుగా నాలోచించితిరి. శాంతిలేనిది ఏస్వాకర్షణలను కలుగజేయుటకు వీలులేదు తమకు తెలియుచు వచ్చుననే దానిని చేపూర్వముగ కట్టుదిట్టముగ పాలనచేయు చేపూర్చితిరి. సాంఘిక, ఆర్థిక, సామ్యములు లేనిదే విద్య లేనిదే తనప్రజలు నిజమైన సామ్యమును పొందజాల రనుసంగతి గ్రహించి నిర్బంధవిశేషములను అనుసరించి బెట్టితిరి ఇవిచేయుటలో తమకు ప్రజలయందున్న ఆసర గము తెల్లనుగుచున్నది. ప్రపంచమున నాటివవాడే అనుభవించునను సంగతి ఎల్లప్పుడును నిజముకావేరదు. చాలమంది చేసిపవల సౌఖ్యమును చేపూర్చి లాభమును తరువాత వారికి గలిగించును. కాని తమరుచేసిన కృషి తమకాలములోనే ఫలితము లనిచ్చి సౌఖ్యమును చేపూర్చెను. అదియెంతయు తమ పురాకృతముకృతము. తమరు 50 ఏడ్లును చేసినపరిపాలనములో తమధర్మము తమరు పూర్తిగ నిర్వర్తించితిరి. బ్రిటిషు ఇండియాలోవలెనే మార్పుల కెందుచున్న స్వదేశ సంస్థానములనుగూర్చి తమరు చెప్పితిరి. బ్రిటిషు ఇండియాలో సంస్కరణచట్టము నమలులో పెట్టునపుడు సంస్థానములలోని మార్పులను ఎక్కడగ గమనింపలేదు. కాని సంస్థానములకును కేంద్రప్రభుత్వమునకు గలరాజకీయ సంబంధము గోనవలయును చూచుచున్నావని జ్ఞాపకాత్రముగ సార్వభౌమము చెప్పియున్నాడు. సంస్థానాధీశులు, తమ సభగాకూడి ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుచు సామ్రాజ్య వ్యవహారలందు తనసలహాలిచ్చుటకు వీలుకలుగజేయబడెను. ఇకముందు బ్రిటిషు ఇండియాలో రాజ్యాంగమార్పులు ఏదైన విచ్చినయెడల తమ సంస్థానముల జోగిగగుగ జేసికొందు రను భయముగ్గరలేదు. సంస్థానముల విషయమై జాగ్రత్తహింతురను సర్దుకము నాకుగలదు. బ్రిటిషు ఇండియా స్వరాజ్యసంపాదనలో ప్రారంభవశం దున్నది. స్వరాజ్య సచ్చివలకు సంస్థానములు ఎల్లుండనో చెప్పటకు వలనుపడెను కాని, సంస్థానముల హక్కులనుప్రము మరపునకు తావు నొసంగవు. తమరు తమ రాష్ట్రమును గూర్చి చెప్పిన మాటలను గూర్చి ఇప్పుడవి ఇంకను ఆలోచనలోనుండుటచే ఏమియు చెప్పజాలను. ఆవిషయముల గూర్చి నేనును నాప్రభుత్వమును ఎక్కడ పానుభూతి నాలోచించెదమని మాత్రము చెప్పగలను. చివరు మాధ్యమపురకు నొసంగిన ఆతిథ్యమునకు ఎంతయు కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నాను. మాకానందిమును సౌఖ్యమును చేపూర్చి విషయములను ఏర్పాటు చేసినందులకు సంతోషపడుచున్నాము. చిరకాలము మహారాజా యాత్రయే తమ దంపతుల ఆంగీకారము ముందుకొందును. తమ రాజీగారితో నే మార్పాడు కనకాశము కల్పించుట నాయదృష్టము. దేవుడు రాజవంశములకును ప్రజలకును ఆయురారోగ్య సౌఖ్యపరంపరలు గలుగజేయు గాక!

మహారాజావారి ప్రత్యుత్తరము
రాజప్రతినిధి మాటలైన తరువాత తమనుగూర్చి అంతగా చెప్పినందులకు మహారాజావారు కృతజ్ఞులను దెలిపిరి. తాను తన జన్మములో చేయవలసిన దంతయు "నీతివిశేషములో ఆశయము తయై నీదేశము, నీదేవుడు, సత్యము" అను షెక్స్పియర్ మహాకవి వాక్యములలో చెప్పెను. తరువాత బాణాసంచా కాల్పులు డెను. చాలసేపడు వింతగా చూచుచు విడిచి కేగిరి. (ఆ. ప్రె.)
చి టు త పు లి వే ట

రాజప్రతినిధి ఇక్కడ నుండుటకు ఇదియే ఆకురారోజు. నేడు కార్యక్రమము చాల ఎక్కువగానున్నది. ఉదయమున రీడింగుగారు చిరుతకేటకు సుందరపుర అడవికివెళ్లిరి. సంస్థానపు జనరల్ ఆసుప్రతి చూచుటకు రీడింగు సతి ఏర్పాటు చేసికొనెను. కాని క్రితపు రెండురోజులందుగి గలిగిన అలసటచేత గడ్డు చేయబడెను. మ్యూయ మందిరహాలులో బాలురందరు రీడింగు గారిని చూచుటకు హాజరుండుటచే అక్కడకు 12 గంటలకు వెళ్లెను. హాలు అంతయును క్రిక్కిరిసియుండెను. బాలురగాన కాశల్యమును చూపిరి. చిన్న ఆడపిల్లలు జపాను దుండల ధరించి జపాను డ్రిల్లు చేసిరి. నాట్యము చేసిరి. శాస్త్రవిద్యాలయపు పునాదివేయుటకు మధ్యాహ్నము రీడింగుగారు వెళ్లిరి. ప్రత్యేకముగా వేయబడిన పందిరిలోనికి రాజావారును రెసిడెంటుగారును రాజప్రతినిధిని తీసికొనిపోయిరి. 20 ఏండ్లనుండి ఆలోచనలో నున్న ఈసంస్థనుగూర్చి దివాను గారు ముచ్చటిం చిరి. జాకన్సుగారు శాస్త్రము మాత్రము చెప్పటకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము బహోదాయంబున ననిరి. వివిధవిద్యలను నేర్చుటకు ఈ మధ్యకాలములో ఏర్పాటు చేయబడినవానినన్నింటిని కేర్కొనుచు విశ్వవిద్యాలయము ఏర్పడుటకు ఇచ్చియు సహకారులనని తలచుచున్నాను. యుగపు రోజులలో శాస్త్రపరిచయమువలన గలుగునట్లము కంటే శాంతిసమయమున కలుగు లాభములు అభివృద్ధి ఎక్కువ కాశ్వతము. ప్రస్తుతము ఈభవనవందే అన్ని తోగగలును ఇచ్చుడుటకష్టము. ప్రదర్శనశాలలను తోటలును చాలమరయున సర్వని ముందు 4 లక్షల ఖరీదుగల భవనమును కట్టుచున్నాడు. అప్పుడు కష్టములు గట్టెక్కును. శ్రీరీడింగు రాకవలన ఈభవననిర్మాణ మె మనకష్టములు గట్టెక్కును. తరువాత రాజావారు పునాది వేయవలయునని రీడింగుగారిని కోరెను. వారి యుపన్యాసానంతరము అందరను నిర్ణీతస్థలమునకు పోయి మంత్రోచ్చారణలతో పునాదులు వేయబడెను. తాంబూలము స్వీకరించి వారు తోటవిందునకు పోయిరి.

పునాది వేయునప్పటి ఉపన్యాసము
రాజప్రతినిధి బహోదాలో శాస్త్రసంస్థా భవనములకు పునాదుల వేయుచు నిట్లు చెప్పిరి:—ఈఉత్సవమందు పాల్గొనుటకు నన్ను ఆహ్వానించినందులకు వందనములు. నే నిది అంగీకరించుటకు రెండేకారణములు శాస్త్రపరిచయమువలన గలుగు లాభము తెలియునగునకును, శ్రీరాజావారి విద్యాభివృద్ధి చేయు విషయమందలి ఉత్సాహమునకు సంతోషము వెల్లువెత్తుటకును మొదటివిషయమై నేనంతగా చెప్పనక్కరలేదు. ఏలవ తమ దివాను బాగుగా చెప్పియున్నారు. 80 సంవత్సరములు గడుచు నున్న నాకు నవీన శాస్త్ర యుగ ను ప్రారంభమైనది తెలిసికొనుచున్నాను. ప్రతీతి ఇష్టమిచ్చుచే తన రహస్యములను విప్పి చెప్పుచున్నది. ప్రాపంచిక జ్ఞానము రోజురోజుకు వృద్ధియగుచున్నది. ఎట్లయెడల ఆశాప్రపంచము తాంబూ ముడుచున్నది. నానమందు ఎంతో మహామార్పులు క్రొత్త సిద్ధాంతములను నవీన నిర్మాణములను చేయుచున్నారు. ఏదేము ఇట్టి నిర్మాణములకు వెనదియునో అట్టిది ప్రపంచ ఉపయోగముగ జీవితము గడపజాలదు. శాస్త్రము, ఆధునిక పరిశ్రమయైన వ్యవసాయమునకు హాలుము శాస్త్రముమీదనే రాకపోకల సమపాయములు, ఆరోగ్యము, మైద్రత అన్నియు నాధారపడియున్నది. ఇదియే పరిశ్రమలకు మూలము ఇచ్చినదే నాటివి భిక్షుని కేగ ఇమందు శాస్త్రజ్ఞానములేదే ప్రపంచ మంగు జీవితము గడుపుట కష్టము. ఆంగ్లేయులనును రోగిగునకు భయము, శాస్త్రము ద్విపక్షి ఆశ్రయము భయము, శాస్త్రము నేను చెప్పిన దానినిబట్టి ఆసంస్థ ఎంత ఉపయోగ రహితము కంటరకును తోసియుండవచ్చును. శ్రీరాజావారు ఇట్టి కృషిని సరేవినందులకు మరల వారికి నాఆశంసమును తెలుపుచున్నాను. ప్రజాసామాన్యముయొక్క కష్టములకు ఆధునిక కారావని తమరు గ్రహించినారు జ్ఞానమే దానికి వాండు చేసిక సాంఘిక అభివృద్ధికి అదియే కారణము. సామాన్యజన్మక గాక అత్యున్నత విద్యగను సహాయ మొనర్చుచున్నార విద్యయొక్క స్వతాత్విక సుఖమని నొసగుచున్నాను. తమ భావదాగారక లలోను ఎక్కువప్రదర్శనశాలలలోను ఎక్కువ చేపూర్చినా మ్మును. ప్రత్యేక విద్యలకురాని సమాన ఆకాశం నిచ్చుచున్నాను. విద్యుత్తులను పొగడుటకు నా తరము గాదు. తమకు లెని యాని గ్నకీని ప్రజలకై వినియోగించు మున్నాను. రాజప్రతినిధిని వేయుచున్నాను. ఆ. ప్రె.

విశ్వరూపమునకు ముఖ్యుడును మార్గము వాణిజ్యము సేత
ప్రతిష్ఠా దీపనోపాయము చేయుటయే గాని యైశ్వర్యమును ల
బహుదుర్లభము. వర్తకమును అధిష్ఠింపజేయుటకు పరస్ప
రానురాగము అత్యవశ్యకము. సేతసేయవారికిని వర్తకుల
ను పరస్పరానురాగము లేనిది వ్యాపారము వృద్ధిపొందజాలదు
యిటువంటి పరిస్థితుడు బెనిఫిట్యువేరేకేగడా బొంబాయి
బల్లలలోను యింగ్లాండులో గల బిల్లలలోను క్షిప్తపరిస్థితు
వర్తకులనున్నది. వర్తకము అగ్నివృద్ధికాదు ఎన్న వర్తకసంఘము
వర్తకవలెను. అటులనే సేతసేయవారి గోకూడ చిన్నచిన్న
ఘోషాలు యేర్పడవలెను. వ్యక్తి సాధింపరాని కార్యములు
ఘోషమునల్ల సాధ్యముగను. యిటువంటిజంఘము బున్న యెడల
ందంకారజాలలో తక్కువపట్టిక ధనసహాయముకూడ మనవారికే
రుకును. గవర్నమెంటువారి పరపతిసంఘములలో మగ్నీష

సోదరులు చేరుట తిదితము. పూర్వమును మున్నగు మన వారు వ్యాపారములో అధికశ్రద్ధ మున్నవైనవారు పరపాస్త గతమైన వ ప్రస్తుత వాటి జ్యము క్రమముగా మన వారిచేతికి వచ్చుచున్నది యిది కుభిమానముగాని యితరులముపాసినవ్యక్త సంఘములేర్పడి వాటిజ్యమును సరియైనవధి తికి తీసుకవచ్చినయెడల మనవారు వస్త్రవాణిజ్యభావము లగుదురని చెప్పటకు సాహసించుచున్నాను

ధర్మాదాయములు

సంఘాభివృద్ధికి ధనసహాయము కావలసియున్నది బీద కాలుర విద్యకొరకును సంఘదురాచారములు తొలగించుటకు ప్రచారముకొరకును ధనముకావలసియున్నది యీధనసహాయ ధా పొందుటకు మూడుమార్గములు గలవు మొదటిది మనలో యిచ్చు శ్రీమంతులవద్దనుండి విరాళములు ప్రతిదేవాంగదును కులాభివృద్ధికొరకు వాసిసంపాదననుండి కొంతభాగమును కలదేక తకు సమర్పించవలెను అభివృద్ధి త్యాగముమీదనే ఆధారపడి యున్నది త్యాగములేనిది యేకార్యము శ్రేయశాలము దేవాంగ కులము అభివృద్ధిగాంచవలెనన్న శ్రీమంతులు ముందంజవేయవలెను రెండవమార్గము ధర్మాదాయములు ప్రతిపక్షము ధర్మా దాయముక్రిందను అన్యము ఖరీదులనుండి కొంతద్రవ్యమును వసూలుచేయుచున్నాడు యీమొత్తమును యెందునిమిత్తము వినియోగపరచుచున్నాడు నాకు తెలియుటలేదు మాధవరం పుల్లంపేట మొదలగు గ్రామములలోనున్న పట్టుసాలిలు యీ ధర్మాదాయముల క్రిందను కలకొలదిద్రవ్యము ప్రాసక్తేసి వారి బీదకాలురక విద్యకొరకునున్నారని శ్రేయశాలిని అవిధము ననే మనముకూడ ప్రయత్నించినయెడల ధనము అతిక్రమకాల ములోనే సమకూడును యీవసూళ్లు సరిగా అయినవాడు ధన వంతులనుండి విరాళములుకూడ అవసరముండదు కావున యీ విషయమై మన లో నున్న వ ర్త కు లా కి శ్రు కాల ము లో నే గ ట్టి ప్ర య త్న ము లు చే సే ద రని నేను నమ్ముచున్నాను మూడవమార్గము సభాభివృద్ధి ఈ మార్గము అందరికీ తెలిసియే యున్నది మనలోనెక్కడలనియు సంఘభివృద్ధి అనియు అక్కడక్కడ వసూలు చేయుచున్నార ప్రతియింటను ఒకకలకము నుంచి అందుప్రదిద్దిన పిడికెడు విద్యమును పోయెను అటునిండిన తరువాత కానిని గ్రామ సంఘములవద్ద ప్రాసక్తేయుచున్నార ఈధర్మములో బీదలు కూడ పాల్గొనవచ్చును తరువాత కుభిజ్యములయందు సంఘభివృద్ధి అని అక్కడక్కడ వసూలు చేయుచున్నార ఈకార్యము లన్నియు నెరవేర్చుటకు గ్రామపంచాయితీలు శ్రద్ధగా పట్టుదలతో పనిచేయవలసి యున్నది ఈసూడు మార్గముల లెల్లను మనము ధనము సమకూర్చుకొనిమీని సంఘాభివృద్ధికి తోడ్పడుకార్యములను మనము చేయగలము దురాచారములు

మనమధిని గౌరవము కలములై యేల గలగుచున్నదో అట్లే సంఘము యొక్క గౌరవము వాటియొక్క ఆచారముల బట్టి వచ్చుచున్నది మనసంఘములో నున్న దురాచారములే మన అగౌరవమునకు కారణము విద్యావిహీనత అనైక్యతలను మనసంఘములో అనేకదురాచారము నేర్పూరి నాలుకొని యున్నది వాటిని శిక్షకాలములో నూడవెరకనియెడల మనకు గౌరవమురాదు ఈసభయందు దురాచారములన్నిటిని తేల్చి యిట సమంజసము కానందున ముఖ్యమైన వాటిని గురించి చెప్పెదను పూర్వకాలములో మనసంఘములో లేనప్పటికి యిప్పుడు అక్కడక్కడ మద్యపానదురాచారము తలెత్తుచున్నది మద్యము నిషేధమైనది కనుక మనకు అత్యంతతెలిసియు దానిని అధ్యసించుట దూష్యము మద్య పానము కల్గున వద్దములగుంచి నేనంతగా తేర్చునక్కర లేదు సత్తా న్యనైతికములలోను దీనికి ప్రాముఖ్యత గలదు దీని నధ్యసించిన మిగిలినది సులభముగా పట్టుబడును కావున దీనిని శిక్షకాలములో తొలగించుట శ్రుతము మనవార్యలో చిన్న తనమునందే పిల్లలకు మట్టులు కాలెట్టుపట్టుతయికోగముబయలు చేయను చుట్ట నిషేధమైనవస్తువు దానికి సభా పూరితము లేదు కాని కుభిజ్యములలో మనవారు తొలగించుటలో పాలు దీనికి కూడ సహకారము గౌరవము యిచ్చుచున్నార ఇటువంటినిన కడుపునకు గౌరవ స్థానము యిచ్చుట తెలివితప్పువ. కావున యిట్లుకాల్గుట మానివేయుట శ్రుతము గృహభారములు ముఖ్యముగా శ్రీలు నేర్చుకొనవలసియున్నది కన్నడ దేశమునం ధి భుజ దేవాంగులు శ్రీ పురుషోత్తమ పుదయముననే వారివారిపను లు ముగించిన తర్వాత స్నానమును ఆదరించెదమి ఈఅలవాటు కరీరమునకేగాక కరీర సంబంధమున మనస్సుకనకనాగ్యమును భజన నిర్మము, స్త్రీలు ప్రతి భుజమును సామకూడరించి

కుట్టమైన అంటులేని వస్త్రమును ధరించినట్లయెడల ప్రారంభించినయెడల మన కులమునకు తప్పక గౌరవము రాగలదు. ఆ భారమంతయు శ్రీలమిననే ఆధారపడియున్నది. వేయేల కులములను వస్త్ర తయ్యవారు శ్రీ. కావున మన దేవాంగ వారి ముఖము ఆచారవిషయమై ప్రవృత్తిమంతురుగాక! మనఆచారములే మన అనైక్యతకు కారణములు అని కటకం వాస్తవ్యులు శ్రీయుత ఆకాశపు సామశేఖరంగారు శ్రీదేవాంగపత్రికలో ఒక వ్యాసము బ్రాసియుండిరి. దానికి తగు సమాధానముగా శ్రీయుత దొంతంకెట్టి మల్లికార్జునుడు బి. యె. గారు ఆ పత్రిక లో నే యింకోక వ్యాసమును ప్రకటించిరి. ఆ రెండు వ్యా సము లా చదివినయెడల తూర్పు పడమరకుగల యీ భేదము యేలయింత కాల మున్న దో మీ రే గ్రహిం వ గ ల రు. పోమశేఖరంగారు విధ వల కు పు న ర్వి వా హ ము లా చేయవలెనని కొన్ని కారణముల నిరూపించుచు వాదించిరి. దానిని మల్లికార్జునుడుగారు ఖండించిరి. మల్లికార్జునుడుగారు చెప్పినకారణము సమంజసముగా నున్నది. తూర్పుజిల్లాలలో మనదేవాంగులు అతిబాల్యములోనే తమ ఆడపిల్లలకు వివాహము చేయుదురు. కొన్ని కుటుంబములలో ఒక సం॥ లో పుత్రయమ్మ గల పిల్లకుకూడ వివాహముచేయుదురు. అందుచే విధవలుఅవుట కుచాల అవకాశముగలవు. ఈవిధవలసంఖ్య పెచ్చుటచేత ను తిరిగివారికి వివాహములుచేయుట అవసరముగలుగుచున్నది. కావున యీవిధవావివాహములు రద్దుచేయవలెనంటే బాల్యవివాహములు రద్దుపరచవలెను. తూర్పునకును మనప్రాంతమునకును యింకోక విషయములో భేదముగలదు. తూర్పుదేవాంగులు జంఝుములను నిషేధించెదరు. మొన్న బరెరపురంలో జరిగిన దేవాంగసభయందు దేవాంగులకు జంఝుమువుండకూడదని తీర్మానించిరి. జంఝుము యొక్క అర్థమువారి కంతమాత్రము గ్రామ్యా ముకాలేదని నేను నమ్ముచున్నాను. జంఝుము కర్మబంధమునకు చిన్నము. కర్మకు మనముఅర్హులమని అంగీకరించినవారు కర్మ చిన్నమున జంఝుమును యేలనిషేధించవలెను సన్యసిండువరకు మనము జంఝుమును త్యజింపరాదు. లింగాయతులముగాన లింగమునుకూడ ధరింపవచ్చును గాని జంఝుమును మానరాదు. ఈరెండు ఆచారములలో తూర్పు దేవాంగులు మన పద్ధతులను ఆచరించినగాని వారికి మనకు వికమత్యముకుదరదు.

రాజకీయములు-సానికసంఘములు

ఈసభయందు సాంఘికవిషయములపై యితర రాజకీయ విషయములు చర్చించుటకు అవకాశము లేకపోయినను సాంఘిక రాజకీయముకు పరస్పర సంబంధముండుట చే వాటినిగురించి కొంత చర్చింపవలసియున్నది. పూర్వము రాజకీయవిషయములు మేలొలిది విద్యాధికులు చర్చించుచుండిరి కాని మారనచట్టును (రిఫారము) అమలులోనికి వచ్చినప్పటినుండియు ప్రతివానికి రాజకీయముల పాల్గొనవలసిన అవసరమే వచ్చినది. సూరనచట్టుప్రకారము ప్రజలకు సానికసంఘ పరిపాలనకు స్వతంత్రము కొంతవరకు గవర్న మెంటువారు ఇచ్చి వారు. యీసంఘములపల్ల అనేకలాభములున్నవి. కావున మన వారు వీలగుచోట్లయందెల్లను సానికసంఘముల ప్రవేశించవలెను. సానికసంఘసహాయమువల్లను రాజీపాతకాలు సానికమటయు మనదేవాంగబాలబాలికలకు పుచ్చివిద్య నొసంగుటయు వీలగును. అదియుగాక మననేతపరిశ్రమకు తగుసదుపాయములు కూడ మనము పొందగలము. యూనియన్ తాలూకా జిల్లాబోర్డులలోను మ్యానిసిపాలిటీలలోను మనవారు యితరులతోపాటి సభ్యులుగావలెనని నేను గోరుచున్నాను. కాని గవర్న మెంటువారి కృపమీద నాధారపడుట అంతపు త్రమముగాదు. మంత్రులు మన విన్నపముల నెరవేర్చుట కులభసాధ్యముగాదు. మనవలెనే మన కంటే చిన్నకులములవారి విన్నపములగుడా వారు పాటింపవలసియుండును. కావున మనవారు తరుణముదోకినప్పుడు పోటీ గా నిలువట మంచిది. యీసంపద్యమున మన దేవాంగసోదరుడు శ్రీయుత చప్పటి కొటిలింగంగారు తునిలో రాజబంధునితో పోరాడి జయమునొంది తుని యూనియన్ బోర్డు ప్రెసి డెంటుగా వచ్చినందులకు వారిని సభవారితరపున అభినందించుచున్నాను. వారియొక్క నేర్పువల్లను త్యాగగుణవల్లను కొటిలింగంగారు తునియూనియన్ బోర్డునే గాకుండా గోదావరిజిల్లా దేవాంగకులమునకు గూడ వస్త్ర దిచ్చెదరని నేను నమ్ముచున్నాను. రాజోవునది సూరనయగము. కలవిహీనమున శిరములుపు పోయి కులవంతమున సూరన లేకా విరాజితమున వసంతము రావోవుచున్నది. సూరనకోరికలు సూరనఅత్యయములు పొడమోవుచున్నవి. అం చ వి హీ న ము గ ను సో మ రి గ ను యొన్ని ప్రకృతివసంతము వచ్చునది న్యూములయొక్క శృంగారముతోను కుటుంబయొక్క కులకలకములతోను కోరిల్లును.

అట్లే మనసోదూరదేశమునకు వసంతము రానున్నది. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము రానున్నది. ఆదివ్యవస్తువు వక్రారికిగాని వక్ర కులమునకుగాని చెందినదిగాదు. అన్నిభావాలవారు భాగస్వాములే. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణతరులవారు ఆ పరిపాలనయందు పాల్గొనవలసినదేకాని మన మెంతవరకు బాధ్యతవహింపవలసియుండునను సమస్య మనమీద ఆధారపడియున్నది. వ్యవసాయములేరువాత నేతపరిశ్రమ ముఖ్యమని అందరకు తెలిసినవిషయమే. అయినను నేతవృత్తిగల మనదేవాంగులు స్థానికపరిపాలనయందు జోక్యముకలుగజేసికొనక పుష్కలించియుండుటమాన చాల చోద్యముగాయున్నది. మన కులముయొక్క బాధ్యత ప్రాముఖ్యత ముందుముందు పెచ్చుగలదు. అట్టిసమయములో మన ఆకేత్తితనము చూపినయెడల మనము తలయెత్తుకొనుటకు వీలుగలుగదు. గావున దేవాంగసోదరులారా! మనలోపున్న ధనికులు, విద్యావంతులు, పలుకుబడిగలవారు అవకాశము చిక్కు చొట్టనెల్ల సానికసంఘములలోనికి సభ్యులుగా జేరవలెనని నేను కోరుచున్నాను.

కులపత్రికలు-ప్రచారములు

నా వ్యాసమును ముగించుటకుపూర్వము ముఖ్యమగువిషయమునుగూర్చి చెప్పదలంచితిని. యితవరకు కులాభివృద్ధికినోడ్వడుమార్గములను నేనుచూపించితిని. ఆమార్గములద్వారా మనకుల సోదరులు నడవవలసియున్నది. ఆమార్గపద్ధతుల నె అవలంబించనిది యీసభలపల్లలాభ మేమియుండదు. అభివృద్ధి కాశ్యోత్సాహము దీక్ష కావలెను. యీరెండును మనలో ఉద్బోధించుటకు కులపత్రికలు ముఖ్యవసరములు. ప్రతికులయొక్క పుష్కలముగా మన వారి కంతగా తెలియకపోవచ్చును. గతమహాసంగ్రామమునకు వచ్చినకారణము పత్రికలే. పత్రికలుచేయుపని అద్భుతము. పత్రికలకు సాధ్యముగానిపని చేరులేదు. అజ్ఞాననిద్రయందయన్న సంఘమును మేల్కొల్పింపుటకు పత్రికలే ముఖ్యసాధనములు. దూరమును దగ్గరను జేర్చునది పత్రికయే. దేశదేశములలోయున్న కులసోదరులయందరియందు యొకమత్యేకు స్థాపింపగలుగునది కూడా పత్రికయే. మన మెవరమో ప్రపంచమునకు చాలు భేరిలు పత్రికలే. జీవమునకు హృదయము యెటులో మనసంఘ జీవితమునకును సంఘాభివృద్ధికిగూడ పత్రికలు అంతప్రాముఖ్యములు. పత్రికలమూలముగా వకరి పుట్టేము మరెయొకరు తెలిసికొనగలరు. పత్రికలు దూతలవంటివి. వకరిసందేశమును మరెయొకరికి అందజేయును. కావున అటువంటి కులపత్రికలను ప్రతిదేవాంగుడును పాపింపవలసినబాధ్యత అందరియందుగలదు. ప్రస్తుతము మనకులపత్రికలు రెండు ఆంధ్రమున వెలువడుచున్నవి. అవి “శ్రీదేవాంగపత్రిక” “దేవాంగసేవ”. మొదటిది మద్రాసు శ్రీయుత పొన్నేర్ల రామకృష్ణయ్యగారి సంపాదకత్వముక్రిందను, రెండవది పితాపురం శ్రీయుత సజ్జా నూర్యనారాయణగారి సంపాదకత్వముక్రిందను వెలువడుచున్నది. ఈరెండుపత్రికలు ధనసహాయములేని హేతువుచే కుప్పించుచున్నవి. యిటువంటిస్థితికి అపత్రికలువచ్చుట మనకులజ్ఞానకరముకాదా! కాని యింతవరకు ధనవ్యయప్రయాసలకు యోర్చి పత్రికలను సజీవులుగా యుంచగలిగినందులకు మనము సంపాదకలను అభినందించవలసి యున్నది. కావున చదువగలుగు ప్రతిదేవాంగసోదరుడును మన కులపత్రికలను తెప్పించుకొని కులవిషయములైన విషయములను తెలిసికొనవలెనని నేను వేడుచున్నాను.

పత్రికలుచేయుపనితో తృప్తిపొందక మనకుల పెద్దలు విద్యావంతులు అవ్వడప్పుడు ప్రచారముగావించి సభలచేసి దేవాంగులకు ప్రబోధముజేయుటకూడా అవసరమని నేను తలంచుచున్నాను. చదివినదానికంటే విన్నదానియందు నుగమెక్కువగలవని పెద్దలుచెప్పుచుండ నేనింటిని. కావున పత్రికలకంటేను కొన్ని తావులయందును కొన్ని సమయములయందును పెద్దలు ప్రబోధము సలుపుట అవసరము గాని ప్రబోధకులను జీతములనిచ్చి యేర్పరుదులగుటకు లాభములేదు. వారిమాటలయందు ప్రజలకు మక్కువ యుండదు. అదియుంగాక అప్పుడప్పుడు మన దేవాంగులన్న చోటులయందు యిటువంటిమహాసభలుకావించి ప్రజలలో నైకమత్యక విషయములగురించి ప్రబోధమునగావించుట ముఖ్యవసరము. సభలపల్ల లాభములేదనువారు గూడ మనలోగలరు. ఏదియేలగు బోయినా నాకాటాసరిగా యెన్న నాకు చాలుఅను కోమటివలె సంఘము యెటుపోయిన నేమి నాపాట్లనిండుగాయన్న బాలునకు కులసోదరులు అనేకులు కూడ మనలో గలరు. వారితో మనకుజోక్యములేదు. సభలపల్ల లాభములేదను కులసోదరు లొక్కవిషయము గమనించిన వారి పుట్టేకృమను మార్పుకొనగలరు. మహాత్మా గాంధీగారి ఆశిషత్వముక్రింద బయలుదేరిన పువ్యమును ఆసేతుసామాదుల పర్యంతము ఆ రాష్ట్రపాలము పృథ్వయములబొమ్మలకు కారణము సభగాదా!

సభలన్నిటాభిముఖము లేకపోలేదు. పదిమందిచేరినచోట ఒకవిధమైన శక్తి కలదును, అత్యంత ప్రతిష్ఠాపాతములతో జూచి వ్యక్తి అభిప్రాయములను మార్చుకొనును. కావున యీ మహాసభలు అప్పుడప్పుడు జరుపుట అనవరతము.

ఇంకను నేను విరమించుటకు పూర్వము యాక్రింది అభిప్రాయములను మరియొకసారి తెలుపుచున్నాను. మనయొక్క సోమరితనమును ఆశ్రయము విడిచి నాడిమిన బాల బాధకలు విద్యాభ్యాసమున మనము పాటుపడవలసి యున్నది. మనభాగ్యము తిరిగి బాలబాధకలమీదనే ఆధారపడియున్నది.

నూతన శతాబ్దములో మనకు విద్యను విస్తరింపజేసి ధనాన్ని మార్గములను కనుగొనలేదు. పాఠశాలలను మనవారకుల అన్ని పుణ్యక్షేత్రములను గల మనకుల సోదరులకు వ్యక్తిగతముగా పెంపొందించుకొనలేదు. విద్యను విస్తరించే బలమును దానిచేతనే వర్తకాభివృద్ధి యుగమునున్నది. భోజన ప్రతిభోజనములు స్వల్పమున జరుగుచున్నవి. సాంఘికవాణిజ్య వ్యాపారములందు పరస్పర సంబంధము లుండవలయును. సోదరులారా! మనమీ పద్ధతులను అవలంబించియోదల రాబోవు నూతన శతాబ్దమున మనకులను చుట్టూముట్టక నొందగలము. ఈ చిన్నిమాటలతో యీ మహాసభకు విజయము చేసిన మిథునంధరకు నేను మనఃపూర్వకముగా స్వాగతము యొనర్చుచున్నాను.

మంచితరుణులు **ఆంధ్ర లాభము** త్వరపడుచు కొద్దిప్రతులు మాత్రమే యున్నవి.

“శృంగారము” ఆంధ్రదేశమున ప్రసిద్ధిగాంచిన కవి పుంగవులు శృంగారము ముట్టిపడు స్థలము (వాసినపర్వరాజములుగల గ్రంథము. పుస్తకములలో 4 అయిన రూపాయల నోట్లున్న, ఒక 10 రూపల నోట్లున్నది గానము. 0-5-0 తపాలా బిల్లుల పంపి పుస్తకమును దెప్పించు కొని మీ అప్రవృత్తమును పరిశీలించుకొనుడు.

“కృష్ణపక్షము” సాహితీసమితి సభ్యులు దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి బి.వి. గారిచే రచియింపబడిన శివకావ్యముల సంపుటము. రెండు 5 రు నోట్లున్న, రెండు 10 రు నోట్లున్న పుస్తకములలో నుంచినవారము. వెల 8-0 రెండు పుస్తకములు తపాలాచార్జితో 2-0-0 రు.

జి. యస్. శాస్త్రి అండు కొ, తపాలాపెట్టె నెం 110 మద్రాసు.

వెల్లింగ్ టన్ సినిమా

మాంటురోడ్డు మద్రాసు
29-1-26 శనివారమునుండి 29-1-26 శనివారమునకు
ప్రొంచి రెవల్యూషన్ సినిమా
నెపోలయన్ గారి కొమార్తె
ఆర్థర్ బర్ సిడి
గారిచే వ్రాయబడిన నవలయందుగల కంపింపచేయు నెపోలయన్ గారి జీవితము చూడవలసి.

క్రైస్తవ యేటరు

28-1-26 శనివారమునుండి 29-1-26 శుక్రవారమునకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సాయంత్రము 6-15 గం, 9-30 గం
ప్రతి తిని, ఆదివారములందు ప్రత్యేక మాటని
మధ్యాహ్నము 8-15 గం,
మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్
నేరము, నిత్య
ప్రదర్శించబడును 8 రిల్లు గలది
మన ప్రభావతి సాందర్యము చూడవలసి.
ఇతర ఫిల్ములు కూడ చూపబడును.

తాంబూలము

(చక్కనినవల)
కమలిని గ్రంథకర్తయగు
నేమూరు ఆంజాలమ్మగారిచే రచింపబడినది
ఇయ్యది దొరకులము
కణ్ణన్ తెల్లి అన్డ్ కంపెనీ 286, చైనాబజారురోడ్డు
మద్రాస్.

బొంబాయి వాణిజ్యసంఘసభ

మారకము యుద్ధమునకు పూర్వమున్న రేటునకు
వచ్చినగాని లాభము లేదు

బొంబాయి, జన 23.—బొంబాయి వాణిజ్యసంఘము వారి వార్షికసాధారణసభ జరిగెను. నూతనకార్యదాతలను తిన్నకొనబడిరిపోర్టు అంగీకరింపబడెను. భారతీయ వాణిజ్య సంఘమునకు సంబంధించిన అనేకవిషయములనుగూర్చి విచారింపబడినది గావున క్రిందటి సంవత్సరము చాల ముఖ్యమైనదని చెనుకటి అభ్యుదయన సర్ ఫీరో జి సెత్తాగారు చెప్పిరి. గవర్న మెంటు క రెస్సి విధానము, బొంబాయి డెవలప్ మెంటు ప్రాజెక్టు, స్ట్రోరులను కొనుట, మైందమనాకావ్యాపారము, ఎక్స్చేంజ్ పన్ను, బొంబాయి స్టాక్ ఎక్స్చేంజ్, చెక్కులమీద స్టాంపు డ్యూటీ మొదలగు 140 విషయములను విచారిం చుటకై క్రిందటి సంవత్సరము 47 కమిటీసభలు జరిగెను. హిందూ దేశమున వర్తకమును సురక్షితముగా కాపాడవలెనన్న బహుజాగ్రూకులై యుండుట అవసరమని సెత్తాగారు పలికి ఢిల్లీలో జరుగవచ్చు పారిశ్రామిక వాణిజ్య కాంగ్రెసును జయప్రదముగా జరుపవలెనని వేడుకొనిరి.

ఇదివర కుపాధ్యక్షులుగా నుండి 1926 సంవత్సరమునకు గూడ ఉపాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిన మాడను గారు మారకము యుద్ధమునకు పూర్వపు రేటునకు తగ్గిన గాని ఎక్స్చేంజ్ పన్నును తీసివేసినంతమాత్రముననే తిపరి శ్రమకుగాని ఏపరిశ్రమకు గాని లాభములేదని పలికిరి.

నూతన అధ్యక్షుడు లాల్ బాగాయణజీ గారు వచ్చే సంవత్సరము వర్తకమునకు పరిశ్రమలకు లాభము కలుగునట్లు ఇన్ను రెన్ను బ్యాంకింగు, షిప్పింగు సమస్యలను విచారింపవలె నని చెప్పిరి.

సర్ పురుషోత్తమ దాసుగారు రేటును ట్రిబ్యునలు ప్రశ్నను గూర్చి ముచ్చటించి ఇంగ్లీషు మాదిరి ననుసరించి యీ విధమున తెచ్చి పెట్టెదనియు క్రొత్తవైస్రాయి గారు ఏదోయొక విధముండుట చాలనని మొన్నటి యుపన్యాసములో చెప్పి రనియు చెప్పిరి.

వర్తకలండరును భారతీయులే. సభానంతరమున వందనము లర్పించునపుడు వర్ణభేద మతభేదములుపాటించవలెనని వందనము బడెను. (స్వకీయవిలేఖరి తంతి)

పారిశ్రామిక వాణిజ్యమహాసభ

ఢిల్లీలో ఫిబ్రవరి 19, 20 తేదీలందు జరుగును

బొంబాయి, జన 23.—ఢిల్లీలో పారిశ్రామిక వాణిజ్య మహాసభ ఫిబ్రవరి 19, 20 తేదీలందు జరుగునని బొంబాయి మైందమ వాణిజ్య సంఘకార్యదర్శి జి. కె. మెహతాగారు తెలియజేయుచున్నారు.

విచారణవిషయములు

హిందూదేశములోని పరిశ్రమలకు రక్షణ నొసంగుట, ఎక్స్చేంజ్ పన్నులను తొలగించుట, దిగమతిచేయబడు భోగవస్తువులపై పన్నులను హెచ్చించుట, బంగారు టంకనాలను ప్లాపించుట, మారకపురేటును రము జేయుట, స్ట్రోరుబ్యాంకును ప్లాఫి పించుట, సహజమైన కొలపాత్రలను తూనిక రాళ్లను ఏర్పరచుట వాణిజ్యమునకు పరిశ్రమలకు సంబంధించిన వేరువేరు కాబులపై వైస్రాయి కాన్సిలులోని మైందమ సభ్యుల కధికార మొసంగుట మున్నగు విషయములు విచారింపబడును. (స్వకీయవిలేఖరితంతి)

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ

పరిశీలనంపుముల విద్యావిషయకచర్య

లక్నో, జనవరి 23.—నేడు సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభ వారి ఈసారి సమావేశమున కడపారిదినము. ఒకనిమ్మ జాతుల విద్యాభివృద్ధిని గూర్చిన అసభికార తీర్మానమును చర్చించిరి కళాశాలలో చదువుచున్న నిమ్మ జాతుల వారికి 20 రూపాయల చొప్పున 50 విద్యార్థి వేతనములును హైస్కూల్స్లో జదువుచున్నవారికి 10 చొప్పున 500 విద్యార్థి వేతనములును ఉచిత మగ నీయవలసినదని ఉపపాదకులు చెప్పిరి. నిర్బంధ ఉచిత ప్రాథమిక విద్యను అమలులోనికి తీసికొని రావలయునని కోరిరి విద్యాంగమంత్రి గారియొద్ద విద్యాశాఖాధికారియొక్కయు సానుభూతి శోకములతో తీర్మానము ఉపసంహరించు కొనబడెను. ఈసభవారు ఫిబ్రవరి మాసాంతమున సమావేశమగుదురు గూర్చి మొదటి వారమున 1926-27 సంవత్సరమునకు బడ్జెటు ప్రచురింపబడును. (ఆ. పత్రి.)

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరి 25 (25-1-26)

ఇరువదిగజులు “పీస్” ధరలు
కారికమ్ములు—22 X 22 ముంగిసూర్యు (బి) రు 11-4.

కారికమ్ములు—22 X 22 వేరు రకములు (బి) రు 10-4, సరాసరిరకము రు 9-4.

తెలుపుములు—1708 రు 15-2; గ్లాస్ 9000 రు 15-0; ఎల్. ఎల్. 78 రు 10-0; ఇ. సి. 78 రు 10-10; 83-888 రు 14-0; బి. సి. 78 రు 10-8; 8878 రు 10-4, 1702 రు 12-12.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పౌండ్ కట్టు) —టూక్రీ— రు 6-6-0 చురు రు 8-4-0 షచ్చరంగు రు 10-10; పడవ రు 9-0-0; కాళి సవరను రు 8-10.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) —నత్త త్రము రు 12-12-0, నీలసవరము

60 నెంబరు సీమ (5 పౌండ్ కట్టు) —అడు తెర— నమరి రు 18-12; “గేట్” రు 18-7; గొడ్డలి రు 10-6-6, గడ్డిబండి పద్మగడియారము రు 10-8; సింహము జేటకామ రు 10-2-6 నెనసలు రు 10-3-0.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) — భూగోళము— నీలంచేప.

లోహములు

ఇనుము:—రెడ్డియను చట్టకమ్ములు ఒక బానిసకు ధర రు 84. రు 85.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 247; జర్మను (డిప్ మాన్) రు 245; రాగరేకు రు 274.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి) 9” రు 19-0-0.

కలెక్టర్ పెంకురేకు:—24” గేజి 6” 7” 8” రు 15-0; 9” 10” రు 15-4.

సిమెంటు పిప్సు వెల:—

వార్స్ ఆఫీసు:—రు 11-0; “బస్-బే” రు 10-8-0, జర్మని సెమలి రు 10-0.

చక్కెర (రెడి) రు 32-8.

వాయుదాధరలు:— ఫిబ్రవరి రు 32-4. మార్చి రు 32-4.

వేరు సెనగ పప్పులు

మార్కెట్ ధరలు:—“మిషిన్” రు 47, 48-8. సాదా పాను రు 48, రు 48-8.

వేరు సెనగనూనె

“గానుగ” రు 114, “ప్రెస్” రు 110.

ఆముదము

(గ్రామధర) రు 97.

పదునుచేసిన తోలు రతి 1 టిక్

	మొదలు	వరకు
ఎడ్డుతోలు (7½ మొదలు 9½ వరకు)	రు 0 14 4	రు 0 15 0
,, (తేలిక)	రు 1 1 0	రు 1 1 6
,, బెంగులూరు (8 మొదలు 9½)	రు 0 15 1	రు 0 15 2
,, ,, (తేలిక నరకము)	రు 1 1 8	రు 1 2 0
,, (మట్టాడ)	రు 0 14 1	రు 0 14 6
,, (విజయనగరం 7½ 7½)	రు 0 15 0	రు 0 15 3
,, (ఏలూరు 7½ 7½)	రు 1 0 0	రు 1 0 5
గడ్డతోలు	రు 0 10 0	రు 0 10 6
గడ్డమాడతోలు	రు 1 1 0	రు 1 1 6
ఆవుమాడతోలు	రు 2 10 6	రు 2 12 8

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రిక—భారతి
నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి నీ పీలు పంపుట సామ్యు వనూలుజేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణహైదరాబాదు, 568 రెసిడెన్సీబజారులోనుండు నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో, ఆంధ్రబుక్ డిపోవారిని మావీజంటుగా నేతృత్వమున ఆంగ్లేజీపాఠ్య సౌకర్యములు లేనివారు మావీజంటుకు వ్రాసి పత్రికలు వగైరాలు తెప్పించుకొనవచ్చును. వివరములు రేటువగయారాలకు హైదరాబాదు ఆంధ్రబుక్ డిపో వ్రాసి తెలుసుకొనవలెను.

మాలానాశాకతలీగారు

హిందూమహమ్మదీయమైత్రి

అబ్దుల్ రహిమాన్ గారి యువన్యాసముపై అభిప్రాయము
కలకత్తా, జనవరి 25. - రంగూలు బోవుచు మాలానా
శాకతలీ గారు కలకత్తాకు వచ్చినప్పుడు హ్యూమ్ పార్కులో
కలకత్తా మహమ్మదీయులు స్వాగతి మొసంగిరి

అప్పుడు హిందూమహమ్మదీయమైత్రియొక్క ఆశ్చర్య
కరమగు చిహ్నము మాలానాగారు దేశములో జరుగుచున్న
పోట్లాటలనుగూర్చి విచారమును దెలిపిరి. హిందూమహమ్మదీ
యులు కలియవలసి వచ్చినదనియు నీసంగతిని సామాన్యజనులు
గుర్తించియున్నట్లు; చదువునువారే తగిన కార్యక్రమముతో
ముందంజ వేయుటలేదనియు చెప్పిరి. మహమ్మదీయులందరిని
ఖిలాఫతు సంఘములోఁ బ్రతిఘటించుచు నుండుననుచుకవలె
నని చెప్పిరి.

అబ్దుల్ రహిమాన్ గారి యువన్యాసము

అబ్దుల్ రహిమాన్ గారి యువన్యాసముపై సర్వేంటు ప్ర
తినిధి అడుగగా మాలానా శాకతలీగారిట్లు చెప్పిరి.

“అల్లిఖుల్లో వారిచ్చిన యువన్యాసమును వినుటకు నా
కు నిజముగ ఎంతో కష్టముదోచెను. నిరాశజనించెను! రి సవ
త్సరములు బెంగాలు సైక్లెటియను జెయు వాతావరణముం
దుండి ఇండియను సివిలియనుల దుష్టసహవాసము చేయుటవలన
నతడు చెడిపోయినాడు. ఇంగ్లీషునాకు మనలను నిజముగా చా
కిరీచేయు పనిముట్లు ను గా ను పయోగించెదరు.
హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడుటకు వారొక భా
రతీయునే దేశభక్తునిగా ముందుంచవలెదురు. హిందూదేశమున
కు ప్రతికూలముగా పని చేయుటకే ఆయన నుపయోగించిరను
టకు నాకు సందియములేదు. స్వరాజ్య వాదులనుండి మహమ్మ
దీయులను వేరుచేయలేకపోయిన కారణమున వారి నెంతయో
యేడిపించి కష్టముగానుండునట్లు చేసియుండవచ్చును. అటునం
టివారిని త్తమించి యీతడు తన యశక్తతను బయలు వేసుకొ
నెను గాని తనకును బెంగాలు ప్రభుత్వమునకును ఎదుగు తిరిగి
పోరాడిన దాసుగారిని మాత్రము త్తమింపలేకపోయెను. ఆతని
యువన్యాసము విన్నవారై, వ్యత్యై న ను
అపజయముచే కృశించి కసిదీర్చుకొనుట
కై మాట్లాడుచున్నట్లు దుఃఖపోయి. బొంబాయిహిందూమహా
సభలో లాలాజీగారి యువన్యాసమున కిది ప్రత్యుత్తరమునితలం
చెదను. హిందూమహాసభ ముస్లింలీగువన్యాసములు ఒకదానిపై
సొకటి కదిపిర్చుకొనుటకై చేపట్టినవి. దేశమునకు తామెంత
అపకారము చేయుచున్నారో తెలియక యీ పెద్దమనుష్యు లిట్టి
పనులను జేయుచున్నారు. హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములు
దేశములో తాత్కాలికముగ నుండునవి. తాత్కాలికపు
పిచ్చి కొంచెమువదలగానే వారే సిగ్గుబడిగలరు.
(స్వతీయవిలేఖరితంతి)

ఫేటుకొన్నిలు సమావేశము

ఫిబ్రవరి ౪-వ తేదీ జరుగును

అధికారసభ్యులబిల్లులు

ధిల్లీ, జన 23. - ఫేటు కొన్నిలు ఫిబ్రవరి 4వ తేదీని
సమావేశమైనను, రాజప్రతినిధి ఆరోజుననే సభయం దుపన్య
స్థింపరు. వారు 9వ తేదీ నుపన్యసించెదరు.

రెయిల్వేబడ్డెలు రెండుసభలలోను 18వ తేదీని ప్రవేశ
జ్ఞుబడును. దానిపై చర్చ ఫేటుకొన్నిలులో 20వ తేదీనిన్ని
అసెంబ్లీలో 22వ తేదీనిన్ని జరుగును

ఫేటుకొన్నిలు 4వ తేదీని సమావేశమైనపుడు నూతనస
భ్యులు రాజభక్తి ప్రమాణముల గొనెదరు. 10వ తేదీని అధి
కార సభ్యుల తీర్మానములు మూడు చర్చకువచ్చును. ఒకటి
క్రిమీకొన్నిలు జ్యూడిషులు కమిటీ లిద్దర తీతముల నెక్కువ
జేయుటనుగూర్చి క్రెరాగుగా రుపపాదించెదరు. మరియొకటి
పనివారలకు రోగములు వచ్చినపుడు కంపెన్సేషను యిచ్చుటకు
సంబంధించిన చిట్టి తీర్మానమును ద్రువపరచవలెనని కేగిగా రుప
పాదించెదరు. మూడవది ట్రిటిషు ఇండియానుండి యెగుప్టు
యగు లక్కవీడ కష్టమైనపుడు 1931 డిసెంబరు 31వరకు
ఆచరణలో నుండవలెనని సలహానిచ్చుచు చార్జియ్యగా రుపపాదించె
(ఆ. ప్రె.)

బర్సాబహిష్కారశాసనము

అసెంబ్లీ సభ్యులతీర్మానము

ధిల్లీ, జనవరి 23: -

1925 ఐర్ల్యేండ్ల అపరాధి బహిష్కార శాసనమును
అంగీకరింపకుండ (ప్రోటెస్టు) చేయవలసినదిగ భారతమంత్రిని కోరవలె
ననియు లేదా, వెంటనే భారతశాసనసభయందు ఆచట్టమును
రద్దుచేయునట్లు ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టవలెననియు ప్రభుత్వము
న గోరుచు 18 మంది స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు రంగస్థాయి
అయ్యంగారు, మాంసుట్కే గారలుగూడ గలసి తీర్మానముల
జరిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి స్టాంపు ఆర్జునవరణ

బొంబాయి, జనవరి 23: - 1922 స్టాంపు ఆర్జునము
కొద్దికోజులలో గడవిపోవును గావున దాని సవరణబిల్లును
బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఈబిల్లు అంగీకరింప
బడినట్లయిన పంజాబు, మదరాసు బెంగాలులలోని ఆర్జునతో
సమానమునకు. ఈబిల్లు వచ్చే శాసనసభాసమావేశమున మొదటి
సారి చదువబడును. (స్వతీయవిలేఖరి తంతి)

స్వరాజ్యపక్షవిజయము

దేశముభగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

శ్రీనివాసయ్యంగారి తంతి

బొంబాయిలో స్వరాజ్యపక్షము తరపున విశ్వవిద్యాల
య ప్రతినిధిగ నిలచిన దేశముభగారు చౌపతిగారు నెగ్గిరి. వారిని
అభినందించుచు శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు తంతినవీరి:-
“స్వరాజ్యపక్షము తరపున తమరు విజయ ముందించుటకు అభి
నందించుచున్నాను. దేశభక్తియుతులై కానుభూతు మహాసభా
తీర్మానమును అమలులో పెట్టుదు. కాంగ్రెసు కౌన్సిలు
పార్టీని ఏర్పర్చుదు. బలపరుచుదు.” (ఆ. ప్రె.)

హిందూ విద్యాయుండలి

దక్షిణ ఆఫ్రికానుండి 21 వేలు సహాయము

హైదరాబాదు, (సింధు) జనవరి 25: - హిందువులలో
విద్యాభివృద్ధిని జేయుటకును హిందూ సాంప్రదాయములను
పెంపొందించుటకును హైదరాబాదులో హిందూవిద్యాయుండలి
స్థాపించబడెను. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో
పోస్టు ఎరిజబెట్లోనున్న తికారామ్ బ్రహ్మ కంపెనీ
వారు హిందూ హైస్కూలుకొరకై మండలికి 21 వేలరూపంగిరి.
దానిలో వేయిరూపాయలు మాత్రము ఖర్చులకు వినియోగింప
బడి మిగతామొత్తము గృహనిర్మాణమునకు వినియోగింప
బడును.

డాక్టరు బెనెంటుగారు

సింధు దేశమునకు బోవుట

హైదరాబాదు, సింధు జనవరి 25: - డాక్టరు బెనెం
టుగారు ఫిబ్రవరి 11 తేదీన యిచ్చటికివచ్చి మూడుదినములుం
దురు. 12 తేదీ ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులపై నుపన్యసించి
పిమ్మట కరాచీకి వెళ్లుడు. అచ్చట 14 తేదీన కామన్వెల్త్ బిల్లు
సభ జరిగినప్పుడు అధ్యక్షత వహించును. (స్వతీయ విలేఖరి
తంతివార్త.)

పోలెండు వస్త్రాదు

సెప్టెంబరు మాసాంతమునగాని

హిందూదేశమునకు రాడు

లాహోరు, జనవరి 23: - ఇచ్చట గామా యను వస్త్రా
దుతో పోట్లాడువలసియున్న జిన్సా యను ప్రఖ్యాతికెందిన
పోలెండువస్త్రాదు ఇంక కొంతకాలమునకుగాని హిందూదేశము
నకురాదని తెలియుచున్నది. ఈలోగా అవసరమైనపనులుం
డుటచే అమెరికానువల్ల అటుపిమ్మట వేసంగిలో అప్రేలియోకు
వల్ల సెప్టెంబరు మాసాంతమునకుగాని మరి కొంతమంది ప్రఖ్యా
తికెందిన వస్త్రాదులతో కలిసి హిందూదేశమునకు రాదు.
(ఆ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ

నేటి సమావేశము

పాడినను రాయబారమేమి జేసెను?

ప్రభుత్వపు ప్రత్యుత్తరము

ధిల్లీ, జన 25: - భారత శాసనసభ మరల నేడుదయ
ము 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. అసభిభారసభ్యులు 21 వ
తేదీ నాటికన్న యెక్కువమందియే వచ్చిరి. కా ర్య
క్రమమునందు రెండు బిల్లులు ప్రవేశపెట్టు
నట్లులగును. తకాలనామాలు, న్యాయవాదుల ఫీజువిషయ
మున వారు కమిటీ సలహాలను ఆచరణలో పెట్టవలయునని
అందు కోరబడెను.

వర్తక సంఘములబిల్లు

సభా కార్యక్రమమునందు ముఖ్యముగ సెలెక్టుకమిటీ
సవరణచేసినపిదప వచ్చిన వర్తకసంఘముల బిల్లు చర్చవిషయము
గలదు. ఇయ్యది వివాదవిషయముఁ దెబ్బటకు క్లాజులన్నిటికిని
వచ్చిన 50 సవరణలే నిదర్శనము.

ప్రశ్నోత్తరములు

ప్రశ్నోత్తరములసమయమున సర్ జేసిలుబ్లా క్లుగారు సర్వ
జాభానగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఒక స్టేటుమెంటును ప్ర.
కటించిరి. అందు 1924-25 వరకును లీ కమిటీ సలహాలను
8 ఇంపీయలు సర్వీసులలో నంగీకరించుటవలన సెలెక్టుకమిటీ
ఖర్చయ్యెనో, 1925-26 లో యెంత ఖర్చయ్యవలసనని యనుకొ
నిరో వివరించిరి. 1924 లో 498,3000 రూపాయలును, 19
25-26 లో 441,9000 రూపాయలును యెక్కువవలసని తలం
పబడెను. ఈ మొత్తములో సగముపైగా వి. సి. యనలమీద
ను, వి. పి. యన్. ల మీదను అయ్యెను. బర్సగుారు గూడ
1920 నుండియు యీ క్రిందివిధముగ రాష్ట్రములందు సాంధ
ర్మ ద్వారా భారతీయులకు కమిషను యాయబడెనని దెల్పిరి
బొంబాయి 3, పంజాబు 16, సం. రాష్ట్రములు 3 లీహారు 1
ఆసాము 1, బర్మా 1, వాయవ్యపరగణాలు 2, రాజపు
టానా 2, హైదరాబాదు 2, మొత్తము 31.

పాడినను రాయబారము

అనేకప్రశ్నలకు భోరుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచుపాడి
నను రాయబారము సెలెక్టు కమిటీయేటుట సాక్ష్యము నీయ
మనవలయునా యను విషయమై నిర్ణయింపలేదని
చెప్పిరి. ఈలోపల పాడినను రాయబార నివేదికనుప్రయకిండు
విషయమై యుక్తమాయని ఆలోచించుచున్నారు. యూని
యనుప్రభుత్వము బిల్లు నంగీకరించులోపల ప్రభుత్వమువారు
చేతనైనవిధమున వారికి జెప్పటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.
(ఆ. ప్రె.)

ఖాదీ ప్రతిష్ఠాన ఖద్దరు ప్రదర్శనము

మణిలాలు కొఠారిగారి ప్రశంస

(స్వతీయవిలేఖరి)

కలకత్తా, జనవరి 25: - సంపూర్ణ ఖద్దరుప్రదర్శన
మును తనివారమునాడు శ్యామసుందరశక్రవర్తిగారు ప్రతి
ష్ఠానమందిరమున ప్రారంభముజేసిరి.

అల్పపు మందిరమున జరిగిన ప్రథమ సభయందు రంగూ
నుకు బోవుచు నిచటదిగిన మణిలాలుకొఠారిగారు ఖాదీప్రతిష్ఠా
నమును ప్రశంసించిరి. ఏరాష్ట్రముగాని యంతశాస్త్రీయముగ
గట్టుబట్టుములతో ఖద్దరు పనిజేయుటలేదని ఆయన జెప్పెను.
అధ్యక్షులగు శ్యామబాబుగారు ప్రతిష్ఠానము జాతీయసంఘ
యనియు, జాతీయ పునరుద్ధరణముకు మూలమనియు, అయ్య
ది బెంగాలునందు నూతనజీవితమును బోయుచుండ ననియు
జెప్పిరి. (తంతిద్వారా)

కాపైను వెటా వెలు

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయోపన్యాసములు

(స్వతీయవిలేఖరి)

కలకత్తా, జన 25: - చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునం
దుపన్యాసము లొసంగుటకై కాపైను వెటావెలుగారు సోమవా
రము చెన్నపురికి బయలుదేరుచున్నారు. చెన్నపురిలో విద్యావిష
యక కాలనీలను స్థాపించువిషయమై వీరచట అభివృద్ధి కాఖా
మంత్రిని జూచి మాట్లాడెదరు. (తంతివార్త)

రాజప్రతినిధి-బరోడా సంస్థానము

శ్రీ రీడింగు ప్రభువు బరోడా సంస్థానమును సందర్శించుట కేగిరి. శ్రీ గాయక్వాడును సందర్శించిరి. అమూల్యములైన యాభరణములను పరిశీలించిరి. విందుల నారగించిరి. కళాశాలకు శంఖస్థాపనము చేసిరి. వేటాడిరి. పెద్ద యువన్యాసమును జేసిరి. మహారాజుగారు రాజప్రతినిధి ఘనకార్యములను ప్రశంసించిరి. రీడింగు ప్రభువు మహారాజుగారి ఘనకార్యములను శ్లాఘించిరి. రీడింగు ప్రభు వైద్యేంద్ర కాలమునను జేసిన దేమియును లేకబోయినను వారి వివేక సాహసభైర్యములకు మహారాజు రీడింగు ప్రభువు నభినందించుట పరావలంబనము ధీరులను సయితము భీరువులను జేయగల విధమును విశదము చేయుచున్నది. దేశమంతయును నేకగ్రీవముగను రీడింగు ప్రభువు ప్రజాశయములకు ప్రతిఘటించిన విధమును మారుమోగుచుండగను మహారాజు రీడింగు ప్రభువుసామర్థ్యమును గొనియాడుట సంస్థానముల విషయము సిద్ధిని విశదముచేయు చున్నది. మహారాజుగారు వర్ధంత్యుత్సవ సందర్భమునందు రాజ్యాంగసంస్కరణములను ప్రసాదించనందులకు ప్రజలు సంతోషమును దెలుపుచుండగను రాజప్రతినిధి మహారాజుగారి యశాదార్యమును గొనియాడుటయును స్తోత్ర పాఠకుల సంఘప్రవృత్తిని పితృదము చేయుచున్నది. ఈ స్తోత్రపాఠముల విషయము తెలుసున్నను స్వదేశసంస్థానముల విషయమై యుధయులు చేసిన ప్రసంగములును భారతరాజ్యాంగ విషయసిద్ధిని దెలుపుచున్నవి.

గాయక్వాడు మహారాజు బరోడా సంస్థానమునకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకు పూర్వము గల పూర్ణస్వాతంత్ర్యము గావలయుననియును బరోడా సామంత సంస్థానములకు తీరిగి స్వాధీనము చేయవలయు ననియును కోరిరి. స్వదేశసంస్థానముల స్వాతంత్ర్యస్థితియును మిత్రత్వమును సామ్రాజ్యతేమమునకు మూలస్తంభము లనియును మహారాజు తెలియజేసిరి. మహారాజు కోరికలు భారత ప్రభుత్వ లక్ష్యమునందుండునని సమయోచితముగను రీడింగు ప్రభువు సమాధానమును తెలిపి రాజ్యానీతిప్రజ్ఞను విశదముచేసెను. నాభాసంస్థానపు గతియును ఇందూరు సంస్థానపు పదంతులును సంస్థానముల స్థితిగతులను విశదము చేయుచున్నవి. భారత రాజ్యాంగ విధానమునందు సంస్థానములకును బ్రిటీషుభాగములకును గల సంబంధనిర్ణయము గహనసమన్వయము నున్నది. నిరంకుశాధికార ప్రభుత్వ మిసమన్వయ సాధించుటకు బదులు స్వప్రయోజనములకుగాను సంస్థానములకును బ్రిటీషు భాగములకును గల రాజ్యాంగపాళబంధ

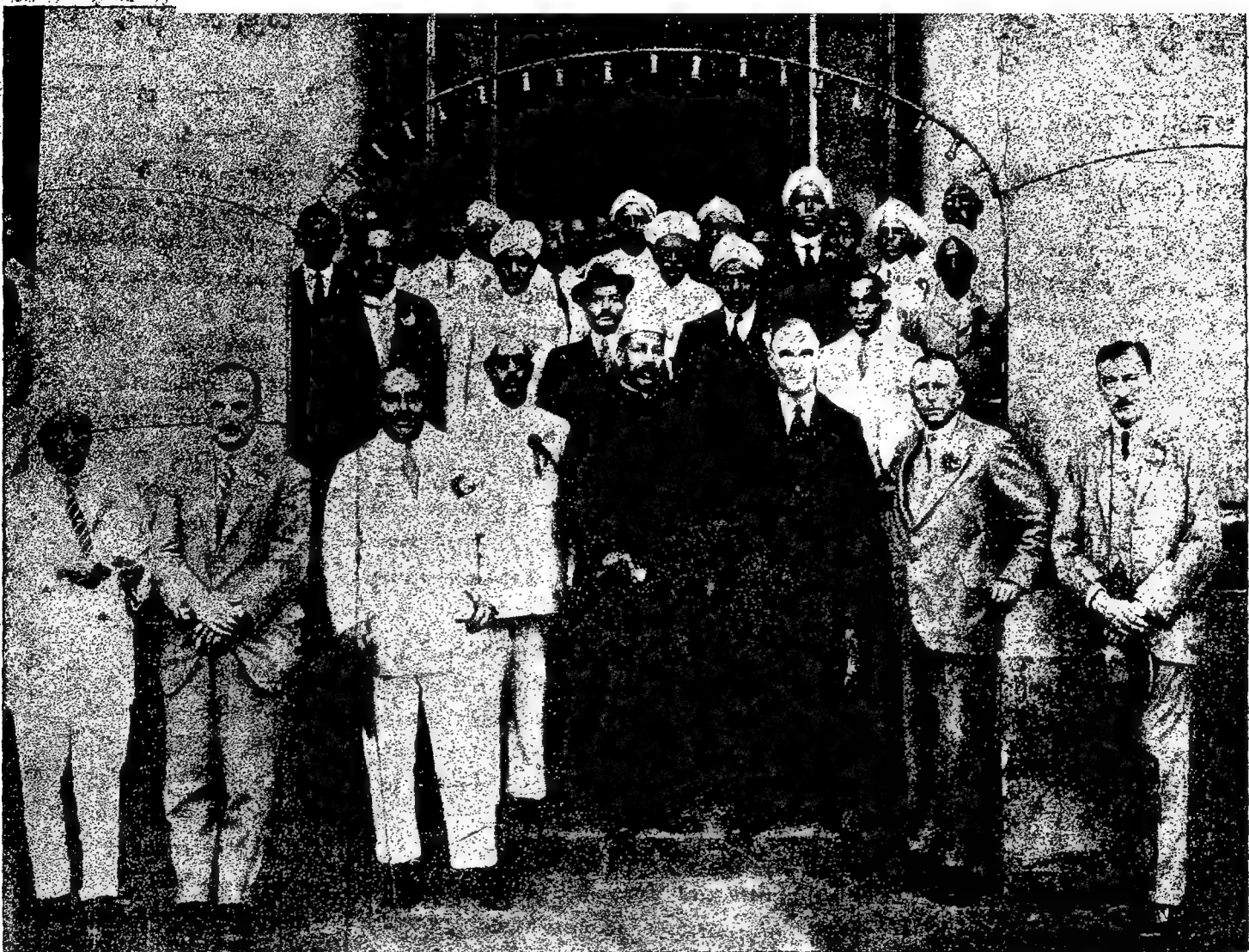
మును దూరస్థము చేయుచున్నది. అధికారప్రియులె న సంస్థానాధీశులును నిరంకుశాధికారుల పాళబంధములందు చిక్కుకొనుచున్నారు. ౭౭ తఖండము స్వరాజ్యము సనుభవించుటకు స్వదేశసంస్థానము లన్నియును బ్రిటీషురాష్ట్రములవలె రాజ్యాంగనిర్మాణములను గలిగి కేంద్రాధికారమునకు లోబడవలసి యున్నవి. హైట్యుగారి సూచనలందును మోంటుఫర్డు సంస్కరణములందును నీభావ మంతర్గతమైయున్నది. సంస్థానాధీశులును రాజప్రతినిధులును సంస్థానరాజ్యాంగవిధానమును విమర్శించునపుడు స్వప్రయోజనములను మరచి భారతవర్షప్రయోజనములను లక్ష్యమునం దుంచుకొనుట భావ్యముగ నుండును. ఏబడేంద్రకు బూర్వము జపానునందు సంస్థానాధీశులును కులీనులును స్వప్రయోజనములను విస్మరించి జపాను పెరుప్రతిపక్షులను లోకమునందంతటను ప్రతిఘటించి జేసిన విధముననె భారతీయ సంస్థానాధీశులును కులీనులును స్వప్రయోజనములను విస్మరించి ననాతనమైన భారతీయ ప్రతిపక్షును గాపాడి ప్రపంచ కల్యాణమునకును మానవసౌభ్రాతృత్వమునకును భారతీయవిజ్ఞానధర్మమును సమర్పించుట పరమ సాధనము.

బెజివాడ ఆయుర్వేదవిద్యాలయములు

ఆంధ్రులయం దాయుర్వేదవిద్యాభిమాన మభివృద్ధిని జెందుచున్నవిధమును వైద్యవిద్యార్థుల సంఖ్యయును వైద్యాలయములును విశదము చేయుచున్నవి. వైద్యరత్న పండిత గోపాలాచార్యులు గారు నాటిన బీజములను వారిశిష్యులు పోషించుచు నాయుర్వేద వ్యాసమునకు దోడ్పడుచున్నారు. ఆయుర్వేద వైద్యవ్యాసనావసరమును దేశతేమపరాయణులందఱును నంగీకరించుచున్నారు. ప్రభుత్వమును నాయవసరమును గ్రహించి చెన్నపురియం దాయుర్వేదవిద్యాలయమును స్థాపించినది. వైద్యరత్న గోపాలాచార్యులు గారు స్థాపించిన ఆయుర్వేదకళాశాలను శ్రీయుత ఆచంట లక్ష్మీప్రతిగారు శ్రమపడి నిర్వహించుచున్నారు. బెజవాడయందు వైద్యభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారు శ్రీ వెంకటేశ్వర వైద్యశాలను నిర్వహించుచున్నారు. రామశాస్త్రిగారు విద్యను నేర్పచు ధనమును గూడవ్యయముచేయుచున్నారు. ఇపు డావిద్యాలయమునందు 30 విద్యార్థులు విద్యనభ్యసించుచున్నారు. శ్రీయుత బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు రామమోహన ఆయుర్వేదవిద్యాలయమును స్థాపించి పోషించుచున్నారు. రామమోహన వైద్యవిద్యాలయమునకు నల్లారి సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు 50 యకరముల భూమిని దానము చేసియున్నారు. ఇపు డావిద్యాలయమునందు 40 విద్యార్థులు విద్యనభ్యసించుచున్నారు. బెజవాడయందు గల రెండు వైద్యవిద్యాలయములును ప్రజల ఆయుర్వేదవిద్యమీదను గల యభిమానమును విశదము చేయుచున్నవి. ఆయుర్వేద వైద్యాలయమును పోషించుటయందు గల కష్టములు విద్యాలయములను నిర్వహించెడివారి కనుభవవేద్య

ములు. వైద్యవిద్యాలయములను నిర్వహించుట కష్టతరము. ఇపుడు బెజవాడయందు గల వైద్యవిద్యాలయములను స్థాపకులు, ప్రజలు, మహానిసి పాలిటిలు మొదలగువారు పోషించు చున్నారు. విద్యాలయములకు స్వంతభవనములుగాని స్థిరాదాయముగాని లేవు. స్థాపకులు ప్రయాసపడి విద్యాలయములను నిర్వహించు చున్నను సుస్థిరమైన యేర్పాటులు లేని సంస్థాపనలు చిరకాలము జీవింపజాలవు. గోపాలాచార్యులవారు స్థాపించిన ఆయుర్వేద కళాశాల ప్రత్యక్ష నిదర్శనముగ నున్నది. ఆచార్యులవారి ద్రవ్యము పాండిత్యము పలుకుబడి విద్యాలయపోషణమునకు సాధనములుగ నుండినవి. వారి యకాలమరణము విద్యాలయస్థితికి భంగమును గలుగజేసినది. ఇట్టి యవాంతరములు గలుగకుండుటకు విద్యాలయములు స్వంతభవనములను కొంత యైనను స్థిరాదాయమును గలిగి యుండుటయును ధర్మకర్త లేర్పడి నిర్వహణమును బూనుటయును నవసరము. ఇపుడు బెజవాడయందు గల శ్రీవేంకటేశ్వర విద్యాలయమునకును రామమోహన విద్యాలయమునకును నిట్టి ఏర్పాటుల యవసరమును సనుభవమును పరిశీతులును దెలుపు చున్నవి. బెజవాడయందు గల వైద్యాలయమున కిట్టి యేర్పాటులను జేయుటకు సాకర్యములును గలవు. బెజవాడ సాకర్యములు

బెజవాడ యాంధ్రదేశమునకు మధ్యస్థానము నందు గలదు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానము బెజవాడయందేర్పడుచున్నది. కాలక్రమమునను నొక కేంద్రస్థాన మేర్పడుటకును నవకాళములు గలవు. కీర్తికేషులైన మాడపాటి వేంకటేశ్వరరావు పంతులుగారు బెజవాడయందాయుర్వేద వైద్యాలయమును స్థాపించుటకు కొంతసామ్మూను ధర్మము చేసియున్నారు. ఆధర్మాదాయము వైద్యవిద్యాలయ పోషణమునకు వినియోగపడగలదు. విజయవాడయందు రెండాయుర్వేద వైద్యవిద్యాలయములను పోషించుటకు తగిన సదుపాయములు ప్రస్తుతమును లేవు. ఒక విద్యాలయమును పోషించుటకు దగిన సదుపాయములు గలవు. రెండు విద్యాలయముల నిర్వాహకులును గలిసి రెంటిని నేకముచేసి పని జేసిన విద్యాలయనిర్వహణమున కవసరమైన సదుపాయములు వృద్ధిని బొందుట సుకరము. శ్రీయుత రామశాస్త్రిగారును వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును కోరునది వైద్యవిద్యాలయ తేమముగాని వారి స్వంతలాభము పరువుప్రతిఫలు గావు. ఉభయులకును రెండు విద్యాలయములను నేకముచేసి సుస్థిరమైన యేర్పాటులను జేయుట కభ్యుత్తరము లుండవు. ఇట్టియేర్పాట్లు సంస్థాపకుల సంకల్పమును సఫలముచేయుటకును ఆయుర్వేద వైద్య వ్యాసమునకును ప్రజాతేమమునకును విద్యార్థులసాకర్యమునకును నుపయోగపడగలవు. బెజవాడపేరులును ఆయుర్వేదవైద్యాభిమానము గల యాంధ్ర మహాజనులును వెంటనే యీ విషయమును సమాలోచనచేసి తగిన యేర్పాటులను జేయుట యుచితము. దేశమునం దాయుర్వేదవైద్యాలయము లేన్ని యైనను నుండవచ్చును. ప్రతిగ్రామమునందును వైద్యాలయ

అఖిలభారత వైద్య మహాసభ

22-1-26 తేది చెన్నైలో ప్రారంభమయ్యెను

ఈ పట్టణములో సభాప్రారంభ కీలకు పానుగలు రాజాగారును, సభాధ్యక్షులగు మేజరు జేనరలు సీమన్సుగారును, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు డాక్టరు రామారావుగారును, ఇతర వైద్యప్రముఖులును గలరు.

భారతశాసనసభ స్టాండింగ్

ఆర్డరులు

కొన్ని ముఖ్యసవరణలకై ఉపపాదనము

అనధికారసభ్యులహక్కులు

ధర్మి, జనవరి 23:-

భారతశాసనసభ స్టాండింగ్ ఆర్డరులమీద చాలసవరణల నుపపాదించునట్లుల స్వరాజ్యపక్ష కార్యదర్శియగు వీ. రంగ స్వామి అయ్యంగారు ప్రభుత్వమువారికి చెప్పిరి. వీని నంగీకరించు నెడల చాలముఖ్యమగు ఫలితములు సమకూరగలవు. ముఖ్యముగ వాలుగుమార్పులు అనధికారసభ్యులహక్కుల నెక్కువ జేయుటకును, యిప్పుడున్న ఆర్డరులకు కొన్నిచోట్ల లోపము లుండుటచేత వానిని తొలగించి బాగుజేయుటకును గలవు.

అనధికారకార్యక్రమము

ఇప్పుడున్న నిబంధనలప్రకారము అనధికారసభ్యులు బంపినబిల్లులు, తీర్మానములు దప్ప మరియే కార్యక్రమముగాని సభజరుగురోజులలో జరుపుటకు అవకాశము లేకున్నది. తీర్మానములు బిల్లులుగాకుండ యితర అనధికారోపపాదనలను దెబ్బబెట్టక హక్కుండుటకు స్టాండింగ్ ఆర్డరులో సేర్పాటుండునట్లని రంగస్వామిఅయ్యంగారి వాదము. అందుచేతనే తీర్మానములు, బిల్లులు-అడ్డరన్ మెంటు ఉపపాదనముల రూప మున లేకున్నను ప్రజాక్షేమమున కవసరమగు నుపపాదనములను గావించి అంగీకరించుటకు అసెంబ్లీకి స్వాతంత్ర్యముండవలెనని ఆయన గోరుచున్నారు. అయ్యంగారు తమ యుపపాదనయొక్క కారణోద్దేశముల చెప్పుచు, ఆసభలో నీవిధముగనే జరుగుచున్నదనియు, అసెంబ్లీలో నుపపాదనములు గావించబడి అంగీకరింపబడుచుండెననియు, అడ్డరన్ మెంటుల అర్థిక స్థాయిసంఘములు, పబ్లిష్ అక్సాంట్యుకమిటీలు, మరి అనేక కమిటీలు మున్నగునవియు, యింకను సభజరుగుచున్న ప్రజా సానుకమిటీ, పిటిషనుల కమిటీయేర్పడుచుండెననియు చెప్పిరి. కాబట్టి కమిటీ నిర్ణయోపపాదనలు మాత్రమేగాక ముఖ్యముగ విచారించి నిర్ణయింపవలసిన విషయములగుర్చినిబం

ధనలకు లోబడియే చర్చించుటకు అసెంబ్లీకవకాశ మియవలెనని సభ్యులలో శోకదాని యుద్దేశ్యమైయుండెను. ఈవిధముగ చెప్పు అధికారకార్యక్రమమునకు గాని, అనధికార కార్యక్రమమునకు గాని ఉపపాదించుటకు ముందు మాడుకోజాల వ్యవధియుండునట్లుల చెలువలయును.

అధ్యక్షుని అధికారములు

అయ్యంగారు చెప్పిన మరియొక సూచన ప్రకారము, ప్రభుత్వకార్యక్రమము రోజులలో పనిముందైపోయినయెడల అనధికారసభ్యుల బిల్లులనుగాని తీర్మానములనుగాని మరియేవిషయములైన ఆపియుంచినవానినిగాని పూర్తిజేయుటకు అధ్యక్షున కధికారముండవలయునని గోరుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు తమయొక్కగాని అనధికారసభ్యులయొక్కగాని కార్యక్రమమునకై నిర్ణయింపని రోజులలో అనధికారకార్యక్రమమును జరుపుట అధ్యక్షున కధికారముండవలయును. ఈ అధికారము నిచ్చునెడల అధ్యక్షుడే తనంతట తాను బిల్లులు తీర్మానములకు గాక విగిలిన అనధికార కార్యక్రమమును ఫలానిరోజులలో జరుపవచ్చునని నిర్ణయింపవచ్చును.

సభ్యులసౌకర్యములు

ఇకను స్టాండింగ్ ఆర్డరుకు విగిలిన సవరణలు సభ్యుల సౌకర్యముల నెక్కువ జేయుటకు ద్వేషింపబడెను. 14 వ ఆర్డరుకు గావలెనన్న సవరణప్రకారము, ప్రభుత్వమువారు తమ నడిగిన ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మియవలెను. కాని యేదోవిధముగ త్రోసివేయవలదని కోరబడినది. రాజప్రతినిధి ప్రభుత్వసభ్యులతో సంబంధము లేకుండ నేడైన పనిజేసిన ప్రభుత్వ సభ్యులకు సంబంధించిన ప్రశ్నలకు సభ్యులువిమర్శించుటకు స్వాతంత్ర్య ముండునట్లు నిరోధములదొలగింపవలెను. ప్రభుత్వసభ్యులకు రెండుసార్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు గల హక్కును దొలగింపవలెననిగూడ అయ్యంగారు సూచించుచున్నారు. అనధికారసభ్యుల కార్యక్రమము చర్చించుకోజాలకు విదు తీర్మానములుగాక పశింపిన కార్యక్రమమునందుంచునన్నవియు అడ్డరన్ మెంటు ప్రతిపాదనములను సాయంత్రము 4 నుండి 6 వరకుగాక 7 గంటలవరకును చర్చించునట్లు కొన్నివిషయములలో అసెంబ్లీ నిర్ణయింపవచ్చుననియు వారు గోరుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

కరాచీ పురపాలకసంఘము

స్కూలుబోర్డువారి సూచన

హైదరాబాదు (సింధు) జనవరి 23:- కళాశాలలకుగాని అనాధశరణాలయములకు గాని విధవా వసతిగృహములకుగాని యికముందు గ్రాంటుల నీయగూడదను కరాచీ మ్యునిసిపలు స్కూలుబోర్డువారి సూచన కరాచీ పురపాలకసంఘములో విచారణకువచ్చెను. చాల సేపు చర్చ జరిగిన పిమ్మట తిరిగి విచారించవలసినదిగా ఆగూచన తిరిగి స్కూలుబోర్డువారికి పంపబడెను. (స్వకీయవిలేఖరితంతి)

మానసవృత్తు దావా

హైదరాబాదు (సింధు) జనవరి 23:- మిన్ హూర్ ఖానులో నుపన్యసించు మాల్వీ మహాకుష్మిన్ గారు తమపై దూషణవాక్యముల నుపయోగించిరని డిప్యూటీ పోలీసు నూపర్నెంటు లేజ్ మల్ గారు మాల్వీగారిపై మానసవృత్తు దావాను తెచ్చిరి. మాల్వీ గారిదివరకు ఖిలాఫతు దారుడు, ఇప్పుడు బెలుమీద విడుదల చేయబడిరి. ఈనె 28 తేదికి వాయిదా వేయబడినది. (స్వకీయవిలేఖరితంతి)

వివాహములను రిజిస్టరు చేయుట

హిందువుల కక్కరలేదు

హైదరాబాదు (సింధు) జనవరి 23:- ప్రతివివాహము ను తప్పక రిజిస్టరు చేయవలెనని నూర్ మహమ్మదుగారు బొంబాయి శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిన బిల్లు హిందువులకు వర్తింపకుండ జేయవలెనని హైదరాబాదుజిల్లా ఫౌనికసంఘములో నొక తీర్మానము గావింపబడెను. (స్వకీయవిలేఖరితంతి)

ద్వితీయపార్లమెంటు, వాణిజ్యసభ

డిల్లీలో 19,20 ఫిబ్రవరి తేదీలను జరుగును. స్వదేశ వస్తువుల రక్షణ, ఎక్స్ పోజిషన్ రద్దు, వైభవముతో గూడిన దిగుమతి వస్తువులపై పన్ను వృద్ధి గావించుట, బంగారు నాణేముల చలామణి, ఇందు కుపయోగించు టంకాల శేర్మరచుట మున్నగువిషయములందు చర్చకువచ్చును. (ఫ్రీప్రెస్సు)

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య

అసెంబ్లీ తీర్మానము

హైదరాబాదు (సింధు)లో అసెంబ్లీ సభ

రాండు టేబిలు సమావేశమాచన

డిల్లీ, జన 23:-అసెంబ్లీ అసభి కార్యసభ్యులందరూ యి
 తుడు దక్షిణాఫ్రికా సమస్యను గూర్చియు ఆలోచించుచున్నారు.
 అసెంబ్లీలోని స్వరాజ్యపక్ష కార్యదర్శి యగు నీలకంఠరావు
 గారు అసెంబ్లీ సభ్యులందరూ 23 వ తేదీన అసెంబ్లీ సభ చాలింప
 గానే అరటనే సమావేశమై దాక్షిణ్య అబ్దుల్ రహీమాను గూర్చి
 చర్చించవలెనని ఆహ్వానించిరి. అనగా అయ్యది అసెంబ్లీలో సంతృప్తి
 ప్రతీకార తీర్మానము చర్చకు వచ్చుటకు రెండు రోజులు ముందు
 జరుగును. ప్రతీకారమునకు దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులకు
 లాభమేమియులేదని దాక్షిణ్య అబ్దుల్ రహీమాను గూర్చి అభిప్రాయ
 ము యున్నది. రాజప్రతినిధి ప్రసంగము వారికి తృప్తి
 కరముగ నున్నది. ఇంతవరకు రాజప్రతినిధి బాగానే చేయ
 గల్గినది చేసిరిగాని యింకను ఒత్తిడి జేయవలసియున్నదని వారు
 చెప్పిరి. వారు యీ క్రింది విధముగ దక్షిణాఫ్రికా తీర్మాన
 మొకటి తయారుగావలెనని వారీకోరిక. అందు యీ క్రింది యం
 తములుండవలెను: (1) ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకు రాండు
 టేబిలు సభను సమావేశపరచుట. (2) అది కాకున్నయెడల బిల్లు
 ను ఇంపీరియలు ప్రభుత్వము త్రోసివేయుటకు భారత ప్రభు
 త్వము ఒత్తిడి జేయగోరుట. (3) భారత కానసభల రెంటి సభ్యు
 లును కాంగ్రెసు ప్రతినిధులను గల రాయబారమును ఇంపీ
 రియలు ప్రభుత్వమును కదల్చుటకై ఇంగ్లాండుకు భారత ప్రభు
 త్వమువారు పంపుట (4) రెండవసారి చర్చించకముందే బిల్లును
 సెలెక్టు కమిటీకి బంపుటకు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము తిరస్కరిం
 చునడల, పాడినను రాయబారము సెలెక్టు కమిటీయెదుట
 సాక్ష్యము నీచురాదు. అసెంబ్లీ సభ్యులు దాక్షిణ్య అబ్దుల్
 రహీమానుతో చర్చించిన పిదప తీర్మానమును మరల తయారు
 జేసెదరని తెలియచున్నది.

అసెంబ్లీ తీర్మానము-సవరణ

డిల్లీ, జనవరి 24:-అసెంబ్లీ అసభి కార్యసభ్యు లన్ని
 పక్షముల వారు సునేడు సాయంత్రము
 దాక్షిణ్య అబ్దుల్ రహీమాను గూర్చి గల సీ దక్షిణాఫ్రికా
 సమస్యను గూర్చి చర్చించిరి. అప్పుడు అసెంబ్లీలో గయాప్రసాద
 సింగుగారు 23 వ తేదీ నుపాదింపనున్న తీర్మాన సందర్భమున
 గావించవలసిన యుపపాదనముగూర్చి యేకగ్రీవముగ నిర్ణయము
 జరిగెను. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమును రాండు టేబిలు సభ
 కోప్పకొనుటకు జేయవలెనని భారత ప్రభుత్వమును గోరుట
 కందరును యేకగ్రీవించిరి. క్లాసు వీరియాలిబిల్లు కానసమగూరిం
 పబడెనేని సార్వభౌముడు దానికంగీకార మొసంగకుండునటుల
 గోరవలెనని గూడ నిశ్చయింపబడెను. సభలో దాక్షిణ్య అబ్దుల్
 రహీమాను, సర్ దార్మిలిండ్సే, సర్ హెన్రీ ట్రాన్స్ వూరు కారులు
 చెప్పినది విన్నపిదప ప్రతీకారోద్దేశ్యమును వదులకొనుట కంగీ
 కరింపబడెను. చివరకు గయాప్రసాదసింగుగారి తీర్మానమున
 కుపపాదింపవలసిన సవరణను తయారుజేయుటకుగాను పండిత
 మోతీలాలు నెహ్రూ, జిన్నాగారు, లాలాజహ్లాల్ లాల్, సర్
 దార్మిలిండ్సే గారుగల ఉపసంఘము నిర్ణయింపబడెను. ఈ
 బిల్లు స్పెల్సు-గాంధీ ఒడంబడికకు విరు
 ధముగ నున్నదనియు, వర్ష ద్వేషమును
 గలుగజేయుచున్నదనియు, 1914 లో కన్న అచట నివాస
 మేర్పరచుకొనినవారికి ఎక్కువపన్నముల గలుగజేయుచున్నదని
 యు సవరణయందు డెలప నుద్దేశించినటుల చెలియుచున్నది.
 రెండవవిషయ మేమనగా దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమును రాండు
 టేబిలు సమావేశము జరిపి వివాదాంశములను స్థిరపరచునటుల
 జేయవలెనని భారత ప్రభుత్వము నొత్తిడిజేయ గోరిరి. మూడవ
 విషయ మేమనగా రాయబారములు నిష్ప్రయోజనములై బిల్లు
 కానసమగూరినడల సార్వభౌము డిందు కంగీకార మొసంగకుండు
 నటుల జేయవలయును. అందుల కిలోపల భారత కానసభల
 రెంటి ప్రతినిధులును, దక్షిణాఫ్రికానివాసుల ప్రతినిధులును గల
 రాయబారమును నిదముజేసి ఇంగ్లాండుకు బంపి బ్రిటిషు మం
 త్రివర్గములోను పార్లమెంటులోను సలహాచింతనలు జేయవల
 యును. (ఆ. ప్రె.)

సింధు అసెంబ్లీ సభ

హైదరాబాదు, జనవరి 22:-

కాంగ్రెసు కమిటీ, నేషనలు హోంయూలు లీగుల యా

జమాన్యమున నిన్న రాత్రి జమీరంగనగర్ముకటి దాక్షిణ్య సోయ
 త్రాంగారి అధ్యక్షతన జరుపబడెను. అందు దక్షిణాఫ్రికా
 ఏషియాటిక్ బిల్లు న క స మ్మ తి ర లు క బ
 డె ను. స భ కు జన ము బాగుగా వచ్చె ను. మ
 హమ్మదీయులు మాత్రము ఓక్కొక్కరుగైవసు రాలేదు.

బొంబాయిసభలో గావించిన తీర్మానమువంటి దానినే
 జేత్యాలుగా దుపపాదించిరి. ఏషియాటిక్ బిల్లునకు గట్టిగ నస
 మ్మతి చెల్పము, రాండు టేబిలు సభను జరువలసిన యవసరమును
 యూనియను ప్రభుత్వమునై భారత ప్రభుత్వ మొత్తిడిజేయవలె
 నని కోరుచును, బిల్లును యూనియను పార్లమెంటులో అంగీక
 రించునడల దానినంగీకరింపకుండునటుల ఇంపీరియలు ప్రభుత్వ
 మును గోరవలెనని రాజప్రతినిధిని గోరుచును, భారత ప్రభుత్వ
 ముభారత కానసభల రెంటిలోను సలహాచింతనలుగూడుకాయ
 భారమును బంపవలెననియు, దక్షిణాఫ్రికానుండి దాక్షిణ్య అబ్దు
 ర్ రహీమాను గూర్చి అధ్యక్షతను వచ్చిన భారత రాయబారమునకు
 స్వాగత మొసంగుమను దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులకు
 ఆర్థికముగను, నైతికముగను సహాయము జేయుటకును అతీర్మా
 నమునం దుపపాదింపబడెను.

జేత్యాలుగారు తీర్మానముపై మాట్లాడుచు, నిర్బంధ
 ముగ కూలీపనుల జేయించువిషయము కథనం త ను చెల్లి
 దక్షిణాఫ్రికాలో నివాసమేర్పరచుకొనిన భారతీయులకు తరు
 వాత గల్గిన కష్టములను వివరించి, ప్రస్తు ముపాదింపనున్న
 బిల్లు అన్యాయమును వివరించి, భారతీయులు దీనిని గట్టిగా నిరో
 ధింప వలెనని కోరిరి.

లాల్బందు గారు తీర్మానమును బలపరచుచు భారతీ
 యులు తమదేశములో బానిసలుగనున్నంతకాలము ఆవలిదేశము
 లలోని పోదరులకు సాయముజేయుజాల రనియు, భారతదేశము
 ముందు స్వరాజ్యమును బొందుటకు ప్రయత్నింపవలె ననియు
 తెల్పిరి.

అంతట భాయి గోపాల దాసుగారు తీర్మానమును
 బలపరచిరి. వీరు దక్షిణాఫ్రికాకు వర్తకమువహింపద పోయి
 యుండిరి. తీర్మానము నాయన బలపరచుచు బిల్లుయొక్క డో
 వములను చాలదూరము వివరించుచు భారతదేశ విందులకు గట్టిగ
 ప్రాతికూల్యమును చెల్లపవలెననియు, లేకున్న ప్రపంచములో
 నందరును భారతదేశమే తమ పోదరులమాట గమనించుటలే
 దని యనుకొందు రనియు జెప్పిరి.

ప్రాఫెసర్ ఘనశ్యాంక రంకట బిల్లనిబంధనలను వివ
 రించుచు భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమువచ్చినగాని దక్షిణాఫ్రి
 కా భారతీయులకు మేలేమియు జేయజాలని మాట నిజమేనని
 చెప్పి భారతదేశ విప్లవము క క్రియొన్నంతవరకును తనధర్మమును
 సెరవేర్చవలెననియు, అసమ్మతిని చెల్లి ధనసహాయమును దక్షి
 ణాఫ్రికాలో గుండుచున్న భారతీయులకు జేయవలె ననియు జె
 ప్పిరి.

భాయి విష్ణుదాసుగారు అవట భారతీయులు పడుచు
 న్ను కష్టములను వివరించి ప్రతి సంవత్సరమును భారతదేశ ప్ర
 ముఖు లొక్కొక్కరు దక్షిణాఫ్రికాకు పోవుచుండవలె ననియు
 అవిధముగ భారతీయులకు సహాయము చేయుచుండవలెననియు
 జెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు తుదకు కొన్ని మాటలు మాటాడినపిదప
 తీర్మాన మంగీకరింపబడి సభ ముగింపబడెను. (స్వకీయవిశ్లేషి)

* * *
 యం. కే. ఆచార్యగారి తీర్మానము త్రోసివేయ
 బడుట

డిల్లీ, జనవరి 23:- ఏషియాటిక్ బిల్లు విషయమున
 బ్రిటిషు ప్రభుత్వము కోర్కెను గలుగజేసికొనజాలకున్నయెడల
 యుద్ధమును ప్రకటింపవలె నని యం. కే. ఆచార్యగారు పం
 పిన తీర్మానమును ప్రజాక్షేమమునకు సంబంధించినది గాదని
 రాజప్రతినిధి త్రోసివేసెనటుల చెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

నూలువడుకు పరీక్ష

3 బహుమానము లొసంగబడెను

బెంగళూరు, జన 25:- బెంగళూరు స్పిన్నరు సంఘము
 వారు నూలువడుకు పరీక్షను పెట్టగా అధ్యక్షత వహించిన
 మైనూరు సంస్థాన పరిశ్రమల డైరెక్టరు జుబినుద్దీన్ గారు జయము
 నొందిన వారికి 3 బహుమాను లొసంగిరి. పోటీలలో దాదాపు
 50 మంది పాల్గొనిరి. మొదటి బహుమానము వందన 17 సం
 త్సరముల బాలాడు రిస్ నెంబరు నూలును తీసెను. రెండవత్రు
 ముల బాలిక కొకచరకా బహుమానముగా నొసంగబడెను.

దక్షిణాఫ్రికా తీర్మానము

సి. దొరస్వామి అయ్యరుగారి సంజాయిషి

సి. దొరస్వామి అయ్యరుగారు భారత కానసభ్యులు
 దక్షిణాఫ్రికాను గూర్చి తీర్మానము నూచించి, ప్రతిపాదింప
 గోరువలయుమన సభలో లేనందున అధ్యక్షులకు పోటుగాదు
 సభ్యులు అత్రదగ నుండరాదని నూచించి యుండిరి. దానిపై
 విమర్శించుచు మదరాసు మెయిలంపత్రిక "మదరాసు సభ్యుని
 మందలింపుట" అనుశీర్షిక క్రింద ప్రధానవ్యాసము వ్రాసియుం
 డెను. దానికి ప్రత్యుత్తరముగ దొరస్వామి అయ్యరుగారు
 తాను సభకుపోజాలవందుకు కారణము యాదినవరీతిచెల్పిరి:-

దక్షిణాఫ్రికా సమస్యనుగూర్చి అడ్డర్న మెంటు ప్రతి
 పాదనయు, తీర్మానము గావించెదనని చెల్లియుంటిని. నే నను
 నినకొట్టే ఇతర సభ్యులుగూడ అట్టి తీర్మానములనే గావించ
 నుండిరి. ఉద్యోగేతర తీర్మానములలో నీవిషయమున గల తీర్మా
 నము గావించుటకు బాటుద్యారా అనుజ్ఞ వచ్చుటచే, నాఅడ్డ
 ర్న మెంటునూచనను అధ్యక్షు డంగీకరింపదని దలచియుంటిని.
 అంతకు ముందే యితరులు కొందరు యిట్టి నూచనల దావించి
 యుందురని దలంచుటచే అధ్యక్షుడు నన్ను పిలువనే బిలువదని
 భావించియుంటిని.

నిమోజుక వర్తమనెడల బాధ్యతను నిర్వహింప సక్రద్ద
 గలవాడె నగుటచే సభకు జోతుండుటగాదు. నేనిదివరకు సభ
 లో జేసినవనియే యిట్టినింద నిరాధారమని దుజావుజేయగలదు.
 15 వ తేదీన డిల్లీ పోవలసిన సర్వప్రయత్నిములు చేసికొనగా
 నాభార్య ఆశాకోగ్యముగనుండి ఆందోళన హెచ్చింపజేసెను.
 చైర్మన్లసలహాపై కోగనిరూపగమగువరకు నేను ఇల్లు విడువజాల
 కుంటిని. ఇట్టి సమయమున యిలువిడిచి రోజుల ప్రమాదములో
 నుండుదూడేశమునకు పోదలచునంతటి త్యాగినికావని ఒప్పుకొ
 నుచున్నాను. కావున 27 వ తేదీవరకు డిల్లీప్రయాణము నిలుపు
 కొంటిని.

ఈసమాచారముంతయు నావిశ్రులగు ఎం. కె. ఆచార్యగారి
 కి వ్రాసి మాపక్షము నాయకులగు పండిత నెహ్రూగారిని
 తుమాపగ జేడవలసినదిగా కోరియుంటిని. నాయనరములేదని
 దలంచుటచేతనే అధ్యక్షునికి ప్రత్యేకముగ వ్రాసియుండజేయు.

సామ్రాజ్య పార్లమెంటరీ సంఘము

హిందూదేశమున నొక శాఖను స్థాపించుటకై

ప్రయత్నములు

బొంబాయి, జన 23:-సామ్రాజ్య పార్లమెంటరీ
 సంఘము యొక్క యు నైటెడు కింగు
 డము శాఖ తరపున సర్ హోవర్లు డెగిల్వీ గా
 రీవారము మెయిలులో వచ్చిరి. హిందూదేశములో గూడ నొక
 శాఖను స్థాపించి అసంఘముతో కలుపవలెనని వీరియొద్దేశ్యము.
 త్వరలోనే పార్లమెంటరీ ప్రతినిధులు హిందూదేశమునకు వచ్చు
 టకు అవకాశ మియ్యబడవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

కమ్యూనిస్టులకు హెచ్చరిక

శక్త త్యాగాగారు

కాన్పూరు, జన 23:-హిందూదేశాదర్శములకు
 స్నేహభావము బాపవలసినదిగా హిందూదేశముతోని కమ్యూని
 స్టు పక్షకార్యదర్శి సత్యభక్తిగారికి శక్త త్యాగాగా రొకసం
 మనంపిరి. స్వరాజ్యపక్షము వారికిని కమ్యూనిస్టు పక్షమున
 కిని విభేదములను కలిగించుటకై కొన్నిపత్రికలు ప్రయత్నించు
 చున్నవని శావున బాగ్రత్తగా నుండవలసినదనియు నాయన
 చెప్పచున్నాడు కమ్యూనిజమువల్లనే హిందూదేశమునకు
 స్వరాజ్యము వచ్చునని స్వరాజ్యవారులు చివరకు గుర్తింపగల
 రని శక్త త్యాగాగారు ఆశించు చున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ప్రావేశరు రామమూర్తిగారు

ఇందోరు మహారాజాగారి బహుమానము

ఇందోరు, జన 23:- నిర్బంధ తీరవ్యాయామమునకై
 ప్రాఫెసరు రామమూర్తిగారు తయారుచేసిన స్క్రీమును ఇందో
 రు దర్బారులో సంగీకరించి మహారాజావారు ప్రాఫెసరుగారికి
 10 నెల రూపాయలను బహూకరించిరి.

మును స్థాపించి ప్రజలకు వైద్యసహాయమును జేయుట కవకాశములు గలవు. బెజవాడ పట్టణమునం దెన్నియొ ధర్మవైద్యాలయములు పనిజేయుట కవకాశములు గలవు. ఈవైద్యాలయములను నిర్వహించుటకు సుశిక్షితులైన వైద్యులు గావలసియున్నారు. వైద్యాలయములను వలె వైద్యవిద్యాలయములను స్థాపించుట సులభసాధ్యము గాని ప్రయోజనకరము గాని కాదు. సకలాలగములతో గూడిన వైద్యవిద్యాలయము వైద్యవిద్యాశిక్షణమునకు సాధన మై విద్యార్థుల నాకర్షింప గలదు. ఆయుర్వేద విద్యార్థులు నిరుపేదలు. విద్యాభ్యాసమునకు సహాయము నపేక్షించు చున్నారు. విద్యాలయనిర్వహణము విశేషధనమును ప్రతిభావంతులైన పండితులను పరికరములను నిర్వహణదక్షులను నపేక్షించుచుండును. ఆయుర్వేదాభిమాను లందరును స్వాభిమానమును విసర్జించిన సర్వోంగోపేత మైన యాయుర్వేద కళాశాలను బెజవాడయందు స్థాపించి పోషించుట కవసరమైన సాధనముల నన్వేషించి నిర్ణయించి సంకల్పము కార్యరూపమును దాల్చుటకు మెటనే ప్రయత్నములను జేసి భగవదనుగ్రహమును బడయుదు రని నమ్ముచున్నాము.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము వారు చెన్నపురియందలి ప్రదర్శనములను నిన్నటి ప్రదానదినాటక ప్రదర్శనముతో సంతమునొందించిరి. ఆరువారములనుండియును చెన్నపురి పౌరులకు వీరినాటకప్రదర్శనములు మహదానందమును గలుగజేసినవి. పాత్రధారుల భాష భావములు గానము అభినయనైపుణ్యము ప్రేక్షకుల కానందమును గలుగజేసిన విధమును నిన్నను సమాజ యజమానులైన శ్రీయుత మోతే నారాయణరావు జమిందారుగారికి సమర్పించిన సన్మానములు విశదము చేయుచున్నవి. నాటకకళాప్రదర్శనకాశలము సులభసాధ్యము గాదు. నటులకు శిక్షణము ప్రజ్ఞాపాండిత్యములు గావలయును. నాటకసమాజ నిర్వహణమునకు ధనము సానుభూతి కళాభిమానము గావలసి యున్నది. ఆంధ్రదేశమునకు నాటకకళాభిజ్ఞత సహజశీలముగ నున్నది. కళాపోషకులుండిన నటశేఖరులు బయలుదేర గలరని ఈసమాజపు ప్రదర్శనములును నితర నాటకసమాజప్రదర్శనములును విశదము చేయుచున్నవి. ఈసమాజములోని నలులు సుశిక్షితులై వారి వారి ప్రాతలను చక్కగను ప్రదర్శించి నాటకసమాజమునకు ప్రతిష్ఠను గడించుచున్నారు. సామాన్య పాత్రధారులును నాయక పాత్రధారులును వారిప్రాతలను చక్కగను ప్రదర్శించి ప్రేక్షకుల పొగడ్తలకు పాత్రులైరి. నిన్నరాత్రి సన్మానపత్రమును బహుమతులను సమర్పించిన సమయమునందు జేసిన ప్రసంగములు ప్రేక్షకుల గుణగ్రహణపాఠాభ్యాసమును విశదము చేసినవి. నటులందరును భేదము లేకను పొగడ్తలకు పాత్రులు. నాటకసమాజపక్షమునను, శ్రీయుత నారాయణరావుగారికి చెన్నపురిపౌరులు సన్మానపత్రము గల రజతకరండమును, ఆంధ్రులు మెండ్లిగిన్నెను, ఆంధ్రనాటక సమాజమువారు మెండిగిన్నెను, నాయుడు సంఘమువారు మెండిగిన్నెను

సమర్పించిరి. శ్రీయుత యడవల్లి సూర్యనారాయణగారికి విద్యార్థులు సన్మానపత్రమును బిరుదమును నొసంగిరి. శ్రీయుత అర్జున సత్యనారాయణ గారికి వైశ్యులు బంగారు పతకమును రూ 116 బహుమానమును నొసంగిరి. శ్రీయుతులు ముంజులూరి కృష్ణారావుగారికిని కడియాల రత్నయ్యగారికిని సువర్ణపతకము లీయబడినవి. నారాయణరావుగారును నటులును కృతజ్ఞతను తెలుపుచు వారికి గల నాటకకళాభిమానమును వ్యక్తముచేసిరి. శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజ సభ్యులును యజమానులును నీ స్వల్పసన్మానములను గొప్పవానిగ గ్రహించి ప్రతియేటను చెన్నపురియందు ప్రదర్శనములను జేయుచు చిరకాలము వరిలుటకు భగవంతు డనుగ్రహించుగాత!

ఆబ్కారి శాఖోద్యోగులు

గౌరవనీయులు డాక్టరు రామారావుగారు సబు అసిస్టెంటు సర్జనుల సభయందు ఆబ్కారి శాఖోద్యోగుల వివరీతపరిశోధనల విషయమై చేసిన విమర్శనము ప్రభుత్వాదరణమునకు దగియున్నది. వైద్యులు రోగులకు మద్దాదుల నుపయోగించునపుడు న్యాయమార్గము నవలంబించెదరని విశ్వసింపవలసి యున్నది. నియమనిర్బంధములను సుకరము చేయవలసిన యవసరమును సభాధ్యక్షులు సైమన్సుగారును సంగీకరించిరి. మొన్నను ఆంధ్రాయుర్వేద వైద్యాలయపు జార్జిటవును శాఖ నుండి నాలుగుసీసాలు ద్రాక్షిరిప్తమును ఆబ్కారి ఇన్స్పెక్టరు బలవంతముగను తీసుకొనిపోయిన విధము నిబంధనల నిర్బంధప్రయోగవిధానమును విశదము చేయుచున్నది. ఈ నిర్బంధవిధానమును గర్హించుటకు ఇండియను వైద్యసంఘ మేర్పాటులను జేయ బూనినది. ఆబ్కారి నిబంధనలు క్రింది యుద్యోగుల హస్తములందు దౌర్జన్య కార్యములకును ప్రజాపీడకును సాధనంబు లగుచున్నవి. చెన్నపురియందు వైద్యాశ్రమములం దిట్టి నిర్బంధములు సంప్రాప్త మగునపుడు దిక్కులేని ప్రదేశములం దెట్టి యిక్కట్లులు సంప్రాప్త మగునదియును వర్ణింప నవసర ముండదు. మద్యపదార్థముల ప్రతిషేధము పూర్ణముగను నిట్టి నిర్బంధములను తొలగింప గలదు. అధికారులు నిబంధనలు వైద్యులకును నితరులకును గలుగ జేయుచున్న నిర్బంధములను తొలగించుటకు మెటనే పూనుకొనుట యవసరము.

చరకాసంఘము

జనవరి 21 వ తేదీని ప్రచురించిన యంగు ఇండియా పత్రికయందు భిన్న రాష్ట్రములందును చరకాసంఘము నందు గల సభ్యులసంఖ్య గలదు. అన్ని రాష్ట్రములందును ఏతరగతి సభ్యులు 2334 మందియును చితరగతి సభ్యులు 416, మొత్తము 2750 సభ్యులు గలరు. వంగరాష్ట్రమునందు 408, తమిళనాడునందు 377, గుజరాతునందు 414, ఆంధ్రదేశమునందు 329 మంది సభ్యులుగలరు. ఆంధ్రదేశమునందు ఏతరగతి సభ్యులు 318, చితరగతిసభ్యులు 11 మందియును గలరు. గుజరాతునందు చితరగతి సభ్యులు 98 గలరు. ఆంధ్రదేశము నాల్గవస్థానము నాక్రమించుట యవసాహకరముగ నున్నది. ఆంధ్రులు

మెటనే మేల్కొని చరకాసంఘమునందు సభ్యులు గను జేరి యగ్రస్థానమును వహించుటకు పాటుపడుట ధర్మము. శ్రీయుత బ్రహ్మజోష్యుల స్మరణ మౌఢ్యముగారును వారి సహచరులును సీతానగరమునందు గౌతమీ ఆశ్రమమునందు జేయుచున్న పని శ్లాఘ్యముగ నున్నది. ఇతరప్రాంతములవారు నిరర్థకమైన వాగ్వివాదములతో కాలయాపనము చేయకను కార్యశూరు లగుటకు నూలును వడికి చరకాసంఘము నందు జేరి గాంధీమహాత్ముని సంకల్పము సఫల మగుటకు దోడ్పడుదురు గాత!

మహాత్ముని యారోగ్యము

వార్ధా యుం దారంభమైన మన్యజ్వర మింకను మహాత్ముని పీడించుచున్నటులు నేటివార్తలు తెలుపుచున్నవి. నిన్నను 104, నేడు 103 డిగ్రీలు జ్వరము గలదు. మహాత్మునకు సబర్మతియందును విశ్రాంతి యుండదు. అనవసరముగను నుదయము నుండి రాత్రివరకును ప్రజలు మహాత్మునకు శ్రమను గలుగజేయుట యనుచితము. మహాత్ముడెంతబాధపడుచున్నను మందహాసముతో వచ్చిన వారి నాదరించును గాని వెడలగొట్టడు. మహాత్ముని సౌమ్యస్వభావమును గ్రహించి యైనను వారికి సంపూర్ణవిశ్రాంతిని గలుగజేయుట కందరును బూనుకొనుట యత్యంతావసరము.

కోడి రాముమ్మా నాయుడుగారు

ఇందూరు సంస్థానమునందు నిర్బంధముగను శరీర వ్యాధియందును నేర్పాటు చేయుగల విధమును రాముమ్మా నాయుడుగారు నూచించిన విధమునను మహారాజు అంగీకరించి నాయుడుగారికి రూ 10000 బహుమానము నొసంగిరి! స్వదేశ సంస్థానములందు కలియుగ భీమసేనునకు బ్రతిఘ ప్రాంతములందు సాధ్యముగాని గౌరవము గలిగినందులకు నాయుడుగారి నభినందించుచున్నాము!

మహాత్మునకు జ్వరము

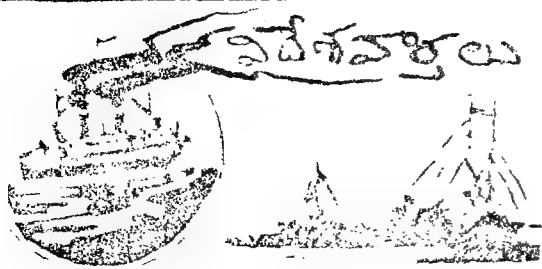
103 డిగ్రీలకు నిలిచియున్నది

విశ్రాంతి లేకపోవుట కారణ మనుచున్నారు
అహమ్మదాబాదు, జనవరి 25:—గాంధీగారు శండు కోజలకుండియు మన్యజ్వరముచే బాధపడుచున్నారు. నిన్న సాయంత్రము జ్వరము 104 డిగ్రీలకు పెచ్చెను. ఇప్పుడు 103 డిగ్రీలకు నిలిచియున్నది. ఈజ్వరము అలసటవల్ల వచ్చినది గావచ్చును. ఒకసంవత్సరము విశ్రాంతి దీసికొనగోరినను ఏ మాత్రమును తీరకలేకుండును. తెల్లవారి లేచినదిమొగలు రాత్రి పరుండువరకును ఎవరోఒకరు వచ్చిపోవును నేయుండురు. ఇప్పు డిప్పరితోను మాట్లాడుటలేదు. అలసటగనుండుపని యేమియు జేయుటలేదు. (అ. ప్రె.)

స్వేయిన వరదలు

హైదరాబాదులో ఆతురత

హైదరాబాదు (సింధు) జనవరి 23:—కానీరీపుల లోను లాష్వలామలలోను గొప్పవరదలు వచ్చి చాల జననష్ట మెల్లలు రూటరు వార్తలు తెలియజేయుచేతను ఇచ్చటివారు 50 మంది అచ్చట న్యాపారముమీద నుండుటచేతను హైదరాబాదులో చాల ఆతురత పుట్టి వారిజేయముకొరకు కేసులువార్తలు పంపబడెను. దానికి జవాబుగా పత్రికలలోని వార్తలు అతికఠోర్తలనియు అంతేనష్టము లేదనియు అందరను జేమముగానే యున్నారనియు మెహరాం జెహాన్షాహ్ కంపెనీకి వార్తవచ్చెను. దానినిచ వింత స్థితి మేగడెను. (కోయ విలేజిరి తేతి)

చీనా పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

పికింగ్, జనవరి 24:—పెంగ్ హ్యూసింగ్ గారి పక్షము వారికి జలము ఎక్కువగ తేరుచున్నది. పోరాటము చల్లబడినను సహజము నచ్చుచునే యున్నది. రస్సాచీనా తగవుచే మంచూరియనులను అగవలె నని చాంగ్స్సోలను గారు తరువు తేసిరిని దెలియుచున్నది.

ట్రాన్సువాలు ఆసియావర్తకులు

ఘోరనష్టము

పని చాలించుకొనవలసి వచ్చును.

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జనవరి 22:—ట్రాన్సువాలునుండి బ్రిటిషు ఇండియను సంఘము వారికి తెలుపుచున్నారు. మాంచెస్టరు గార్డియనుపత్రికకు హెన్రీ పోలకుగారు దానినిబంపిరి. ట్రాన్సువాలులో చిరకాలమునుండి న్యాయముగ వాస మేర్పరుచుకొని వర్తకము జేయుచున్న ఆసియా వర్తకులు తమన్యాయపరమును వదలుకొనవలసివచ్చును. వారికి వివాదమే. ట్రాన్సువాలులో ఏకమొత్తముగ ముఖ్యముగ బాల్సోరులో ఆసియావాసులకు లైసెన్సులను నిరాకరించుచున్నారు. ఇవట మునిసిపాలిటీవారు ఒక్కలై సెన్సునుగూడ నిచ్చుటలేదు. ప్రస్తుతమున్న లైసెన్సులను గూడ పునరుద్ధరించుటలేదు. ప్రస్తుతమున్న రాష్ట్రీయ శాసనము ప్రకారము చర్చను దీసికొనిరనియు ఈశాసనమును మాత్రము మాలనగారి బిల్లు మార్చ లేదనియు పోలకుగారు తెలుపుచున్నారు.

దక్షిణ ఆఫ్రికా క్రైస్తవులుపై ఆసియావాసులను తీవ్ర పచ్చి పెట్టరాదని స్పష్టముగారు నిరూపించుచున్నది. కాని స్పష్టముగారి పు డీబిల్లును ఆమోదించుచున్నాడని తెలిసెను. రెండేండ్లక్రిందట స్పష్టముగారు బయోరుజేసిన బిల్లుకంటే ఈబిల్లు చాల కఠినముగ నున్నది. ఇండియాకును దక్షిణ ఆఫ్రికాకును గౌరవముగ నుండునటుల పరిష్కారము జేసికొనుటకు కొండు పేబిలు కాన్ఫరెన్సును జరుపవలెనని పట్టుదలను జూపవలెనని పోలకుగారు రుచుచున్నారు.

జీవన ప్రమాణము

నిలబెట్టు తెట్లు?

గుగ్గి, జనవరి 22:—జీవితపరిస్థితులు చక్కగ ఏర్పడునట్టి వేతనముల వసతిగల జీవన ప్రమాణముమీద ఇంగ్లండు ఆర్థిక విభాగము నేర్పాటు జేయవలెనని కర్మలు ఆమెగారు ఎడింబరోలో నుడివెరి. అట్టి పరిస్థితులేర్పడుటకు ఈబిల్లు దీవుల సాధనసంపదనే నమ్ముకొనబడు. అధినేతతన సాధనసంపదను గూడ కలుపుకొంటేమేని పీలగును. మన పారిశ్రామిక ఆర్థికసమస్యలను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో యున్న గొప్పదొమినియనుల పరిశ్రమలతోబాటు ఆలోచించువలెననిరి.

బ్రిటిషు సరకులనే గొనుడు

స్టాల్డ్జ్ ముషిగుగారిట్లు నుడివెరి:—నేడేవట జూచినను యిప్పుడు బ్రిటిషుసరకులనే కొనుడిని ధ్వనించుచున్నది. ఇయ్యది జయప్రసముగ జరుగవలెనన్న విడేశపు వరకు లేదయో బ్రిటిషు వరకు లేదయో తారతమ్యమును కొనెడిప్రజలు తెలిసికొనుటకు యిప్పుడు నేర్పాటు జేయవలెను. ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశబెట్టిన వర్తకుల సర్దుబట్టును దీని కెంతయో యుపకరించును.

కీ॥ శే॥ చార్లెస్ బెర్ట్

గుగ్గి, జన 22:—అరేబియా ఎడారి శంకారమును గ్రంథమును రచించిన చార్లెస్ బెర్ట్ గారు 23 వ సంవత్సరమున చనిపోయిరి.

ఆసియావాసులను ప్రత్యేకముగ నుంచు చట్టము

(—)

రాజ్యపరినిధి యువన్యాసము

బ్రిటిషు పత్రికల వ్యాఖ్యలు

లండన్, జనవరి 22:—మైక్యుపత్రిక ప్రధానవ్యాసమున రాజ్యపరినిధి కిడింగు ప్రభుని యువన్యాసమును గూర్చి ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—

స్వపరిపాలనము ననుభవించు దొమినియనులు (రాజ్యములు) భావికాలమున తమ రాజ్యములో ఉండు ప్రజలవిషయమై నిర్ణయించు అధికారముగలదు. ఎట్టిప్రజ లుండవచ్చునో నిశ్చయించుట అధికారముగలదు. దక్షిణ ఆఫ్రికావారు ఆసియావాసులు రాగూడదని ప్రతిపాదించు నుండుటచే భారతీయులు ఏకమొత్తముగ యూరపియనులు వచ్చి వాస మేర్పరుచుకొనుటకు ఒప్పకొనరు. కాని చిరకాలమునుండి వాస మేర్పరుచుకొన్న భారతీయులను గూర్చి కఠినముగ నుండు శాసనములను యూనియను ప్రభుత్వమువారు జేయరాదని ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి యడుగుట కధికారము గలదు. నిర్బంధకవాతము ప్రకారము నెటాలుకు సేవ్యగాండ్ర విషయములో గోరీనటులనే ఇప్పుడుగూడ అడుగుటకు హక్కు గలదు. ఇదివరకు దక్షిణఆఫ్రికాలో వాస మేర్పరుచుకొన్న భారతీయులకు న్యాయమును గలగజేసి ఇకముందు వలసనుగూర్చి కట్టుదిట్టములను జేసిన కడుపునుటకు అవకాశ ముండదు.

మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రిక

ఇట్లు వ్రాయుచున్నది: పూర్వముకంటే ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యముతో కిడింగు ప్రభువు ప్రస్తావించె నిపుడుగనకు ఇప్పుడు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సామ్రాజ్యాశయములనే గుర్తించి వాటికొంత పాటుబడుచు దక్షిణ ఆఫ్రికాశాసనములచే బయలుదేరిన ప్రాపంచికసమస్యలను గూర్చి ఆశ్చర్య నున్నారని సంకయింప నక్కరలేదు.

యుద్ధపరిహారములు

గుగ్గి, జనవరి 22:—సైనిక పింఛనుల మొత్తములో 8½ సంవత్సరములనుండి పింఛనులను, యుద్ధ భృతులను 1,950,000 మంది దీసికొనిరి. ఇందులో 51000 మంది అవయవములు వశము దప్పినవారు, వారిమీద ఆధారపడినవారును లేక చనిపోయినవారిమీద ఆధారపడియున్నవారును అయియున్నారు. పింఛనుల భృతులు, వైద్యవ్యయము పరిపాలక ఖర్చులు 69122000 పౌనులు అయినవి. 1917 నుండి మొత్తము 598000000 పౌనులు అయినది. యుద్ధము ముగిసినప్పటినుండి పరిహారములు 4560000 పౌనులు ఇవ్వబడినవి.

ఆయుధవిస్త్రానసంఘము

గుగ్గి, జనవరి 22:—ఆయుధ విస్త్రాన ప్రారంభసభ ఆయుధ విస్త్రాన అసలుసభకు ఆపుజేయ నున్నారను సంగతి ఎవరికిని దెలియదు. ఫిబ్రవరి 15 తేదీని సభను జరుపుటకు ప్రయత్నించి ఏర్పాటులను జేసిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సభ నాపుజేయు విషయమై ఏమిచర్చను దీసికొనలేదు. అనుకొన్న ప్రకారము ఆయుధ విస్త్రానసభవారు విచారణను ప్రారంభించుటకు తయారుగ ఇష్టముగ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారున్నారు.

మంచూరియాలో జపాను హక్కులు

టోక్యో, జనవరి 22:—రిప్రజెంటేటివు సభలో జపాన్ శాంగమత్రి పిర్రాగారిట్లు చెప్పిరి:—మంచూరియాలో జపాను హక్కులనుగూర్చి పికింగులో జరుగు అదనపు రాష్ట్రీయ సభవారు ఎత్తుకొనిరేని శాశ్వతముగ మంచూరియాలో వర్తకపు హక్కులను స్థాపించుటకు జపాను సంకల్పించుకొన్నది. ఈలోపుగ జపాను హక్కులనుగూర్చి పరిశోధన సల్యమున్న పిగ్గుగారు ప్రకటించుటకు పిలువకుండ జేయుచున్నారు.

బ్రిటిషు రబ్బరు మనాపలి

వాషింగ్టన్, జనవరి 22:—రిప్రజెంటేటివు సభవారు నియమించిన సంఘము బ్రిటిషు రబ్బరు మనాపలీనిగూర్చి చర్చించిరి.

ప్రపంచమునకు గాలసిన రబ్బరును సప్లయ జేయవలసిన బ్రిటిషువారి నిర్బంధములను గూర్చి తుదకెట్టి తీర్మానమును గావించినను ఎక్కువ రబ్బరును పంపించవలెనని ఆమెరికను రబ్బరు సంఘమువారు దెలియజేసిరి.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజము-పిల్లారు

చెన్నపురిపాఠశాలసన్మానము

బాదాపు 1½ నెలనుండి ఎన్న నేడు థియేటరులో నాటకము లాడుచు చెన్నపురిఆంధ్రులకు ముత్రమే కాక చెన్నపురి వాసుల కందరకు ఆనందము కలుగజేయుచున్న శ్రీసీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారు నిన్నటిదినము సాయం కాలము ద్రౌపదీవస్త్రాపహరణనాటకమును ప్రదర్శించిరి. ఈ ప్రదర్శనమే కడపటిప్రదర్శన మగుటచేతను చెన్నపురి ఆంధ్ర నాటకసభవారి యాజమాన్యమున ఈప్రదర్శనము జరుగుటచేతను ప్రేక్షకులసంఖ్య అధికముగ నుండెను. నాటకప్రదర్శనము మిగుల మనోహరముగ నుండెను.

నేటిదినము సమాజమువారు నెల్లూరుకు ప్రయాణమై పోవుచున్నందున నిన్నటిదినము ప్రదర్శనకాలమున పలువురు పలువిధముల సమాజస్థాపకులగు జమిందారు నారాయణరావు గారిని, ప్రధానపాత్రధారులగు సత్కరించిరి. శ్రీయుత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు మోతే నారాయణరావుగారికి నాటకకళపై గల అభిమానమును, దానిని వారు పోషించుచున్నవిధమును ప్రశంసించుచు మాట్లాడిరి. చెన్నపురి పాఠశాలపక్షమున భూగోళరూపమున నున్న రజతపాత్ర మను, శ్రీపంతులుగారు నారాయణరావుగారికి సమర్పించి, ఈ నాటకకళను ఆంధ్రదేశమునందే కాక, ప్రపంచమునందంతయు వారు వ్యాపింపజేయవలయునను, కొరికను నూచించుటకై అయ్యది పాత్రరూపముగ లేక గుండ్రముక జేయబడినది, శ్రీ పంతులుగారు ప్రస్తుతించిరి. చెన్నపురి పాఠశాలపక్షమున గడ్డే రంగయ్యనాయకుగారు ఒక సన్మానపత్రమును చదివి, నారాయణరావుగారికి సమర్పించిరి. పిమ్మట పరిశ్రమగవులగు అనుమలకెట్టి కన్నయ్యకెట్టిగారు ఒక రజతపాత్రమును, ఆంధ్రనాటకసభవారు ఒక రజతపాత్రమును, నాయుడు సంఘమువారి పక్షమున కోటావరదరాజులనాయకుగారు ఒక రజతపాత్రను, పేరూరివారు మరియొక రజతపాత్రను మోతే నారాయణరావు గారికి సమర్పించిరి. వైశ్యులు యా 116 రూప్యములు గల సంచి స్వగులజాలగు ఆరణి సత్యనారాయణగారికి సమర్పించిరి. వైశ్యులపక్షమున రూప్యముల సంచిని హైకోర్టు వకీలు సల్లా గురు స్వామికెట్టిగారు సత్యనారాయణగారికిచ్చుచు అన్ని నాటకములందును పిరు ప్రధానపాత్రలను అతిసమర్థతతో ధరించుచుండి రని ప్రశంసించిరి. నాటకకళను ఎన్నియో సంవత్సరములనుండి ఆభ్యసించుచు, గొప్ప నైపుణ్యమును గడించి, తిరుపతి వేంకటేశ్వరకవుల నాటకములను చక్కగ ప్రదర్శించుచు ఆంధ్రనాటక రంగమునకు చిరపరిచితులగు ముంజులూరు కృష్ణారావుగారిని శ్రీనాగేశ్వరరావుగారు ప్రశంసించి వారి కొక బంగారు పతక మొసగిరి. కృష్ణారావునాయకుగారు రత్నయ్యగారి కొకబంగారు పతకము నొసగిరి. పిమ్మట బద్వాద్ధులు యడవల్లి నూర్యనారాయణరావుగారి నటనాకాశ్రితమును ప్రశంసించుచు ఒక సన్మానపత్రమును సమర్పించి 'మాష్టరు'అను బిరుదముతో వారిని సత్కరించిరి.

ఈ సమాసములు ప్రత్యేకముగ కొందరికే ఇవ్వబడినను సత్కారము నాటకసమాజమునందలి ప్రతిసభ్యునకు చేరు ననియు, సమాజమునందలి పాత్రధారులలో ప్రతివాడును గొప్ప సేర్పు సామర్థ్యము ప్రకటించుచుండెననియు శ్రీనాగేశ్వరరావు పంతులుగారు చెప్పిరి. మోతే నారాయణరావుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చి తనకు నాటకకళపైగల అల్పభిమానమును చెన్నపురి పాఠశాల పెద్దచేసి ప్రశంసించినందులకు కృతజ్ఞత తెలిపి మరల చెన్నపురికి వచ్చునపుడు వరవిక్రయమువంటి సాంఘికనాటకమునకు ఎక్కువగ తయారు చేయవలయునని ఉద్దేశము గలదనిచెప్పిరి. సత్యనారాయణగారు నూర్యనారాయణగారు తమకు గావించబడిన సత్కారము నందుకొనుచు ఉచితవిధముగ ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

కామను వెల్లుబిల్లు

సింధుదేశమున ఆమోదన

హైదరాబాదు (సింధు) జనవరి 22:—డాక్టరు తెనెంటుగారి వెల్లుబిల్లు ఆమోదములు బిల్లుయొక్క పగులును విపులముగా తెలియజేసి సింధుదేశమున ప్రచారము గావించగలందులకై సింధురాష్ట్రీయసభ నొకదానిని గావించవలెనని తీర్మానించిరి. (అ. ప్రె)

మదరాసు వార్తలు

వాతావరణము:—బంగాళా ఖాతమున నైరుతి భాగమున వాతావరణ మధిమితముగ నున్నది. వర్షము పడుచున్నది. (ఆంధ్ర)

మదరాసులో వానలు:—నిన్నటినుండి మదరాసులో మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. నిన్నరాత్రి వర్షము పడినది. ఈశాన్యమాలముండి వర్షపు గాలి విచ్చుచున్నట్లు వార్తలు వస్తుచున్నవి.

గౌరవ వైద్యులు:—మదరాసు ప్రభుత్వము వారు యీ దిగువవారిని గౌరవ వైద్యులుగా నియమించిరి:—డా॥ ఎ.కె. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిని గవర్న మెంటు స్త్రీల యాస్పత్రిలో నొక ఏడాదివరకు, టి. శివశంకరాచారిని రాయపురం ఆస్పత్రియందు డా॥ పి. కృష్ణమూర్తిగారిని జనరలు ఆస్పత్రియందు డా॥ వక్రయ్యగారిని రాయపురం ఆస్పత్రియందు కెప్టను వి. డి. నింభ్రూరుగారిని కండ్లయాస్పత్రియందు ఏడాది వరకు నియమించిరి.

రాకపోకలు:—జయపూరు రాజాగారు, వి. రామకృష్ణను దివాను గారు, ఆర్. హెచ్. ఎల్లిను గారు వధుర కలర్లు, డి॥ ఐ. సి. ఎన్. గారు, గా॥ శివజ్ఞానం పిల్లె గారు సేదబయం వచ్చిరి.

రా. బి. టి. శ్రీనివాసాచారిగారు, ఎగస్టు గారు, న్యూజెంటు గ్రాంటు గారు, నిన్న ఉదయం వచ్చిరి.

వెంటిరి రాజాగారు, మేజరు జనరలు పాస్సన్నీ గారు వెంటిరికి, డా॥ కె. టి. మాత్యును గారు బెంగళూరు, శని వారంరాత్రి పోయిరి.

భాస్కరరావు నాయుడు ఐ. సి. ఎన్. గారు క్రికాకు శంకు, జె. జె. కాటకగారు స్ట్రోమనసు, డి. బి. టి. రంగాచారిగారు డిల్లీకి నిన్న రాత్రి పోయిరి.

గవర్న మెంటు ఫీల్డు ఇంజనీరు మోల్లెవర్త్ గారు తిరుచనాపల్లినుండి సేతు వచ్చిరి. కొలెయూరు వంటెనమరమ్మత్తు ప్రారంభించ బడినది. 1927 సెప్టెంబరు సరికి ముగియును.

పాస్సన్నీ వెంటిరిరాజా, వైకొంటుమాలి నాగార్జున, ధిలూసన్ దంపతులు శనివారంరాత్రి వెంటిరికి వెళ్లిరి.

న్యూజెంటు గ్రాంటుగారు ఆదివారం ఉదయమున వచ్చిరి.

రావుబహదరు పి. టి. శ్రీనివాసాచారి, విజయనగర్లు ఈకోడ్లు, కోయంబత్తూరునుండి ఆదివారం ఉదయమునవచ్చిరి.

ఆరోగ్యకాఖ డిప్యూటీ డైరెక్టరు మాత్యునుగారు నిన్న రాత్రి వెళ్లిరి

భాస్కరరావు నాయుడుగారు ఛికాకోలుకు కాటకు గారు స్ట్రోమనసు టి రంగాచారిగారు ఢిల్లీకి నిన్న రాత్రి వెళ్లిరి

అభివృద్ధి కాఖమంత్రి శివజ్ఞానం పిల్లెగారును తమిళ విశ్వ విద్యాలయ మహాసభా సందర్భమున తిరుచనాపల్లివెళ్లి ఉదయమున వచ్చిరి

ఎల్లినుగారును, డా ఇనుగారును మధుకేనుండియు హాను పేటనుండియు వచ్చిరి

మదరాసు ప్రభుత్వపు ఇల్లెల్లె గారు కృష్ణనుండి ఉదయమున వచ్చిరి

జయపూరు రాజావారును వారి దివాను రామకృష్ణగారు ఉదయమున వచ్చిరి

ప్రధాన ఇంజనీరు మోల్లె వర్త్ గారు తిరుచనాపల్లి నుండి ఉదయమున వచ్చిరి వరదలకు పడిపోయిన కొలెయూరు వంటెన తిరుగకట్టువిషయములో నక్కడకు వెళ్లిరి.

బెత్తులెంటు కంపెనీవారు పని ప్రారంభించిరి 1927వ సెప్టెంబరులో పని ప్రారంభయిరను

మూర్త్యుగారును పెర్నిరాధర్మగారును శేపు ఉదయము ప్రత్యేక రైలులో వత్తురు

సర్దను జనరల్ సైమన్సుగారును వారిసలియు రెపురాత్రి పల్లొకిమిడి పోయెదరు

టి. ప్రకాశంగారు సేదబయము వచ్చిరి. బెంగాలు కా ధనసభాధ్యక్షులుగ నుండిన షర్ ఇవాను కాటకుగారు సీక్రెటరీ ఇంస్టాండు పోయిరి. (ఆంధ్ర)

దేశీయ వైద్యసంఘము

ఎక్సైజు ఉద్యోగి చర్యను నిరసించుట

ఈ సంఘమువారు ఎక్సైజు ఇన ప్లెస్టరు చర్యను విమర్శింప 28 వ తేదీ ఉదయ ౧౦ గంటలకు ఆర్యవసరసభ జరిపి యుండిరి. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీయందు బ్రాహ్మరిష్ట సీ సాలను అందు మధ్యముగలదను సేరముచే దీనికొనియుండెను. చాలమంది ఆయుర్వేద వైద్యులు సభకు వచ్చియుండిరి.

ఈ దిగువతీర్మానములు గావించబడెను.

1. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ బోర్డును బ్రాంచియందు చొరబడి 4 బ్రాహ్మరిష్ట సీసాలను మధ్యముగలదను సేరాకో పరా జేయును తీసికొని కంపెనీవారికిని, వైద్యులకు యిబ్బంది కలిగించిన ఎక్సైజు ఇన ప్లెస్టరు చర్యను యీ సభవారు నిరసించుచున్నారు.

2. ఎక్సైజు కాఖవారి అన్యాయపు చర్యనుగూర్చి మదరాసు కలక్టరుగారికి డిలం పదిమంది వైద్యులు వివరింపఁజేయుగ నియమింపబడిరి.

3. ఈ సంఘ సభ్యులును గ్రామాంతరమునందలి వైద్యులందరుగూడ యీ విషయమున ఆందోళన జరిపి యీ గొప్ప వృత్తిని సందర్శింప కార్యచర్యగారికి తోడ్పడవలెను.

4. దేశీయ వైద్యులు తమ ఔషధములను యెట్టి యిబ్బంది లేకుండ యివ్వవచ్చునట్లు తమరుజేసికొను సామాన్య హక్కును నిలబెట్టుకొనుటకై తీవ్రమోర్పులు చేయవలెను.

5. ఈ విషయమున పురజనుల సానుభూతిని బడయుటకై త్వరలో బహిరంగసభ జరుపవలెను.

సభ ముగియులో పుననే కొంత చందా వసూలు చేయబడెను.

కమిషను ఏజంటు ఆత్మహత్య:—టి. ఎ.కె. అలగిసిన్యాని నాయుడు, బెంగళూరు సోపు ఫాక్టరీ కమిషను ఏజంటు చూడయి నివాసి ఆత్మహత్య గావించుకొనెను కుక్ వారమురాత్రి కొందరు మెరినాబీలిపై ప్రభుత్వకార్యాలయము ఎదురుగా నతడు మరణబాధపడు చుండగా కొందరు చూచిరి. నల్లగా వాంతులు జేసికొనుచుండగా రికాపై రాయపేట ఆస్పత్రికి గొంపోయిరి. కాని జీవింపలేదు. ఆతనివధునన్న కాగితము లలో తాను మోసము జేసినట్లు బంధువు లనుమానించుటచే తన మానము పడలేక ఆత్మహత్య గావించుకొనెనని ప్రాసియుండెను.

మదరాసు ప్రతికా రిపోర్టులసంఘము

మదరాసులో నున్న దినపత్రికలు, ఆంగ్లదేశభాష పత్రికలన్నింటి రిపోర్టులు ఆదివారము 24 వ తేదీన ఎక్సైజును జయిస్తోవు మందిరమున సభజేసి ఒక సంఘము సేర్పరచిరి. మదరాసు మెంటు ఫీల్డు సర్వే టి. ఇ. గ్రాడీగారు అధ్యక్షత వహించిరి. రిపోర్టులు 28 లో 20 మంది వచ్చి యుండిరి. న్యూఇండియా డెయిలీ ఎక్సైజును పత్రికల ఫీల్డు రిపోర్టులు రాజాల్ పోయినను తమ సానుభూతి దెప్పిరి. ఇట్టి సంఘములు ఇంగ్లాండులో నెల్లు పనిజేయుచున్నవో గ్రాడీగారు చెప్పిరి. గ్రాడీగారి అధ్యక్షత క్రింద 9 గురు సభ్యులుగల ఉపసంఘము నియమింపబడెను. ఈ సంఘమువారు నిబంధన సేర్పరచి ఫీల్డులో జరుగు అవరలుబాడి సభకు బాఖులు జేయుదురు. టి. శ్రీనివాసను (కన్వీనరు)

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము.

గతమాసములో యీ దిగువప్రత్యేక అన్నదానములు జరిగినవి:—ఆర్. బాలసుబ్రహ్మణ్య చెట్టిగారు 300 మందికి, ఆర్. చళని యుండి పిల్ల, ఎస్. టి. నందెయ్యమారు చెట్టి, సురేశాల వెంటూ చెలం చెట్టి, ఎం. కందప్పయ్యచెట్టి, పి. రాఘవులుచెట్టి వోటా భాయి జానాభాయి కంపెనీ, ఎస్. వశేకం చెట్టి కె. కె. పువ్వు వల్లి తాయారమ్మగార్లు ప్రతి ఒకరు 100 మందికి చొప్పున; లక్ష్మూరు కృష్ణయ్యచెట్టిగారు 75 మందికి; ఎస్. మాణిక్యంపిల్ల నేలు అమీర్ని సుజనమ్మలు, ఎస్. రాజమన్నుచెట్టి, వి. వెంకట సుబ్బుచెట్టి, వి. పాసారథినాయుడు, కె. సి. రామకృష్ణయ్య, కొత్త కమలమ్మ, డి. కేరిలాభాయిగార్లు ప్రతి ఒకరు 50 మందికి; వి. శీరస్వామి మదల్యారు, వి. సుందరరామానుజులు చెట్టి, పి. మత్తుసామి ముదల్యారు, పి. శివరామయ్య, రా. బి. జి. తణికాచెలం చెట్టి గార్లు ప్రతి ఒకరు 25 రికి తాత నాగయ్య చెట్టి, వెంగన్న చెట్టి, కేశవరెడ్డిచెట్టిగార్లు పాంగలు కందుగనాడు 100 మంది పేదలకు అన్నదానముజరిపిరి. భోగి రిపండుగనాడు మామూలుగ 250 మందికి సంతృప్తికరముగ భోజనము పెట్టిరి.

న్యాయస్థానవార్తలు

పెద్దవకీలును నమ్మి మోసపోయిన చిన్నవకీలు

న్యాయమూర్తుల హెచ్చరిక

చెన్నపురి హైకోర్టు, జనవరి 28:—“యవకులగు క్రొత్తన్యాయవాదులు తమ సీనియరులు చెప్పవలయు పనుల నిర్వహించుట కంగీకరించుటకు ముందు ఎక్కువ జాగ్రత్తగ పరిశీలించుటవలెను.” అక్రమచర్యకు సంజాయిషీనోసగుదు పెద్దవకీలు మాటలవమ్మి, తెలియక తానీయకృత్యమునర్పితిని హైకోర్టు వకీలు ఎ. ఎ. రామయ్యగారు మనవిజేసికొనగా ప్రధాన న్యాయమూర్తి, న్యాయమూర్తులు కృష్ణను, రామేశముగార్లు తీర్పుచెప్పవలెనని హెచ్చరిపు నొసగిరి.

రామయ్యగారు, అయిదువర్షములుగా హైకోర్టులో ప్రాక్టీసు జేయుచున్న చిన్నవకీలు 1924 సం॥ డిసెంబరుమాసమున ఎం. ఆర్. సుందరము అయ్యరు అను హైకోర్టు సీనియరువకీలు బహుళి వాస్తవ్యులగు ఒకానొక స్త్రీ తాలూకు దావాపెట్టెను దెచ్చి ఆతనికొసగి ఆతని పేర వకాల్లు దెప్పించి తన నియు, దావా ఆస్తికి పిటిషనుదాఖించిగాని, గాని రి సీ వరుగా సేర్పరచవలసినదిగా గోరవలసినదని వాది దెలిపెననియుచెప్పెను. రామయ్యరు ఆమాటలవమ్మి అదేవిధమున న్యాయాలరుగారియెదుట పిటిషనును దాఖలుజేసి, సుందరముఅయ్యరుగారిని రిసీవరుగానియింపవలసినదనికోరగా కోర్టువారల్లే యుత్తరువుసర్పిరి. తరువాత తనభోజను నిర్ణయించుకొనుటవను, వ్యవహారవిషయముల స్వంతముగా మాటలాడుటకును, వాది యొక్కడనున్నదియు డిలంపవలసినదని సుందరము అయ్యరుగారి నడుగిగా నామె రామేశ్వరము యుక్త వెళ్లినదనియు ఇంతలో నామెను కలముట దుస్సాగ్యమనియు చెప్పెను.

ఇట్లుండగా, సుందరము అయ్యరుగారిని రిసీవరుగ నియమించుట నాజేపించుచు నామె పిటిషనుపెట్టెను ఈవిషయము రామయ్యరుగారికి దెలిసి జరిగినకథనంతయు, న్యాయమూర్తి వారలగారికి నిజమిచ్చెను.

ఎం. ఆర్. సుందరము అయ్యరుగారి పేరును హైకోర్టు వకీల్ల పట్టికనుండి కొట్టివేయుటకు గురించిన విచారణయందు, తీర్పుచెప్పటకు పూర్వము తనచర్యకు సంజాయిషీ నోపవలసినదని నోటీసునొసగగా, ఎస్. దొరస్వామి అయ్యరుగారు, రామయ్యరు గారి తరపున హాజరై ప్రాధనంతను దెలిపిరి. న్యాయమూర్తులు ముందుతీర్పును ప్రాధనముని దెలిపి, రామయ్యరుగారిని హెచ్చరికతో వదిలివేరి.

హార్వరులో ప్రమాదము:—టీప్టా ఆరు నౌక

శనివారము హార్వరులోనికి వచ్చు సమయమున 7 గ ఉదయం వెరోపియను ప్రయాణికుడు బ్రాడ్లా అనువాతకు పిహాంగునం డి మదరాసు వచ్చుచు నీటిలో దుమికిన వెంటనే పడకలు జేసి వెనకినను గాన్పించలేదు. ఆయన ప్రయాణములో చాల చింతావననడై యుండెనని తెలియవచ్చును. సూరకు అను నాన దర్బారునుండి వచ్చుచుండగా చీనా ప్రయాణికుడు నాన సముద్రములో దక్షిణ భాగమున నుండగా గాలివానచే కొట్టుకొని పోయి నీటబడెను. (ఆంధ్ర)

మదరాసు ఉపాధ్యక్షుల సంఘము - ఉప

న్యాయములు:—ఈసంఘమువారు యీదిగువవారి ఉపన్యాసము శర్పరచిరి. (1) 28 తేదీ సాయంకాలము 6-80 గ హిందూ హైస్కూలులో “ప్రాచీన భారతదేశ చరిత్ర ప్రస్తుత సమస్యలు అను విషయమున ఉపన్యసించెదరు. ఎస్. సత్యమూర్తిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు (2) 4 వ తేదీ ఫిబ్రవరి సాయంకాలము 6-80 గ. పచ్చయప్పకళాశాలలో గాడ్ఫ్రే సాధరుగార్లు “దక్షిణ ఆఫ్రికాలో భారతీయుల ప్రవేశము” గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

రత్న స్వామివిల్లిగారు తక్కినన్యాయము

లక్ష్మీ, 28:—మదరాసు కాసన సభాధ్యక్షుడైన రత్న స్వామి పిల్లె గారిచ్చటికి వచ్చుటచే వారి గౌరవార్థ దివ్యటి కాసనసభాధ్యక్షుడైన గా॥ నాయి బహదూర్ బాలాశేఖరాముగారు చాలమంది ఆతిథులకు విందు చేసిరి (ఆంధ్ర)

శిరోరక్షణతైలము:—నల్లసోమలితాలచే తరచు

చేయబడినది. దీర్ఘకాలముగానుండు తలనొప్పలను, తలపొటను, కర్పాటి, కంటిలో నీరుకాటులు: నీని మొదలయిపోయియు కిగియు నుండును. 24 రులముల తైలము రు. రి నక్కవీడికంపెన్సీ, అలంగూర్, పిల్లరెడ్డి, లక్ష్మీ, శ్రీకృష్ణ, నక్కవీడికంపెన్సీ, అలంగూర్, పిల్లరెడ్డి, లక్ష్మీ, శ్రీకృష్ణ,

చెన్నువు రికార్డు రేషను

కార్పొరేషను పరికరములను కమిషనరు దురుపయోగ మొనర్చెనా?

కమిషనరునకు వెడలిపోయెదనట - అధ్యక్షుని నుండలింపు

కమిషనరుగారు విధించినశిక్షలు - పట్టణ ఆరోగ్యవరిశిక్షలు

నభయందు ప్రశ్నోత్తరములపై తీవ్రమగుచర్చ

ప్రశ్నోత్తరముల జర్పించుటకై మొన్నటి సాయంత్రము చెన్నువు రికార్డు రేషనుసభ్యులు రిపబ్లికన్ పబ్లికేషన్ల సమావేశమైనపుడు సభ యందు ప్రశ్నల ప్రతిబలేను. కార్పొరేషను సభ్యుల కమిషనరుగారు పయోగించు కొనుటను గూర్చియు, కార్పొరేషనులోని ఉద్యోగులపై కమిషనరుగారు విధించిన శిక్షలనుగూర్చియు, అట్లను మోటారు బండ్లనుగూర్చియు సభ్యులు ప్రశ్నోత్తరములపై ఉపప్రశ్నలు వేసినపుడు చర్చ తీవ్రరూపమును దాల్చెను. పలుమారులు కమిషనరుగారు ఆక్షేపములపై విగ్రహ మోటారులను, ఒకటి రెండుమారుల సభ్యులపై ప్రయోగమును గావించుటయు, తదను గూర్చి సభ్యులు మరింత ఉత్సాహముతో ప్రశ్నలను గుప్పించి కమిషనరును ఆయాపక్షముల నుపసంహరించుకొనగోరుటయు అధ్యక్షులు మధ్యమధ్య ముందొంచుటయు నివియన్నియు సభ యందలి కలహమును సృష్టికేయటకు లోడ్లైనవి. ప్రధమమున పట్టణమునందు నీటికాలువల విషయమై చర్చ జరిగెను.

మురుగునీటి కాలువలు

యమ. సింగారవేలు శెట్టిగారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరముగ నీక్రిందివిధమున రెలుపబడినది. "భూమియందు మూయబడిన మురుగు కాలువలపై ప్రతేక పెట్టబడిన పీచు బాల్లి రైసులో నివసించువారి యొద్దనుండి తమ ఇండ్లయందు దోచుకొనిపోయెదట్లు కండ్లయింటు అందిన విషయము నిజమే. అట్లు దోచుకొనిపోయెదట్లు మురుగునీటి కాలువల పట్లనే యనియకాదాయన విషయమై ఆరోగ్య, ఇంజనీరింగ్, కాళుపారు విచారణ గావించుచున్నాము. మురుగు కాలువలపై గట్టబడిన గచ్చుతోట్లు దినము వకు ఒకటి లేక రెండుపర్యాయములు పరిశుభ్రపరచబడుచున్నవి. పీల్చునంతయును ఈతోట్లు పరిశుభ్రము చేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. మూయబడిన మురుగు కాలువల పద్ధతిని ప్రతేక బెట్టినట్లు నుండియు, పసికట్లను, త్రోవను మురుగునీరును పరిశుభ్రపరచుటకు అవసరమగు అధిక మైనట్లు ఆరోగ్యకాళుపారు గుర్తించియున్నాము. ఇట్టిపరిశీలనలెల్లపుడు నుండితే. ప్రక్కకాలువలు లేకుండుటచే ఇప్పుడింకను అధికమైనవి. జనులకు పాద్యరీతి గావించెడి బలలను అప్పుటచు వేయవచ్చునగాని మరికొన్ని చురుకైన విస్తృత కాలము నిర్మించునో దీనిపలనూత్రమే లాభముండవలయు."

డా॥ రామకామరావుగారు:- ఈ పట్టణముందు కలరా వ్యాధింది యున్నదనియు, మురికినీరు నిలువజేయబడిన ఈ యంటుబాడ్ల వల్లవ్యాధినించుననియు, కమిషనరుగారు తెలుగు దురా?

ఉ:- మురుగునీరు నిలచియున్నదని యెరుగనగును. కాని అంతమాత్రముచేతనే కలరావ్యాధి విస్తారముగాదు మరికొన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములొసగును ఆరోగ్యకాళుపారి కాలువలను పరీక్షించుటకు, నూతనముగ కొంతసేపుబిచ్చించి నియమించియు, ప్రధానమంత్రిపక్షంలోని పెద్దకాలువలందు నీరునిలచును లేదనియు, ఎచటనెచట నీరు నిలచినట్లు తెలిపిన వెంటనే వానిని తొలగించుచున్నామనియు, కాలువలందలి మురికి వంతయు పెడతొట్టి పశుశ్రమ చేయుటకు వలసినంత నీరు ప్రస్తుతము లభించుటలేదనియు బట్టిరి. కమిషనరుగారు మూట్టాడుడు ప్రస్తుతముకలెను ఎక్కువతరచుగ కాలువలు శుభ్రపరచబడవలెననియు ప్రస్తుతమున్న పీర్వాలులు చూచునయితే మెరిగియున్నామనియు ఆందుచే అధికసంఖ్యము వారిని గోరగ 100 కి 50 వరకు సిప్పుండిని అధికము చేయుటకు వారు సమ్మతించినదియు, కావున ఇకమొదట పీర్వాలులుగావించబడుననియు బట్టిరి.

మూత్రవిసర్జనశాలలు

యమ. సింగారవేలు శెట్టిగారు:- శాశ్వతముగాని నీళ్ళు దీనిపలనందు ఎన్ని మూత్ర విసర్జనశాలలు గలవు?

ఉ:- 15.

ప్రశ్న:- శాశ్వతముగాని నీళ్ళు నీటిలో దున్నట్లైనవి ఒక్కొక్కచోటి ఒక్కొక్క మూత్రవిసర్జనశాలయేనను అందనుచున్నగు ప్రతిభు పట్టణములందు దున్నట్లగు నీళ్ళును అధ్యక్షులు నిషాత్తు చేయవలెనా?

ఉ:- అధికముగ మూత్రవిసర్జనశాలలు నిర్మించుటకుగాను శ్రమోత్సాహము జరుపబడుచున్నది.

గడ్డె రంగయ్య నాయుడుగారు:- 10 వ దివిజనులో ప్రస్తుతము మూత్రవిసర్జనశాల లేమిగలనా?

ఉ:- నోటీసుగావలెను.

అధ్యక్షులు:- వేరొక ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమొసంగుట 5 మొత్తము 15 వ దివిజనువరకు (11 దివిజనులలో) 5 మూత్ర విసర్జనశాలలు గలవని బట్టిరి.

క. వ్యాపారావుగారు:- 11 దివిజనులకు 5 మూత్ర విసర్జనశాలలు! అనగ ఒక్కొక్క దివిజనుకు ఎన్ని? (నవ్వు) ఇంతభవమువోసి, అధికవ్యయముతో నిట్టినిర్మణముదగు కమిషనరును నియమించుకొనినందునలవ ఇదియేనా లాభము?

"లేనిచో వెడలిపోయెదము"

కమిషనరుగారు:- కార్పొరేషనుకామము యొక్కయు, కమిషనరుయొక్కయు, గౌరవమును గమనింతురని నమ్మెదను. మేమిచటికి నిండింపబడుటకు రాలేదు. మమ్మిచట తూర్పుండ గోరిననో ముచ్చుండును. లేనిచో వెడలిపోయెదమున ముందు వెడలిపోయెదము.

వ్యాపారావుగారు:- సభ్యు లిదివరలో నెన్నిమాగులో నింపింపబడిరి.

అధ్యక్షులు:- కమిషనరు, కార్పొరేషనుకాళుపారులపై సభ్యులు ఆవహరమును విమర్శనల గావించుట నంగీకరించుచున్నామని కమిషనరు తెలపినందులకే నెంతయు విచారించుచున్నాను. నాయొక్క కర్తవ్యమును నేనెరుంగుదును. ఒకరిచే చెప్పింపబడ నవసరములేదు. కమిషనరుగారు తమ సొక్కులకు భంగము వాట్లొందున్నది ఖచ్చితమైన వసరములేదు. సభ్యులు గావించిన ప్రసంగములందు నిందాస్తవములగు పదము లెవ్వియునులేవు. వినను విశ్రులగు వ్యాపారావుగారును ఉద్రేకకారకముగ భావ నుపయోగింపకుండురని నమ్ముచున్నాను.

సింగారవేలు శెట్టిగారు:- కమిషనరుగారు అవసరముగ గావించిన ప్రసంగమును ఉపసంహరించుకొనుటకు వేడుచున్నాను.

కమిషనరుగారు:- నే నేమియు అవ్యధా యుద్దేశింపలేదు.

కమిషనరు విధించినశిక్షలు

యమ. సింగారవేలు శెట్టిగారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరముగ నీక్రింది సమాచారమును ప్రకటించిరి

27-7-25 నుంచి 30-9-25 వరకు గుమాడు 2 నెలలలో ప్రస్తుతము కమిషనరుగారు విధించిన శిక్షలందు జాబ్బానాలు 100 గురకు, గ్రేడుకెస్సింగులు ఇరువురకు, అభివృద్ధిని నిలిపివేయుట 7 గురకు, అట్లనునుంచి కొంతకాలమువరకు నిలిపివేయుట 18 గురకు పనినుండి తీసివేయుట 11 మందికిని విధింపబడినది. మొత్తము 185.

28-9-25 నుంచి 28-7-25 వరకు చాచాపు 22 నెలలకాలములో బడు, బోనుగార లను ఇరువురు కమిషనరులను మొత్తము 155 శిక్షలు విధించిరి.

క. వ్యాపారావుగారు:- పైనమాధానమును బట్టి ను మారు 22 మాసములలో ఇరువురు కమిషనరులను 155 శిక్షలను విధించిరి. ప్రస్తుతముండెడి కమిషనరుగారు తా ముద్యోగ మారంభించిన 3 మాసములలో 185 శిక్షలను విధించిరి.

ఈ ప్రకారము అంటుబాడ్లమువలె నీళ్ళులు వృద్ధిచేసి దున్నెండల కార్పొరేషను ఒడ్డులెడల సక్రమముగ నిర్వహింపబడునటుల కాధారముగలవా? ఆచేతముచే నిట్టి శిక్షలు విధించుటవలన నెందు మానునలలో 185 ముటుంబులు నాశనమొందినవిగా? ఈవిధముగ నియంటుబాడ్లము విస్తరించిన ఉద్యోగులందరినీ శిక్షించుట, అనవసరము గలదగుచున్నా? ఈవిధమును కమిషనరుగారు గమనించిరా?

క్రమంకము ప్రేక్షకుండి మల్లియున్నది

కమిషనరుగారు:- పై వివరింపబడిన శిక్షలన్నియు ప్రస్తుత కార్పొరేషను పరిస్థితుల పర్యంతావధిగమును, కా

ర్పొరేషను వ్యవహారములు అదినుండి అంత్యమువరకు జరగవలెననియున్నది.

జి. ఏ. నరేశముగారు:- "కార్పొరేషను వ్యవహారము" అనినపుడు కమిషనరుగారి అభిప్రాయ మేమియో తెలియవచ్చునా? కార్పొరేషనులోని కార్పొరేషనుకాళుపారు లేక కానినగుమా? నా?

కమిషనరుగారు:- కార్పొరేషనులోని వివిధపరిపాలనా కాళు అనియే నా యభిప్రాయము.

డా॥ రామకామరావుగారు:- ఏనాటినుంచి కార్పొరేషను వ్యవహారములు ఇట్లు అత్యంతము చెడిపోయినవి?

కమిషనరుగారు:- నే నీవదవిని స్వీకరించిన ప్రధాన దినముండే ఈవిషయమును కనుగొంటిని. (విమరు విమదనుపర్యటించెకల)

కామరావుగారు:- ఇంక ఇప్పటికిని చెడిపోయెదదా?

కమిషనరుగారు:- ఇంతవరకును చెడిపోయెదదని. ఇప్పటికనకల నే నికమొదట నిర్దాక్షిణ్యముగ ఆగించినయినో ఇంకమందును చెలరేగగలదు.

జి. ఏ. నరేశముగారు:- ఇంతకుముందు దీవదవి నాక్రమించిన కమిషనరులకాలములో? నీయుద్యోగులలోడనే డ్రెస్టిపరిస్థితుండే వారు కార్పొరేషనుల నెట్లునుపపాలిలో కమిషనరుగారు ఎరుంగుదురా?

కమిషనరుగారు:- నాకుముందు పనిచేసినవారి విషయమై నే నేమియు అభిప్రాయము తెలుపగోరను

బుర్రా సత్యనారాయణగారు:- కమిషనరుగారు తమ యుద్యోగమును స్వీకరించిన యనంతరము కొలదికాలమునకు వీరవ కార్పొరేషనుపరిస్థితులు దుస్థితియందున్నటులగ్రహించిరా లేక ఉద్యోగమునకు రాకపూర్వమే ఈవిషయములనెల్ల గెరింగియుండిరా?

ఉత్తరము:- సెసియుద్యోగమును స్వీకరించిన దినముండే కనుగొంటిని. ఆనాడు కొన్ని పాఠకాగితముల పరీక్షించునపుడు ప్రభుమును నా కేవిషయము స్పష్టమైనది

ఇ. యల్. అయ్యరుగారు:- ఇట్టి శిక్షలను విధించుటలన పరిపాలనాలోపములన్నియు చక్కబడునని కమిషనరుగారు తెలపినారా?

ఉ:- ఈ శిక్షలవలన మున్నుండు ఉద్యోగులలో మంచియు గలుగననియే వానిని విధించితిని.

మరియొక ప్రశ్నకు సమాధాన మొసంగును నేరొక ప్రశ్న కోద్యోగి విషయమై వానిని కాళ్ళడిముగ తీసివేసెనందుల ఆ శిక్షయే చాలావని తెలపించియు, లేక ప్రాసీక్యూటను గావించి కోర్టుకు లోగిననో గౌరవనీయులగు కొందరు స్త్రీలను సాక్ష్యమునకై కోర్టునకు రప్పించవలసి యుండెడి దనియు, ఆ కారణముచే తామే వారివారియుద్దమ జని సాక్ష్యముల విచారించి ఉద్యోగిని పనినుండి తీసివేసివలసి వచ్చిరి.

జి. ఏ. నరేశముగారు:- ఈ శిక్ష లందినవారిలో నెందరకు అపీలుకేయట కనుమరి ఈయబడిన?

ఉ:- ప్రశ్నకు జవాబొసంగటకు ముందుగ కాల మొసంగబడవలెను.

మినాక్షిసుంకరప్పగారు:- ఈశిక్షలు విధించుటలో ఆయాకాళుపారుల అభిప్రాయములకు ప్రతికూలముగ నెందరపై శిక్షలను విధించిరో తెలిపెదరా?

ఉ:- బహుముఖ నోటీసు గావలెను.

పందికొక్కెలు-పెట్టెలు దబ్బాలు

డా. వల్లయ్యగారు:- కార్పొరేషను సెక్రటరీ డబ్బాలులను పందికొక్కెలు తిరిపాయనవి ఒకయుద్యోగి చెప్పియుండెను. కమిషనరుగారు నేరస్తులను కనుగొని శిక్షించిరా?

కమిషనరుగారు:- అవిషయమై విచారణలుపుచున్నాను. చాల సెక్రటరీ డబ్బాలు హరింపబడినటుల తెలియవచ్చుచున్నది. పందికొక్కెలులేమియులేవు. ప్రాతపందికొక్కెలే ఇందులకు తరవాడులు. (నవ్వు)

క. వ్యాపారావుగారు ప్రశ్నించుచు కమిషనరుగారు స్వల్పవిజయములకును కఠినచర్యను గైకొనియుండెననియు, ఒకనోక యుద్యోగి మోటారుబండిలో ప్రయాణముచేయుటకు బదులు బట్టావండియందు ప్రయాణముచేయుచుండిన కారణముచే అతనికొదనను ప్రయాణభివృద్ధి రద్దవలెననినది వాస్తవికముగానా యనియు బట్టిరి.

ప్రయాణపు బట్టెలు

కమిషనరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగుట ఆయుద్యోగి మోటారుబండికగు ప్రయాణభివృద్ధి లొసంగబడెననియు, తాను ముట్టెగ తెలియనగునోనామార్తగు నోటూరెక్కి ఆశనిని తానుకొనుట నీయమిగ వచ్చుచుండెననియు, కావున

కూరి యీతనిని మందలించితిమనియు, తెండవూరలులే జరిగి నందున ప్రయాణపుభయములను రద్దుజేసితిమనియు, కొందరు పెద్ద యాద్యోగులును తమకు మోటారుబండికి ఖర్చు డివంగబడినను వేరు బండ్లపై వెళ్ళుచుండినందున వారిని యొకవిధముగ మందలించితిమనియు, అగ్గిరి:—

క. వ్యాసారావుగారు ఆ ప్రశ్నక యాద్యోగినిగూర్చి ప్రశ్నించుచు ఆతనికి మోటారుపై కిలుకలడుగదా యనిరి. మోటారుపైకిలు కలిగియున్నను తాముజూచినపుడు దానిమీద ప్రయాణము జేయుచుండలేదని కవివనరుగారు అగ్గిరి.

డా|| కామతుగారు:—కార్పొరేషను ఉద్యోగులు ఎల్ల వేళలందును, ఎచ్చటికై నను మోటారుబండ్లతోడ ప్రయాణము జేయవలెనని కవివనరుగారి యుద్దేశమా?

ఉ:—అవసరమైన తావులకు, ఖర్చులు గైకొనవలసయ ములందు.

కామతుగారు:—పైకిలుగాని, బట్టగాని, పాకర్యముగనుండు తావులందు, మోటారుబండితోపుట కనుకూలముగ లేనిచోట్లకు, అట్టిబండ్లతోడ ప్రయాణము గావించుట అవసరమును యుక్తముగాదా?

అధ్యక్షులు:—అట్టితటి, మోటారుబండి కిచ్చడి ప్రయాణధర్మము రద్దుజేయబడలేదు.

ఆఫీసు మోటారుబండ్లు

క. వ్యాసారావుగారి ప్రశ్నలకు సమాధానముగ నీ క్రింది సమాచారము ప్రకటింపబడెను.

“కవివనరు ఉద్యోగశాస్త్ర నిర్వహింపవలసిన అన్ని లభ్యులను మోటారు అవసరమైనపుడు, మోటారుబండిఖర్చులను తీసికొనని మ్యూనిసిపల్ ఉద్యోగులకు నేవకుల కొనసంకుకును అధ్యక్షుడు, స్థాయిసంఘముల అధ్యక్షులు కార్పొరేషనుకు సంబంధించిన విధులను నిర్వహించుచున్న స్థాయిసంఘములు మొదలగు వానికి యొసంగుటకు ఆఫీసు మోటారుబండ్లను కవివనరు ఉపయోగించును. కవివనరుగారికి స్వయముగ నొక ప్రత్యేక మోటారుబండి గలదు. వారు స్వంతముగనే బండిపడుపువానిని బండిని పరీక్షింప జేయువానిని నియమించుకొనియుండిరి. ముమ్మారు కవివనరు మోటారుబండిని స్థాయిసంఘముల కొసంగజాలమికి విచారముచెల్పిరి. పై సమయములం దొక బండిమాత్రమే పనిజేయుచున్నందున కవివనరుగారు తమ పనికై దానిని వినియోగించుకొనవలసి వచ్చుటచేతను ఇ. తిరుల కొసంగుటకు వీలలేకపోయెను. అందుచే స్థాయిసంఘములపై బాధగబడినది చెప్పించిరి. మాడుకూరును క్రమముగ 12-12-0 లు 8-12-0 లు; 9-4-0 లును బాధుగక్రింద చెల్లించిరి. ప్రస్తుతముండి కవివనరు రాకర్మము ఇట్టిపరిస్థితులు తలపించలేదుగాని 1922 నవంబరు 1 తోపాటు వెళ్ళుటకును 1924 ఫిబ్రవరి 1 నుండి వెళ్ళుటకును కెండుబట్టులు అద్దకు చేబడినవి. స్థాయిసంఘముల వారు కోరినపుడు కవివనరుగారు లైటును ఇచ్చి డిఫెన్స్ నివారలను, కాలువలను తనిఖీ జేయుటకు వెళ్ళియుండిరి. కవివనరుగారు స్థాయిసంఘముల వారి కంటే అధికదూరము ప్రయాణము జేయవలసియుండుటచే కవివనరు బాధుగబడినా వెళ్ళుట ఎక్కువ వ్యయమునకు తలపబడినది. అనేకమారులు కవివనరుగారు తమ స్వంతమోటారు బండిని ఉపయోగించవలసినవైనను, తనిఖీకై అట్లానేక పర్యాయము లుపయోగించిరి.

ప్రభుత్వనియామకము

క. వ్యాసారావు ప్రశ్నలకు క్రింది ప్రత్యుత్తరముల నొసంగిరి. పి. త్యాగరాజు కెట్టి డి|| బి|| తిరుమలశెట్టి రా|| ఓ|| తణికొనలం శెట్టిగారు అధ్యక్షులుగనుండు కాలములో కార్పొరేషనుకు ప్రభుత్వము సభ్యులను నియమించుటకుండు తీర్మానము చేర్చిన నూచించి యుండినంతటి తెలియుటలేదు.

ప్రస్తుతమున్న అధ్యక్షులంతవరకు అట్టిసూచన జేమియు గావించియుండలేదు. రా|| బి|| తణికొనలం శెట్టిగారి నియామకమునగూర్చి ప్రభుత్వమువారు అధ్యక్షులతో ఆలోచించి యుండలేదు. వారినియామక విషయములో అధ్యక్షుడుగాని కవివనరుగాని ప్రభుత్వముతో వెట్టి జోక్యము గలిగింపరాదని, నిర్వాహాధ్యోగి హక్కుగారు వేరొకతలమునకు ఖజీరీచే యుండి వారిసూచన ఖాళీయగుటచే తణికొనలం శెట్టిగారు దాని వాక్రమించిరి. వారుగారి స్థానములో వచ్చిన నిర్వాహాధ్యోగి నే సభ్యునిగ నియమించుట కార్పొరేషనుకు మరయోగ కరముగాదాయను విషయము నియామకము గావించినవారు చప్పలసిన విషయము తణికొనలం శెట్టిగారు 21-2-25 న ఎన్నికలం దఫబయ్యుది. వారుగారు 14-11-25 లేదన కార్పొరేషను

సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నొసంగిరి. ప్రస్తుతము 3 మంది ప్రభుత్వనియామకసభ్యులు గలరు.

అధ్యక్షులు పైవిషయమై తమయభిప్రాయమును చెప్పుచు తమకు తెలిసినంతవరకు అధ్యక్షులే ఈ నియామకముల విషయములో నుపపాదనల గావించుననియు తాముల్లు సూచనల గావించ నుద్యమించుచున్నామనియు అగ్గిరి.

క. వ్యాసారావుగారు:—తమప్రశ్నలపై ఉపప్రశ్నల వేయించు స్థాయిసంఘము బండిని కావలయునని కోరినపుడును కవివనరుగారు ఆబండిని ఉపయోగించుకొనుటకు ప్రధాన హక్కు గలదని తెలిపినదియు, స్థాయిసంఘమును కొసంగక తాముపయోగించుటచే అధికవ్యయము గాకుండ ఎట్లు జేయగలిగి రని ప్రశ్నించిరి. కవివనరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు తామూదినందు స్థాయిసంఘము వారికంటే ఎక్కువగ తిరిగి పని జేసియుంటిమని అగ్గిరి.

వ్యాసారావుగారు:—కవివనరుగారు సంఘమువారి పని నేమైన పరీక్షించియుండిరా? వారు తక్కువ తిరిగి యుండిరి కవివనరుగా వెల్లు గ్రహింపజాలిరి.

ఉ:—మీటకునుబట్టి ఎంతదూరము ప్రయాణముజేసినది గుర్తించియుంటిని.

వ్యాసారావుగారు:—కవివనరుగారి విషయముల వ్రాయుటకు డైరీప్రకమునుండురా?

కవివనరుగారు:—(విగ్గర) నాకట్టి డైరీ వ్రాయుట కవసరము లేదు.

వ్యాసారావుగారు:—(విగ్గర) అవసరమా లేదా యని గాదు, అట్టి డైరీ వ్రాయుచుండురా?

కవివనరుగారు:—లేనే లేదు (మరల విగ్గర)

డా|| మల్లయ్యగారు:— ఏసభ్యుడైనను సభయందు విగ్గర ఆయవదనవా? (సభ్యు)

టి. నుండరరావు నాయుడుగారు:— కవివనరుగారి యుత్తరువులో కార్పొరేషను అధికారుల లేగాక ఎట్టి నేతకుడైనను మోటారును ఉపయోగింపవచ్చును గదా.

కవివనరుగారు:—ఎట్టి కార్పొరేషను యాద్యోగికైనను కవివనరుగారు మోటారు నొసంగవచ్చునని చట్టనియమము లందుగలదు.

జి. పి. నరేశ్వరరావు నియమము చట్టమునం దెవలగుల దో తెలియజేసిరి. కవివనరుగా రంటలు చట్టమునందలి ఆభాగమును జదివినపిదప నిట్లుబోర్చిరి.

సభ్యులకిక “గౌరవము!”

“నిజముగ చట్టనియమముల ప్రకారము స్థాయిసంఘము లుగాని, కాన్సిలరుగాని కార్పొరేషను మోటారుబండ్ల నుపయోగింపరాదు. కాని చాలకాలమునుండి వారుల్లు ఉపయోగించుచువచ్చిరి. వారుల్లు ఉపయోగించుటచే సరచ్చార్జీ జేయుట కవకాశముగలదని నాకు సందియము గలిగినది. అందుచే నిద్రమయమై కార్పొరేషను వ్యాయవాదిని సలహాసేదిగిని. వారిక సదుపాదుమును గన్పరచిరి. క్రమముగ మాట్లాడిన ఏసభ్యుడుగాని, స్థాయిసంఘసభ్యులుగాని కార్పొరేషను మోటారుబండి నుపయోగించుట కట్టి యధికారమునులేదు. అయ్యిప్రాయ ప్రకారము సభ్యులకు మోటారుబండి నొసంగనిచోనన్న అపార్థము జేసికొందులేమో యని కించించి కార్పొరేషను వ్యాయవాదితో ముచ్చటించి వేరొక సదుపాదుమును గావించిరి. కార్పొరేషను ఉద్యోగులు నాఉత్తరువుక్రింద కార్పొరేషనుసభ్యులకు బండియం దెక్కించుకొనుగౌరవము నొసంగెదరు.

కవివనరుగారు వేరొకప్రశ్నకు సమాధాన మొసంగుచు అధ్యక్షులైనను మోటారుబండిని ప్రత్యేకముగ నుపయోగించుటకు హక్కు లేదనిరి.

డా|| కామతుగారు:—కవివనరుగారు మోటారుబండిని విద్యాకాథోద్యోగి కొసంగియుండిను. వారాబండిలో కాన్సా పోటును క్లబ్బుకు స్వంతపనిమీద ప్రయాణము గావించి యుండిరిని కవివనరు గారికి తెలియునా?

కవివనరుగారు:—నా కేమియు తెలియదు. తెలిసిన యుండిక అట్టివానిని నే ననుమతింపను.

డా|| రామకామతుగారు మాట్లాడుచు విద్యాకాథోద్యోగి అట్లు వెళ్ళియుండుట తామెరుగుదుమనియు, వలసినచో వారి నే పిలిచి అనుగవచ్చు ననియు బలకగ, ఆ విషయమై కవివనరు గారు పిదప విచారణ గావించు రని అధ్యక్షులు సమాధాన మొసంగిరి.

డా|| కామతుగారు:—కవివనరుగా రెప్పుడైనను ఆఫీసు మోటారుబండ్లలో తమ స్వంతవనలపై ప్రయాణము జేయుట కవసరము గలిగియుండలేరా?

“నా డాడ్డిస్సెమలు”

కవివనరుగారు:—లేదు. నాస్వంతవనల కన్నులును

అభిరుచిండి నుపయోగింపలేదు. అందులకై నాకు ప్రత్యేకముగ “డాడ్డిస్సెమలు” అనుపేరుగల బండిగలదు. అంతియేగాదు. దానిని వదుపువాడును, తుడుచువాడును ప్రత్యేకముగ గలరు.

జి. పి. నరేశ్వరరావు:—అనేకవిషయములలో కవివనరుగారు ప్రయోగము తెరుంగని పదముల నుపయోగించినారు. అధ్యక్షులు వారి మాటలపై నెట్టి విమర్శన గావించ రాదని వేడుచున్నాను. వానిని యథాప్రకారము సంక్షిప్త రేఖనమును వ్రాసిపంపివ పరిశీలించబడవలసియున్నది. కొన్ని విషయములకై కార్పొరేషను సభ్యులపై “గౌరవ” మాపాదించబడినది! సభ్యుల గౌరవహక్కులనుగూర్చిన విషయము విభిన్నయున్నందున అధ్యక్షులు వానిపై నెట్టివ్యాఖ్యానము గావించవలసినది ప్రార్థన.

బుత్తా సత్యనారాయణగారు మాట్లాడుచు కార్పొరేషనులో విధులను సక్రమముగ నిర్వహించుటకు కాంతిపరిస్థితులుండుట ఆగత్యమునియు, అట్టిచో సభ్యులకు కార్పొరేషను మోటారుబండ్లతోడ ప్రయాణముజేయుట విచారకర మను విధియేగాని గౌరవప్రదము గాజాలవనియు, కవివనరుగారు ప్రయోగించిన “గౌరవ” మనుపదము యుపయోగము గావించబడినందున కార్పొరేషను పరిపాలనా కాంతి సాధనమునకై వారాపదములను ఉపసంహరించుకొనవలసినది గోరిరి.

కవివనరుగారు:—ఆ గౌరవము వాడును కెందును. కార్పొరేషను వస్తువుల వాడుకొకుట

క. వ్యాసారావుగారి ప్రశ్నలకు సమాధానముగ నీ క్రింది దిటిన ప్రకటింపబడెను. “కార్పొరేషను వస్తువుల వేసిన కవివనరుగా నుపయోగించుకొనదలచిన స్థాయిసంఘముల వారి అనుమతిని బొందియే తాములు జేయవలసినది బజాబుల్లా సా హెబు బహద్దరుగారు 14-5-25 న ఒసంగిన ప్రకటనను కవివనరుగా రిటీవల నే గాంచిరి.

(1) వ్యాసారావుగారు:— దివెంబరుమాసము ప్రథమ పక్షముందు కవివనరుగారి బంగళా ఆవరణములోని నీటిని వెళ్ళబోయటకు కార్పొరేషను వారిపంపుల పయోగింపబడినవిని కవివనరుగారురెండురా?

ఉ:—లేదు గృహవరణముందలి నీటిని వెళ్ళ బోయటకు నియమించబడిన కలట్రాక్టరు ఏపంపుల నుపయోగించెనో కవివనరు గారెంగియుండలేదు. కలట్రాక్టరు గావించిన పనికై 12 లకు చెక్కు ఒసంగబడినది.

ప్రశ్న:—ఈవస్తువులను కోరినవాడెవరు? కవివనరుగారు కోరినట్లయిన తమస్వంతవనికి గాను ఉపయోగించుకొనుటకై స్థాయిసంఘమువారి యనుమతిని బొందియుండిరా? అట్లుజేయనిచో బజాబుల్లా సా హెబు బహద్దరు వారి ప్రకటన ఎరుంగ నుండుటయేనా అందులకు గాగణము? ఈ వస్తువుల నుపయోగించుకొని నందులకై ఏమైన ధనము వెల్లించిరా? ఎంత ధనము చెల్లించిరి.

ఉ:—(1) వ ప్రశ్నకు ఒసంగిన సమాధానమునుబట్టి ఈ ప్రశ్నలుబంధంపజాలవు.

జి. పి. నరేశ్వరరావు:—పై ప్రశ్నల తరముల కిడిన కిర్నీ కలలోనున్న సమాచారమును కచ్చిబట్టి వేరొకయర్థమును నూచించుచున్న దని తా మంగీకరింతురా?

అధ్యక్షులు:—ఆవిషయమై బాధ్యతంతయు నేనే గైకొందును. కార్పొరేషను వ్యవహారములకై దినమునకు 2 లేక 3 గంటలు నాకాలమును వినియోగించుచున్నాను. పిల్లనంతవరకు వేరేవరకాఖలయందలి విషయములు సక్రమముగనుండ జూచుచున్నాను. త్వరలో ఇంకకొన్నిసార్లు ఉద్యోగుల నొసంగవలసినదిగ మిమ్ముల కోరనున్నాను.

క. వ్యాసారావుగారు:—అధ్యక్షా! తాము ప్రతివిషయమునకు బాధ్యత గైకొనుచున్నాము. ఈబాధ్యతగైకొనుటకేమైన హద్దుగలదా? లేక లోపము లన్నిటికి నేనే బాధ్యుడనందురా? అందుచే నే నావిషయమును చర్చించను.

క. వ్యాసారావుగారు:—కవివనరుగారి ఆవరణమందు కార్పొరేషను పంపులను ఉపయోగించిన కలట్రాక్టరుకేరేమి? కవివనరుగారు:—మునిస్సామిచాయుడు.

వ్యాసారావుగారు:—ఈతడు కార్పొరేషను కలట్రాక్టరు అని కవివనరుగా రెంగియుండిరా?

కవివనరు:—ఇటీవల నే నే నట్లేరింగిరి.

వ్యాసారావుగారు:—కవివనరు కార్పొరేషను వస్తువుల నుపయోగించుటనుగూర్చి యొక ఉత్తరువుగలదని కవివనరు ఎరుంగురా?

ఉ:—లేదు.

క. వ్యాసారావుగారు:—నీరు మురిగియున్న దేమో పరిశీలించుటకై కాగితం ఇంజనీయరుగ కవివనరుగారింటకి వెళ్ళి నిలుల సమ్ముటకు నా కాధారిము గల్గుదు.

ఉ:—లేదు. కార్పొరేషను ఇంజనీయరు కమిషనరుగారి ఆనశాసనము ప్రకారము.

వ్యాపారాధికారు:—రాధాకృష్ణ నాయుడుగారు కమిషనరుగారి యింటికి వచ్చియుండలేదా?

ఉ:—లే నీలేదు.

“తల్లిదండ్రులు”

జి. ఏ. నల్లేశుగారు మాటలాడు సున్దరమిందుమండలి, సుందరరావు నాయుడుగారు రెండుమూడుమూడు అడ్డు మాట్లాడుట కారణించిరి. “నామిత్రుడు నన్ను మాటలాడ నిచ్చునని నమ్మెదను. అంతసహనము లేకుండుటకు కారణము తెలియనన్న దనిన నల్లేశుగారుగారి. సుందరరావుగారి తండ్రి యగు టి వరదరాజులు నాయుడుగారు మరేదియో మాట్లాడ నుంకించిరి. “సుమానుషాకృష్ట అసహనమును జూపుచున్నాడు. తండ్రి వేరొకవైపు ఆరురత కేందుచున్నాడు” (నవ్వు) అని నల్లేశుగారు రినిరి.

జి. ఏ. నల్లేశుగారు:—తను యింటియందు పనిజేయ నలసినదని తన క్రిందనుండే ఉద్యోగిలను కొరట తా మాక్ర మించియుండే పదవియొక్క గౌరవమును కుచితముని కమిషనరుగారు కలించియుండెదరా?

కమిషనరు:—వాస్తవమేనగుచు నేను మిత్రభావముతో ప్రార్థించితిని గాని ఉద్యోగిత్వా నే గోరియుండలేదు. నా యిల్లునాత్రమే గాక చుట్టుప్రక్కల నుండవారి యాలోగ్యము వక్షనను భంగముగలుగునను ఉద్దేశముతో ప్రదుగర క్రేయమును గూడ పాలించియు వారిని సాయముజేయ గోరితిని.

వ్యాపారాధికారు:—తాము ప్రస్తుతముండే పదవిని బట్టి తనక్రింద నుండు ఉద్యోగిల నెట్టిపని జేయగోరినను వారు నిరాకరింప జాలరని కమిషనరుగారు రెండుగురు? ఇంజనీయరు గారిని ఆపని జేయగోరినపుడు కమిషనరు హోదాయొక్క పలుకుబడి వినియోగింపబడలేదా?

కమిషనరు:—కమిషనరుగారు గాకుండినను లేటుపేయరుగ నా యాలోగ్యముల బాపుకొనుటకు ఇంజనీయరుగారిని కోరి యుండెడివాడను. నేను సంవత్సరమునకు కార్పొరేషనుకు రు 500 లు చెల్లించుచున్నాను.

వ్యాపారాధికారు:—కార్పొరేషనుకు రాకముంద క మిషనరు కార్పొరేషను ఇంజనీయరు నేపనికైన జూచియుం డెదరా?

ఉ:—కార్పొరేషన్ వారి సెప్టెంబరు గాంచియుండలేదు. కాని టెలెఫోనుగ వారు నేను పరస్పరముకత్తూరి పందర్పించితిమి.

ఈశ్వరుడును నరుగారు కార్యక్రమమందలి రెండవ యంశమును చర్చించుట కుపపాదనలుప అనుమతి గోరిరి గాని అధ్యక్షుడందులకు సమ్మతించక ఈవిషయమును ప్రస్తుతము నిలి పి తిరిగి ప్రారంభించెడి ఉపపాదనమాత్రమే క్రమముని పోగిరి.

జి. ఏ. నల్లేశుగారు:—కమిషనరుగారు వ్రాతమాల క్రమగ ఇంజనీయరుగారికి తమపనిని చెలియబరచిరా?

ఉ:—వారిని స్వయముగ ప్రార్థించితిని.

నల్లేశుగారు:—వ్రాతమాలకముగ లేని నోటిమాటలు చట్టవిరుద్ధములు కనుగొన్నందున కమిషనరుగారు తలం చిరా?

ఉ:—దానివలన ప్రమాద మేమియు లేదని తలంచితిని.

నల్లేశుగారు:—మరి ఏ యితర లేటుపేయరుగా ని తనయింటియందుండి నీటిని వెలికి బోయుటకు కార్పొరేషను పంపులను వ్రాతమాలకముగ కోరకుండ ఉపయోగించుటకు వీల గలదా?

ఉ:—అట్టిపని కార్పొరేషను ఉద్యోగిలచే జరుపబడిన తప్పలేదు.

నల్లేశుగారు:—కమిషనరుగారింటియం దీపని ఒన ర్చినవా రెవరు? పరికరము లెటుండి గొనివచ్చిరి?

ఉ:—కార్పొరేషను సిబ్బందియే పనిచేసినది. ఇంజనీ యరుపరికరములన్నిటికిని ఆసవ్య యవట్టికను నాకంపియుండిరి. అందుల కగు మొ త్తమును చెల్లించబడినది అవియన్నియు కార్ పొరేషను పరికరములే.

వ్యాపారాధికారు:—వారముదినములక్రిత మొక లేటు పేయరు ఒకానొకపనికై కార్పొరేషను వారయొక్కయు, వారిపరికరముల సహాయము గావలయునని కొరుటయు, ఆకోరి కను కమిషనరుగారు నిరాకరించుటయు కమిషనరుగారు ఎరింగి యున్నారా?

ఉ:—నీ నెరుగను.

వ్యాపారాధికారు:—నిన్నటిదినము అందిన ఉ త్తరము కమిషనరు పురచియుండెదరా?

ఉ:—నాకు జ్ఞప్తి లేదు.

దాని కానుకగా:—ఈ ఉ త్తరము కార్పొరేషను లెల్ల

కకు పంచిపెట్టబడుటకు అధ్యక్షులు కమిషనరుగారిని కోరు చురా?

క. వ్యాపారాధికారు కార్పొరేషను వస్తువుల కమిషనరుగారు ఆక్రమోపయోగమునుగూర్చి మాట్లాడినపుడు కమిషనరుగారు “నిరాధారమును, ద్రోహతలంపుతోగూడిన” అని ఆరోపణయని పలికిరి. బుర్రా సత్యనారాయణగారు, జి. ఏ. నల్లేశుగారును “ద్రోహతలంపుల” అను పదమున కాత్మ పించుచు కార్పొరేషనులో నిట్టి అసహ్యకరముల వాతావరణము ప్రబలియుండుట ప్రజాశ్రేయమునకు భంగకరమనియు, ఈవిధ మున ప్రజాహితకార్యముల కేమాశ్రయ జేవజాలచుననియు, కార్పొరేషనుయొక్క గౌరవమును సంక్షోభపరుచుననిన అట్టి “ద్రోహతలంపుల” అనుపదము నుపయోగింపరాదనియు, కాన కమిషనరుగారు రాపదము నుపసంహరించుకొనవలెనని గోరిరి. అంతట “ద్రోహతలంపుల” అను పదము అసభ్యమైనదన తామపదము నుపసంహరించుకొంటిమని కమిషనరుపేర్కొనపుడు సభ్యులు హర్ష మును ప్రకటించిరి.

యి. యల్ ఆయ్యరుగారు:—500 ఇసుకమూటలు కార్పొరేషను లెక్కయందు గలదా?

కమిషనరు:—ఇసుక నేను కొనియుండలేదు. అది అచటనే గలదు.

యి. సింగారవేలుగారు:—కమిషనరు తాము కార్పొరేషను వస్తువుల నుపయోగించునపుడు ఆకార్యము ఇతరులకే పార్థముజేయుట కవికాశముసంపదని ఉపహించియుండలేదా?

కమిషనరు:—అయ్యది ప్రతి లేటుపేయరున కుండు హక్కు.

పిదప జి. ఏ నల్లేశుగారు ప్రశ్నితరములపై చర్చ నింతటితో నాటికి నిలిపివేయవలయునని ఉపపాదించిరి. బుర్రా సత్యనారాయణగారు 2లవరచిరి. వోటుకు బెట్టుగ, అధికసంఖ్యాకులచే నామోదించబడెను. టి. సుందరరావునాయుడు, వరదరాజులనాయుడుగారు ఉపపాదనకు ప్రతికూలుమగ వోటుజేసిరి.

సగ ముగించబడు లోపల అధ్యక్షులు మాట్లాడుచు ప్రశ్నితరముల తా మంగీకరించినపిదప ఉద్యోగులచే వానికి క్రిక లాసంగబడినవని పలికిరి.

అంతట సభ ముగింపబడెను.

ఇ రా ను లి గు న భ్యు లు

ఆగ ఖానుగారు సన్మానించుట

బొంబాయి, జనవరి 25:—సర్ హర్షస్థి సి. దిక్షుగారి కిది ఇరాను లీరు యితర సభ్యులకును విదొవర్షి ఆగ ఖాను గారు సన్మానించిరి. అంతర్జాతీయ రాజకీయవ్యవహారములలో ఆగ ఖాను గారికిగల సాహసమును గూర్చి ప్రశంసావాక్యములను బలుకుచు సర్ హర్షస్థిగారు ఇరాను లీరుకు పోషకులుగా నుం డవలసినదని ఆగ ఖానుగారిని కోరిరి.

ఆగ ఖాను గారు జవాబు చెప్పుచు పార్సీసంఘమువారి ఉత్సాహకై నీ గురించియు వాణిజ్యములో గల నేర్పును గురిం చియు మాట్లాడిరి. పార్సీసంఘమువారికిని పరిష్కారానికిగూడ మేలుచేయగల స్థానము పరిష్కారలో తమకవచ్చే యవకాశము కలదని చెప్పిరి. ఇదివరకు కంటే రేఖాఖానుగారు గద్దె పెక్కిన పిమ్మట మార్గములు ముక్తముగా నున్నవనిరి. పరిష్కారో కలి గిన ప్రబోధమును గూర్చి పరిష్కార గూడ నీవడనువంటి రాజ్య ము కావలెనని కోరిక యున్నదని చెప్పిరి.

అంధవనతిగృహము

బొంబాయి, జనవరి 25:—అంధులకొరకై నిన్నటిదినమున నొకవనతిగృహము ప్రారంభము చేయబడెను. అంధులకు తగిన విధమున శిక్షగరవుటకై సౌకర్యములు లేవనియు పాఠశాలలు కొంచెమెక్కినవానన్న గాని అంధులకు కొంచెమైన సౌఖ్యముం డదనియు విజ్ఞోరియా మిమోరియలు స్కూలు (ప్రిన్సిపాలు) ఛత్రపతిగారు చెప్పిరి. (ప్రీ (వెన్)

కాంగ్రెసుపతాకము

మ్యునిసిపాలిటీవా రంగీకరింపవలెను
హైదరాబాదు (సింధు) జనవరి 25:—మూడురంగులు కలిగిన కాంగ్రెసు పతాకము సంగీకరించి మ్యునిసిపాలిటీవారు యిప్పరమైనప్పు డెల్ల మున్సిపిలపలుభవములమీదను పాతశాలల పడన ఎత్తుమించునలెనని కరాచిపురపాలక సంఘములో, సర్ కార్పొరేషను ప్రతిపాదించెదమని వారాయాదా ముందకి నాగన నోబీమనిచ్చిరి. (సంగీకరణిగిరి)

వర్తకసంఘముల బిల్లు

స్వరాజ్య ఇండియన్ డెంటు కడుముల సమావేశములు

ఫిర్రీ, జనవరి 24:—
స్వరాజ్య ఇండియన్ డెంటుపత్రికలు కలసి, పక్షిణాప్రీ కా సమన్వయగూర్చి చర్చించినపిదప తమతమ సభలకు జరుపు కొనిరి. స్వరాజ్యపత్రికలువారు శేపు అసెంబ్లీలో రానున్న వర్తకసంఘముల బిల్లు సవరణ కొన్నిరంగి గూర్చి చర్చించిరి. ఇండియన్ డెంటు పత్రికలువారు రాజప్రతినిధి ప్రసంగమునుబట్టి ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులనుగూర్చి చర్చించి, పండిత మాళ వ్యాస, సర్ పురుషోత్తమదాస్ తామూరు దానుగారలతో సం ప్రతిమచరమను యెట్టి నిర్ణయమును గావించగూడదని యుంచిరి. (ఆ. (వె.))

వాతావరణ స్థితి

1926 వసం జనవరి నెల 25-వ తేది సోమవారము

మట్టిశీలము	గత 24 గంటలలో అత్యధికము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జనవరి నెల 1-వ తేదినండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు పొందవలయుమగ మొత్తము.
గోపాలపురం	79.4	61.6	...	0.19	44.96
విశాఖపట్టణము	79.9	70.4	...	0.07	87.09
కాకినాడ	80.4	70.2	...	0.02	39.09
మచిలీపట్టణము	81.2	70.9	...	0	41.59
కర్నూలు	86.5	66.6	...	0.14	26.01
బళ్లారి	84.2	63.2	...	0.15	20.51
అనంతపురం	0.81	27.48
కడప	84.7	69.4	0.06	0.06	81.28
నెల్లూరు	82.8	70.2	0.09	0.11	87.98
మద్రాసు	83.3	71.5	0.40	0.55	50.74
కడపూరు	83.0	72.7	0.18	0.55	52.94
నీలము	91.6	66.9	...	0	39.50
గోయంబుర్లోరు	84.5	68.3	...	0.08	22.29
తిరుమనూపల్లి	92.8	74.2	0.04	0.04	88.18
నాగపట్టణము	81.4	72.3	0.38	0.38	54.98
మధుర	89.2	71.2	...	0	88.58
పాంబట్	81.5	75.4	0.04	0.05	87.00
తిరునల్వేలి	1.88	28.84
తిరువేంగుడ్రుము	84.1	74.6	...	0.87	64.51
కొచ్చిక్	86.6	73.7	...	1.10	114.51
కాలికట్టు	91.8	70.1	...	0.15	117.16
మంగళూరు	92.4	70.1	...	1.06	125.88
బెంగుళూరు	82.9	61.8	...	0.66	85.37
మైసూరు	74.1	68.6	...	0.07	125.46
కొడెకనూరు	67.4	51.2	...	0.80	62.18

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో ఆకసము నిర్మలముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల మేఘములు గాఢముగ నున్నవి. విశాఖ పట్టణము, మచిలీపట్టణములో అద్భుత తక్కువ. రాత్రివేడిమి దక్షిణమున 4 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్—కడపలో చినుకులుపడెను. మేఘము దట్టముగ నున్నవి. అద్భుత చాలనిక్కువ. పగటివేడిమి 5 1/2 నుండి 5 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి కర్నూలులో 6, కడ పలో 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము—వర్ష పాతము అంతటను గలను. మద్రాసులో 0.40" వర్షించెను. కడపూరులో 0.12" వర్షించెను. నెల్లూరులో చినుకులుపడెను. మేఘములు పల్ల నున్నవి. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 8 1/2 డిగ్రీల తక్కువ. రా త్రివేడిమి 8 1/2 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

సౌరక చినుకులు సాగవచ్చును.

యన్. ఆర్. హెచ్ సామ్రాజ్య

పోసినను చాలియుండదు గాన సాంఘికతలై శీఘ్రమునందాను
సక్రమముగా చెప్పించి ఉద్యమమునకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు.
ఈ చందాలు చెప్పించువారిలో హెచ్చుమంది. కేవలము కుట్టు
పనివల్ల జీవనము చేయువారని తెలిసికొన్నప్పుడు డండరు ఆనందిం
చక మానరు.

భీమవరం.

నరసింహ వెంకటస్వామి,
సంఘాధ్యక్షుడు.

గుంటూరు మండల ఉపాధ్యాయ సమితి

ద్వితీయ సమావేశము

గుంటూరు మండల ఉపాధ్యాయ సమితి ద్వితీయ
సమావేశము గురువారమున (౨౮-౧-౨౬) శుక్రవారమునకు
(౨౯-౧-౨౬) బావట్లబోడ్డు ఉన్నత పాఠశాల భవనమునందు
జరుగును. గుంటూరు డిప్యూటీ కలెక్టరు ఆఫ్ఫీసులకు దివాన్ హా
మార్ పి. సి. ఎస్. యతిరాజులు నాయకులుగా సమావేశ
మును ప్రారంభింప దయతో సంగీకరించిరి.

ఈ మండలమునందలి యున్నత పాఠశాల ఉపాధ్యాయు
లందఱును సమావేశమునకు దర్శక విచ్చేయ నభ్యర్థితులు.

ప్రతి సాంఘికము అభివృద్ధి ప్రతిపక్షమును దివ్యమునకు
భోజనము నిమిత్తము (రెండు పూటలు భోజనము మాత్రము)
పండ్లదండణ లిచ్చునట్లు నిర్ణయమైనది. కావున నాద్రవ్యమును
ఆహారసంఘాధ్యక్షులగు మ. రా. శ్రీ ఎస్. పి. పంచావ
కేయ్యర్ గారికి బాపట్లకు ౨౦ తేది లోపున వంద జేయవల
యును.

(ఇది ప్రతిపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుని ద్వారా
జరుగవలయు)

తీర్మానముల బ్రతిపాదించవలయు సాంఘికము 20 వ
తేదిన గాని లోపునగాని అధో నిర్దిష్టలతో సంప్రదింప
ప్రార్థితులు

చందా కల్పించినవారు మాత్రమే తీర్మానముల నుపపా
దించుటకును వానిపై సంగీకారముల నొసరుటకును నర్హత కల
వారు కావున చందా చెల్లింప నదనములు తత్క్షణము చెల్లింప
ప్రార్థించుచున్నాను.

సాంఘికముగా నుండుటకు దయ యాకాంక్షితుము నింక
ను వెల్లడింపని పెద్దలు త్వరలో సదస్సులుగ జేరుటకును ఈసం
స్థను సార్యజనీనముగను శోభావంతముగను నొనర్చుటకును నభ్యర్థి
ంతును.

అ. నారాయణమూర్తి,
కార్యదర్శి.

మాన స్థాన సినిమాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలుగుభవం! (హిందూభిర్యులు ప్రత్యేకము) గురుభిక్షము!
శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగెడి వైద్యకాల
కిమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అజీర్ణము, అరుచి, అపులింకలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పొర్రులు, శిరస్సు,
ప్రేక్ష, అశ్మలు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పలను
బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు నెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ
ముగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1-టో భాగము:—వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి
ననుభవసిద్ధముగా ముఖముగా చేయవలసిన 600 యోగములను
గల వైద్యసంగ్రహము. 1-కి రు. 1-4-0; పి. పి. 0-4-0

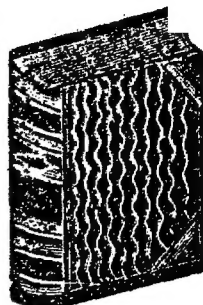
2-భాగము:—గుర్ధులు, భస్మములు, వంటిఖిల్లి ఔష
ధములు, ఆసనములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, చూర్ణములు,
మొ॥ 610 యోగములు, అనుభవముగా చేయు పద్ధతులతో
యున్నది. (3) 8351 1-కి రు. 1-12-0; పి. పి. 0-6-0
పి.కె.పి. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవి నెల్లూరుజిల్లా.

ఇప్పుడే రెండవసారి ముద్రితమైనది !!

ఆంధ్రదేశమునందు ముద్రపడిన వడసిన కవిత్వములగు బ్రహ్మశ్రీ
పురాణం మార్యనారాయణ తీర్థులుగారిచే పరిశోధింపబడినది.
2289 శరీరమర్శ శాస్త్రము

చదువ చదువ సంతోషించెదరు ! నీకు కావలసినదియు,
నీవు చూడవలసినదియు చాలశోభలు వెదకిన శాస్త్రమిదియే

ఆంధ్రభాషలో ఇట్టిపూర్తిరహస్య
శాస్త్రము ఇదివరకు యెవరినెల్లను బహి
రంగముగా ప్రచురింపబడలేదు.
దీనిలో శ్రీ పురుష లక్షణములును
వారియొక్క అవయవము విలక్షణ
ములు శృంగార రహస్యములును.
మొగ ఆడ అను శిశు ఉత్పత్తి వివర
ములును, పూర్వము మహాబుధులు
మర్మముగా వ్రాసి పెట్టినపుస్తకమును
వక్కాగా 64 వివిధజీవపటములతో ముద్రించి యున్నాము.
దరూ. 1-0-0 పి. పి. చార్జీ 7 అణాలు. ఎం. ఎస్. సరస్వతి
అంకు కంపెనీ, నెం. 9, ఆరుముగంపిడి, మదరాసు.

ఆశ్వర్థజ్యోతిషము

మీ భవిష్యత్తునుగూర్చి 7 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపిన
పరియగుఫలములను తెలిపెదము. 7 ప్రశ్నలకు చార్జీ రూ.
1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0 జాతకనకలు లేక
ప్రశ్నవ్రాయు కాలమైనను తెలుపవలెను.

బాలజ్యోతిషాలయము, మెంగప్పట్టు,
చోలింగరుపోస్టు (ఉత్తర ఆంధ్రా ప్రదేశ్ జిల్లా.)

ఇల్లు మార్పుట

డాక్టరు పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాస
అయ్యంగారువారు తమ నివాస స్థలమును నెం 72
అర్మీనియన్ వీధినుండి శాన్ థోమ్స్, రీజ్ పెరీరా
వీధిలో నుండు "ఆల్ బర్నాలాడ్జి" మార్పి రని
యిందుములముగా అందరికి తెలియజేయవలెనది.

నాయకురాలు

(పల్నాటి వీరచరిత్ర)

అచ్చులో నున్నది.

చరిత్రాత్మకమగు ఆరు అంకముల నాటకము.
నూతనఫక్కిని వాడుక తెలుగులో రసవంతముగ
వ్రాయబడినది. చక్కని పటపాటలు గలవు.
ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది.
కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచు
న్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయుడు, మంచిచెందు.
ఫెదర్ వైట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చు
వేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. వెల రూ. 1-0-0
వలయువారు:—ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ,
గుంటూరు అని వ్రాయవలయును.

వైద్య రత్న

పండిత. డి. గోపాలాచార్యులవారి

ఆయుర్వేద ఆశ్రమము పోస్టుబాక్సు నెం 287
మద్రాసు

ఉచితము సలహా ఉచితము
డాక్టరు పి. కవరత్నము పి. ఎమ్. పి. సి. (హానరరీ
డిమాన్ స్ట్రీటరు ఇన్ అనాటమి, గవర్న మెంటు ఇండియన్ మెడి
సన్ స్కూల్, మద్రాసు శ్రీయుత డి. గోపాలాచార్యులవారి
శిష్యుడు) వారు రోగులను పరీక్షించి, సలహా ఉచితముగ నిచ్చె
దరు.

సలహా నిచ్చుకాలము

ఉదయం 7 గం-10 గంటలవరకు 151 గోవిందప్పనాయకవీధి,
సాయంత్రము 5 గం-7 గంటలవరకు 183 బ్రాడ్వే మద్రాసు.
క్యాటలాగు కావలసినవారు వ్రాసిన, ఉచితముగా పంప
బడును.

డి. దే శి కా చా ర్యు లు

(గతించిన పండితులుగారి సోదరుడు)

మేనేజింగు ప్రొప్రైటరు,

సంఘము

ఈ సంఘముయొక్క ప్రథమ వార్షిక సభ యీనెల
17 తేది ఆదివారం మధ్యాహ్నము భీమవరంలో ఆకిరిపల్లి కా
పరస్థులు మహారాజశ్రీ వాల్మీకి ఘంటయ్యగారి యధ్యక్షతన క్రింద
జనుప్రదముగా జరుపబడినది. సభయందు దీనిగువ వార్షిక నివే
దిక చదువబడినది.

ఈసంఘము కళావంతులలో సంస్కరణకు ముఖ్యవశ్యక
మైన వివాహముల వృద్ధి పొందించు ఉద్దేశ్యములతో నెలకొల్పి
బడినది. అందుకుగాను ముందుగా కొంత సొమ్ము సమకూర్చు
వలెనను ఉద్దేశ్యముతో సాంఘికతలై ప్రతిదినము ఒక కాని
చొత్వన వసూలుచేయుటకును యింకను యితరులవల్ల విరాళ
ములు సంపాదించుటకును తీర్మానించుకొనడమైనది. కానిచొ
త్వన వసూలు చేయు కార్యము నాల్గునెలలు మాత్రమే సక్ర
మముగా జరిగి తిరుపతి సమీపించినది. ఇట్టి మహోత్సాహప్ర
మైన కార్యమునకు సాంఘికతలే సహాయము చేయుట కుపేక్షిం
చుట చాల విచారకరమైన విషయము. ఈ నాల్గుమాసములు
నాల్గుమోటింగులు జరిగి ఈ సొమ్ముంతయు కోశాధిపతిగారికి
ఒప్పగించడమైనది. మరియు మహారాజశ్రీ బొండా నాగభూ
షాంగారు యీ సంఘత్రేయస్సు కోరి నిధి వృద్ధినిమిత్తము
కొంత విరాళ మొసగగా దానిని మట్టుమివకొమిద పెట్టుబడి
పెట్టి దానివలన ఆదాయము సంపాదించుటకు త్రయత్నింపబడి
నదిగాని కొనసాగలేదు. ఇప్పటికి మొత్తము సంఘమునకున్న
సొమ్ము.

నాల్గునెలల చందాలు	87 11 9
వివాహకట్నములు	7 0 0
బొండా నాగభూషణంగారు	22 6 6
డబ్బానమాళ్లు	0 6 0
దరిమిలా నెలచందాలు	19 1 6

వెరసి

86 9 9

ఈ ఎనుబదియారు రూపాయిల తొమ్మిదణాల తొమ్మిది
పైసలున్న కోశాధిపతులగు మ॥ శ్రీ॥ చెరుకూరి వీరయ్యగారి
ద్వారా వారి స్వంత బాధ్యతను యితరులకు వడ్డీ కిచ్చునట్లు
తీర్మానింపబడినది.

మరియు యీ సభతరపున ప్రచారము చేయబడి ఆంధ్ర
దేశకళావంతుల సంస్కరణసంఘ కార్యదర్శిగారి సహాయమువలన
యీ భీమవరములో దశరాయందు భేతాళ ఉత్సవములకు బోగో
ముమేళములను గ్రామమంతట త్రిప్పమరాచారము పెద్దలతో
మరవిచేసి మాన్పించడమైనది.

రాజోపు సంవత్సరమునకు తిరిగి క్రిందటి సంవత్సరము
కార్యనిర్వాహకులనే యెన్నుకొనడమైనది. సహాయకార్యదర్శి
గారి శ్రీయుత వద్దల సత్యనారాయణగారిని ఎన్నుకొనిరి.
యీ ఎన్నికయు యీ కార్యమును మరుగుగా జరిపి హెచ్చు
సొమ్ము వసూలుచేయుటకు తలపెట్టబడినది. ఇట్టిపద్ధతి మైనటు
వంటి మహోత్సాహప్రమైన ఉద్యమమునకు మనసర్వస్వము ధార

వృత్తాంతలేఖలు

విజయనగరము (స్వకీయ విలేఖరినుండి)

శ్రీమహారాజావారిని సన్మానించు ప్రయత్నములు
జనవరి 22:—శ్రీశ్రీశ్రీ రాజా మోహన్ శ్రీ అలకనా
రాయణ గజపతిరాజు మహారాజు మన్యకులైన బహద్దరువారు
సమీపముగా, జయప్రముగా, ఖండారతరమునుండి స్వస్థల
మను శ్రీవిజయనగరము విజయంచేయుచున్న సమయమున
శ్రీవారి ప్రజలకు గల సంతోషసూచకముగా ఏమి చేయవలసి
నది అలోచించుట గాను 21-1-28 సాయకాలము 5.30
విక్టోరియా మెమోరియల్ హాల్లో బహిరంగసభను శ్రీయతుల
గుండాల రామతారంగారావు, అబ్దుల్ హుస్సేన్ కొయిసాహెబు
లుగారు, వోదగంటి సోమసుందరరావుగారు, ధారా త్రిపుర
సుందరలింగారావు, శేకుమర్ల సీతారామస్వామిగారు, వల్లసు
సూర్యప్రకాశరావుగారు మొదలగు పెద్దలు గావించిరి.

పునఃపునః సభకునడుచేసిరి. అందరు శ్రీమహా
రాజావారిని ఉచితరీతిని సన్మానించు తన ప్రయత్నములు
తమ యత్నానుజ్ఞానముగ నిర్వహించుకొనిరి. శ్రీవారిని
రైల్వేస్టేషన్ దగ్గర నర్మించి సన్మానించుటకు 80 మంది పెద్దలు
పట్టియొకటి యేర్పాటుచేయబడినది. దీనిని ఆహ్వాన సంఘము
గురు, శ్రీయతి చేత్రూరు మల్లాధారాచార్యులు, ప్రభువులుగా
నుండి, సన్మానప్రయత్నములు, ధనము మొదలైనవి సేకరించి,
జయప్రముగా పనిచేయుటకు ఈవిధమున రోగులను కార్యనిర్వా
హకసంఘముగా నుండుటకు ఉపపాదించిరి.

(అధ్యక్షులు) దివాన్ బహదూరు వి. అనంతరావు పంతు
లుగారు.

(కార్యదర్శి) శ్రీయతి గుండాల రామతారంగ చి. వ. గారు
ఇతర సభ్యులు. శ్రీయతి ధారా త్రిపురసుందర లింగారావు,
అబ్దుల్ హుస్సేన్ కొయిసాహెబుగారు, శ్రీయతి వో.
సోమసుందరరావు గారు.

పైతీర్పానమును శ్రీయతి కె. రంగారావుగారు, మండ
పాక రామరామగారు మన్నగువారు బలపరచిరి. అందరు శే
గ్రీవముగా ఆమోదించిరి.

పై కార్యనిర్వాహక సంఘమే అన్ని విషయములలోను
అధికారము వహించుటకు అనుజ్ఞ ఇవ్వబడినది.

గోదావరి (స్వకీయవిలేఖరి)

వేమన జయంతి

కాకినాడ, జనవరి 21:—ఈనెల 19 వ తేదీని రామచం
ద్రపురం తాలూకాలోని కుమారులూరు గ్రామమున సమావేశమై
సామాన్యతీర్థాగతులు చేసెను.

ఆసాయంకాలమున వేమన జయంత్యుత్సవము కరీ చినవెం
కటరెడ్డిగారి యగ్రాసనాధిపత్యమున జరుపబడెను. సుమారు 600
జనమువచ్చిరి. అందు చాలమంది కెల్ల. డేగల్లు రాఘవచంద్ర చౌ
దరి (కృష్ణాజిల్లా) డిక్రిన వెంకటరత్నం గారును యితరులును
వేమనజయంతి ప్రాముఖ్యమును గూర్చి మాట్లాడిరి. వరసించే
వర సత్యనారాయణగారు వేమనయొక్క వేదాంతార్థమును
ఉపనిషత్తులకు రహస్యజేసి ఉపన్యసించిరి. వీరలకు అన్న
దానము సంతృప్తికరముగ జేయబడెను.

సహకారసంఘము

ఫిబ్రవరి 3వ తేదీన ఉదయము 8 గంటలకు ఆంధ్రరాష్ట్ర
సహకారసభ గా. జేమనపురామదాసు పంతులుగారి యగ్రా
సనాధిపత్యమున పెద్దాపురములో (చామర్రకోట రైల్వేజంక్షన్
కు చెందు మైదూరమున) జరుగును. ఈచెందు మైదూ ప్రయాణ
మును బహుసంఖ్యగా మోటారుమీదగాని, జట్టా, ఎద్దుబం
డ్లమీదగాని చేయవచ్చును. ప్రతినిధు లన్నిప్రాంతములనుండియు
వచ్చెదరని యుద్దేశించుచున్నాడు. బసలు భోజనములు ప్రతి
నిధులకు విడిగా పురం సత్రములో సేర్పాటుచేయబడును.
సన్మానసంఘ మేర్పాటుచున్నది. కార్యదర్శులు వరసించే
వర సత్యనారాయణ, గొర్రె లక్ష్మీనారాయణగారును, కళా
వెంకటాచార్యగారును చిల్లాయందు సంచారము చేయుచున్నారు.
సామ్యులనుగా చేయుచున్నారు. సహకారులందరకును సభలకు
లక్షక రావలసినవి విజ్ఞప్తి నంపిరి. సహకారప్రచారము నిమి

తము సహకారవృత్తిలు తోడ్పడుచున్నను, ఆంధ్రసహకార
సమైక్యసముదాయము చక్కగా పునరుద్ధరించి ప్రచారము గావించ
వలసి యున్నదని విజ్ఞప్తి చేయుచున్నాడు.

తూర్పు గోదావరిజిల్లా కో-ఆపరేటివు ఫెడరేషను
5-2-28 తేదీని పెద్దాపురములో సమావేశమగును.

6-2-28 తేదీయందును 8 గంటలకు చిత్తూరు నివా
కులను రిలైజ్ అసోషియేషన్ రిలైజ్ పూర్వము మద్రాసు ప్రావిన్సి
యల్ కో-ఆపరేటివు యూనియన్ కార్యదర్శియు నగు రావు
బహద్దరు టి. శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు ఆన్వేషణకుగానుం
డగా తూర్పుగోదావరిజిల్లా కో-ఆపరేటివు కాన్ఫరెన్సుజరుగును.

ఈసహకార సభలకు గవర్న మెంటు సహకార ఉద్యో
గులు కూడ వచ్చెదరు.

* * *

వచ్చే ఏప్రిల్ నెలలో సహకారపద్ధతులను తగ్గి
చేయుటకుగాను పంచాయితీ దార్లకును యితరులకును రాజము
హోదానములో కో-ఆపరేటివు ట్రైనింగు క్లాసులు పెట్ట
బడును.

బందరు (స్వకీయ విలేఖరి.)

జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిలు

జనవరి 22:— బందరులో జరిగిన జిల్లాఎడ్యుకేషనల్
కౌన్సిలు సమావేశములో, బెజవాడ పురపాలక సంఘమువారి
శిఫారసు ననుసరించి ప్రాథమికపాఠశాలలందు హిందీభాషను
ప్రవేశపెట్టుట కనుమతించుచు తీర్మానము గావించబడినది.

మానుమంతరాయ దినము

ఈనెల 18వ తేదీ మానుమంతరాయగారి నిర్వాణదినము.
శ్రీ కోటల్లి మానుమంతరాయగారు సర్వస్వమును ధారపోసి శ్రీ
ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు స్థాపించుట లోకవిదితము. వారి
సర్వదాసమును వారియొక్క మిత్రులు విద్యార్థులు ఉచిత
రీతిని జరిపియుండిరి. ఉదయమున మానుమంతరాయగారి పట
ము ఉత్తరించబడినది. వారి సమాధిపై యెల్లరు సమావేశమైరి.
కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులును మానుమంతరాయగారి బావ
మరదియునగు చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావుగారు మానుమంతరాయ
గారియొక్క జీవితమునుగరించి యుపన్యసించిరి.

ప్రాతవిద్యార్థుల సంఘము

శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల పూర్వవిద్యార్థుల సంఘ
సమావేశము 19 వ తేదీని శ్రీ కట్టమాడి చిదంబరరావుగారి
అధ్యక్షతక్రింద జరుపబడినది. అన్ని ప్రాంతముల
నుండి విద్యార్థులు సమావేశమై వేడుకయందు బాల్గొనిరి.

తాలూకా బోర్డు

బందరు తాలూకా బోర్డు ఎన్నికలు ఫిబ్రవరి 21వ తేదీని
జరుగునట్లు నిర్ణయించబడినది.

సంఘ సంస్కరణము

కృష్ణాపత్రికాధిపతులును గొప్ప సంఘసంస్కర్తలు
నగు ముట్లూరి కృష్ణారావు గారి ద్వితీయ మహారాష్ట్రను రివిన్యూ
బోర్డుమెంబరును దివాన్ బహదూరు దొడ్ల రాఘవయ్య గారి
కుమారున కిచ్చి మదరాసులో 25వ తేదీని వివాహము జరుపబడు
ను. సంఘసంస్కరణసూత్రముల నాచరణయందుంచిన ప్రము
ఖులలో కృష్ణారావు గారికిని చెప్పక తప్పదు. వీరి ప్రభువు
కుమారైన కూడ లక్ష్మీ విశ్వవిద్యాలయములో ప్రాధికర
గానున్న వి. ఎస్. రామగారి కిచ్చి రజస్వలసంతరవివాహ
మును కావించియుండిరి.

భీమవరం (ఒకవిలేఖరుడు)

ఒక మహమ్మదీయముషియొక్క మరణము
జనవరి 19:—పూర్వము పిఠాపురము కాపురములయందుండి
నుమారు 25 సంవత్సరములక్రిందట భీమవరగ్రామమువచ్చి యి
క్కడనే స్థిరవాసమేర్పరుచుకొని యూసాని ఆయుర్వేదవైద్య
ముచేయుచు కుటుంబహోదా గావించుకొనుచు, కాంతస్వరూ
పులును, సత్సంధులును, దై న భ క్తు లు ను ఆగు హాకిం
ఖాదరువరీఫ్ సాహెబుగారు 9-1-28 వ తేదీ శుక్రవారము
అపరాహ్నప్రాంత సంద్యయందు స్వస్థలయిరని వ్రాయు
టకు చింతిల్లుచున్నాడు.

త్యాగరాయ పుత్సవములు

9-1-28 సోమము 18 వ తేదీవరకు త్యాగరాయపుత్స
ము: తేదీ
జరిగి
హృత్
పల్లి
ఉవ
లగు
త్సవి
మం
నని
బడె
త్యా
పారి
యా
చేయ
యే
యే
గలు
వట్టి
నగ
మం
11
టి. ఎ.
11వెం. 1, అలంగా త్తల్లెపిడి, ఆరువల్లపిడి, మదరాసు.

యే
గలు
వట్టి
నగ
మం
11
టి. ఎ.
11వెం. 1, అలంగా త్తల్లెపిడి, ఆరువల్లపిడి, మదరాసు.

యే
గలు
వట్టి
నగ
మం
11
టి. ఎ.
11వెం. 1, అలంగా త్తల్లెపిడి, ఆరువల్లపిడి, మదరాసు.

యే
గలు
వట్టి
నగ
మం
11
టి. ఎ.
11వెం. 1, అలంగా త్తల్లెపిడి, ఆరువల్లపిడి, మదరాసు.

యే
గలు
వట్టి
నగ
మం
11
టి. ఎ.
11వెం. 1, అలంగా త్తల్లెపిడి, ఆరువల్లపిడి, మదరాసు.

యే
గలు
వట్టి
నగ
మం
11
టి. ఎ.
11వెం. 1, అలంగా త్తల్లెపిడి, ఆరువల్లపిడి, మదరాసు.

యే
గలు
వట్టి
నగ
మం
11
టి. ఎ.
11వెం. 1, అలంగా త్తల్లెపిడి, ఆరువల్లపిడి, మదరాసు.

యే
గలు
వట్టి
నగ
మం
11
టి. ఎ.
11వెం. 1, అలంగా త్తల్లెపిడి, ఆరువల్లపిడి, మదరాసు.

యే
గలు
వట్టి
నగ
మం
11
టి. ఎ.
11వెం. 1, అలంగా త్తల్లెపిడి, ఆరువల్లపిడి, మదరాసు.

యే
గలు
వట్టి
నగ
మం
11
టి. ఎ.
11వెం. 1, అలంగా త్తల్లెపిడి, ఆరువల్లపిడి, మదరాసు.

వైస్ యింకు

ఫోన్ లెక్కపేనాలు చిరకాలము చక్కగా వ్రాయగల్గు
వైస్ యింకును వాడుదు. ప్రతివోటను దొరకును. వివర
టకు కిట్లు వ్రాయుడు. 2478
ముల్కన్ యింకువర్క్సు, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

మ క ర ధ్వ జ

రసాయనము 2460

దీనిని నేవించినచో మూత్రముతో కలిసిపోయేది కుక్క
న నిలుపును. పలుచబడిన పిర్వమును గట్టిపరచి రతిలో అతి
మురితేతలన ముట్టును మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహ
శీఘ్ర, పిర్వవృద్ధి, కాంతి, బలము, రతిదార్ధ్యము, ఇంద్రియ
పుష్టి, మొదలగునవి బలము కలుగును. నెలదినములకు సరిపడుమందు
పుష్కలా పోషకం గు ఖర్చులతో రు 3-7-0.
ఈవర్. మెడికల్ హాల్, రామచంద్రపురం(గోదావరి)
పి.

ప్రపంచమందు అంతటను మంచిస్వాగతము

"కామకాస్త్రమునకు" గలదు. ఆరోగ్యము, విశ్వర్యము,
వృద్ధి మొదలగు వాటినిగరించి సలహా. యిచ్చు గంధము.
ఆ పుటలు గలది. మిషన్ లేకున్న ఒకటిని తెప్పించుకొనుడు.
150 ఉచితముగా తపాల్ ఖర్చులేక పంపబడును. కావలసిన
ఇదిగదా చదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.
వా. పి. ఆత్మకర్ణిగ్రహ బౌద్ధకళా,
21, బ్రాహ్మీ, మద్రాసు

స్టీము బోయిలర్లు 586

కలిగే యిబ్బందులు యింక యెంతమాత్ర
న్ను లేకుండా కాపాడుకొనుటకు

"ఎవెక్సియర్"

ను వాడుదు. దీనిని దిను మానవత్వ బోయల్ల లోపలి
ములయందు బ్రహ్మతో పూసినయెడల పేటుకు త్రుప్ప
భాగము యెంతమాత్రమును పట్టనివ్వక పేటులపైని గుంటలు
విగ్నేనివ్వకుండా బోయల్లను కాపాడును.

డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో,
12, తంబుచెట్టిపిడి, మద్రాసు

చెన్న పురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ జనవరి 25-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

చనియాలు	చా 1-కి రు 45 0 0	మొదలు	56 0 0	వరకు
బియ్యముబస్తాలు		మొదలు		వరకు
మనుమ తెనాలివి	,, 48 గలవి రు	14 0 0		15 0 0
నెల్లూరివి	,, డిటా	15 8 0		16 0 0
లి	,, డిటా	16 0 0		17 0 0
గులు	చా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0		9 0 0
వత్తులు	,,	20 0 0		24 0 0
ధాన్యము వత్తులు				
ందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	18 8 0		18 8 0
నెగలు	,, డిటా	18 0 0		14 0 0
నెగలు	,, డిటా	18 8 0		14 8 0
మినుములు	,, డిటా	15 8 0		17 0 0
జలలు	,, ర 164	8 8 0		9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

శువులనూనె చా 1-కి	,,	150 0 0		152 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0		25 0 0
కొండాపురంవరు నెగవత్తుచా 1-కి	,,	58 0 0		59 0 0
ఇతర ప్రదేశము	,,	54 0 0		56 0 0
తరు నెగనూనెగానూనెచా 1-కి రు 114 మి.కొ.నూనె				110 0 0
అమడము చా 1-కి	,,			98

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపగుళు చా 1-కి	,,	75 0 0		80 0 0
కూరపగుళు	,,	44 0 0		50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)చా 1-కి	,,	119 0 0		126 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు	45,50		
కాళనా నీలపాయకట్టు	,,			50,55
తెల్లము చా 1-కి	రు	40 0 0		60 0 0
చింతపండు చా 1-కి	,,	60 0 0		80 0 0

5. ఇనుము

కట్టారకం చా 1-కి	,,	80 0 0		84 0 0
చదరం	,,	88 0 0		42 0 0
రవుండు	,,	84 0 0		46 0 0

6. లోహములు

వండి 100 కులంకు	,,	72 0 0		78 12 0
బంగారము, కులము 1-కి	,,	21 4 0		21 8 0
పవరము 1-కి	,,			18 5 6
ఇత్తడి చా 1-కి	,,	245 0 0		248 0 0
రాగి డిటా	,,	274 0 0		275 0 0
అస్కాచక్కర 226 పాకి గలవి	,,	32 8 0		32 12 0

7. దూది

బోంబాయిదూద 1-కి	రు	800 0 0		
వల్లూరు దూది	,,	215 0 0		

8. నూలు

మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	5 8 0		
పుల్లూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	7 4 0		
మోళయెనుగ నెం 20	,,	8 14 0		
నెం 20 చెన్ని సింహం యాటె	,,	9 4 7		
నెం 22	,,	9 12 0		
నెం 12 1/2 చెన్ని పర్కను	,,	7 10 0		
నెం 14 1/2	,,	7 14 0		
నెం 12 1/2 అలెస్సు	,,	7 0 0		
నెం 12 1/2 కరింబాయి	,,	7 4 0		

FREE : TABLE TIMEPIECE FREE

The English „Fountain Pens”. These pens are fitted with 14-Ot.Gold Nib with best Iridium and best of English Made gives regular flow and luxurious writing, excels any pen which worth is cost. A Table Timepiece (Excellent time-keeper highly Nickel plated guaranteed for three years

will be given Free to the purchasers of the above pen till the end of this month.

Pen and Timepiece are carefully tested before despatch

Price Rs. 3-8-0 (Three and annas eight only) with Timepiece.

THE E. M. WATCH & Co.,

Post Box 309, MOUNT ROAD, MADRAS

నూతనదుకాణము

2283

విలాసమును గమనింపుడు 287 ఎస్.ఎస్.నెడు

అన్ని జాగాలనుండి వట్టువస్తువులు వగైరాలు, ప్లానలు, పర్జీలు, పాప్లీలు, టన్నులు, స్వదేశీ వెళ్ళులు, బనీలు, తయారైన వడ్డులు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. ప్లానలు రెడీమేడ్ వడ్డు 1 కి ధర రు 4-4-0

K. S. Muthiah & Co., 287 Esplanade, MADRAS.

క్షీరబలాశైలము

21:6

ఇది మలబారుదేశమున ప్రఖ్యాతిని పొందినది. శ్రీ ముక్త్యార్ రాజావారు బహుధనము వ్యయించి చేయించినారు వాతకోగములకు వజ్రాయుధము. నరములకు బలమును గలిగించి శరీరదార్ఢ్యమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారలకు, సకలశక్తిని గోల్పోయినవారలకు చాలామంచిది. వాత కోగు లనేకమంది దీనినుంచి విముక్తులైనారు. సంస్కారాధిక్యమున మూడు విధములుగా తయారయినది. ఏది కావలసినవారు దానిని తెప్పించుకోవచ్చును. వాడు విధము మందుతో మండును. 7 సార్లు ఆవర్తితము 4 అవున్నులు 2-0-0 21 ,, ,, ,, 4-0-0 101 ,, ,, 1 అవున్ను రు 2/- 4 అవున్నులు రు 12-0-0 ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కురారము

పథ్యము లేదు. పిచికారీతో పనిలేదు. మూడుపూట లలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూలమగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపామము సంచనశైలము టెన్ను 8-0-0 రెండును ప్యాకింగువగైరా ఖర్చులతో 6-0-0. 2462 గంధర్వ ఫార్మసీ రామచంద్రపురం గోదావరిజిల్లా.

అతిమాత్రమునకు దయాబిను

అతిమాత్రమునకు ఎంతముదిరినను ఏస్టిటోనున్నను గూడ దయాబిను అను నీ యోషధము నుపయోగించిన తప్పక గుణముకలుగును. ఇది వనమాలికలతో తయారుచేయబడినది. మన ప్రాచీనులవలన చాల శ్రేష్టములని నిర్ణయింపబడి చిర కాలమునుండి వాడబడుచున్నట్టియు, నవీనవైద్య శిఖావజులచేగూడ స్థిరపరుపబడినట్టియు, పరిశుద్ధములును అపుడే తీయబడినవియునగు మాలికలనుండి కాస్తాక్రముగ తయారుచేయబడి బాగుగా పరిశీలపడినట్టియు యోషధము. కొద్దిరోజులు వాడినంతనే అదివరకు వెళ్ళవలసినన్ని తడవులు మూత్రవిసర్జనమునకువెళ్ళ నవసరముండదు. మాత్రమునందలి మధుపదార్థము గూడ తగ్గిపోవును. పడలకుండ మందు వాడినచో సూజారోగ్యము కలుగును. ఒక బుడ్డి మందు వెల రు. 4-8-0

శ్రీకృష్ణబ్రదర్సు,

కెమిస్టు అండు ఆస్టిషియన్సు, బోంబే బాక్సు 166, 3861 మదరాసు.

చెముడుకు అమోఘమైనమందు. చెముడు, చెవులలో పోటుపోటు, చెముకాదుట కుడ రనిబోమినాము, తీరుగయ్యెదమనివురారునా మాత్రానీవంపబడును. 1 బుడ్డు రు. 4. వి.వి.పుర్రువేరు. డాక్టర్. రత్నంబ్రదర్సు, మెడికల్ హాల్. మారుటరు, కృష్ణాజిల్లా.

కామినియానూనె

చదువుచు యోచింపుడు కొనుడు జగత్సృష్టిచెందిన (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణప్రదేశముల కిది అమోఘమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోకుండ కాపాడుచు, వాటి యొక్క అభివృద్ధిని, సాగును హెచ్చించును. పుట్టెయందు గలగుమంటను పారద్రోలును, బట్టతెలను మాన్పును, రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన సువాసగలు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియోచినను గలిగించును. వేసకు వేలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన అత్యుత్తమగుణమును గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి యున్నారు.

ఈ దీనిన తెలుపబడిన యోగ్యతపత్రము చదువుడు.

దివాకచందు భండారి, అమృతేశ్వరు పంజాబునుండి వ్రాసినది:-

“మీ కామినియానూనెను పరీక్షించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మాలముగా 4 బుడ్డులు దయచేసిపంపుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకుమరువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.

1 బుడ్డి ధర రు 1-0-0 పోస్టుఖర్చు 0-6-0 ప్రత్యేకము 6 ,, ,, 2-10-0 ,, 0-12-0 ,,

హెచ్చరిక:- కామినియానూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామమునందును యుండు ప్రతి వాగరికగయందు దుకాణమునందు తప్పక దొరుకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తక గుఱుతుగల తక్కువరకము నిచ్చి “ఇది సరసము, శ్రేష్టమైనదని” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్పలాభము గలదని తెలుసుకొనుడు. గాన అట్టివల్లని వ్యాపార తంత్రములకుమీరు లోబడకూడదు. ఎప్పటికిని కామినియానూనె తప్ప మరేదియు వాడకూడదని స్థిరపరచుకొనుడు.

అత్తరులన్నిటికి రాజువంటిది ఓటో దిల్ బహారు వాడబడిన వారందరిచే చాలగొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరు మలయందు కొని చుక్కలను వేసిన కొత్తగా కోసిన వుష్ణములవలె మెచ్చుట ప్రక్కలకు దానివాసన వ్యాపించును. దీనిని ఒకసారి వాడుడు: తరువాత మీరెప్పుడును దీనినేవాడుడు. 1/2 టెన్ను బుడ్డి 1 కి ధర రు 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-5-0 ప్రత్యేకము 1/2 ,, ,, 1-4-0 ,, 0-5-0 ,, కొంపిలో బుడ్డి 1 కి ధర రు 0-2-0

సోల్ వజంట్లు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్గు అండు కెమికల్ కంపెనీ, 285, జామ్నామికిడు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

బర్యావీజంట్లు:- మణిలో నర్ బెరూమ్ పారక్. తపాలుపెట్టె నెం. 278, 10/30. ఓ.డి, రంగూను.

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్ర తియింట నుండదగిన
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మైసూరు పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో ఒకటియగు
లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

5. మ. శేషవారాయణముల్లు జాక్. బరకారనవాసుర్ P. O. ద్రుగ్. డిస్ట్రిక్టు, సి. పి. వీరు వ్రాసి
నది మీ కస్తూరిమాత్రలు, అన్ని జ్వరములకూ దస్తలకు, నిశ్చక్తిని, దివ్యోదయముగా వున్నది. గావున ఇంకను 6
సీసాలను పంప కోరినాడు.

6. మ. వి. కె. సుబ్రహ్మణ్యశర్మ, ఎస్టేట్ ఆఫీసు కడవూరు, తిరుచినాపల్లి వీరు వ్రాసినది. ఇతర
జ్వరములవలన గుణముకాని అనేక రోగములు తమరి లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలవలన గుణమై యుండుట
వలన మరియు 12 సీసాలను పంప కోరుతున్నాను.

7. మ. ఎక్. ఎక్. సోమ ఎమ్. ఎ. ఇ. ఎ. సి. ఎక్. అల్ గుల్ అస్సాం 8-8-24 తేదీన వ్రాసి
నది:- తమరి కస్తూరిమాత్రలకు వుపయోగించి చూచినవానిలో పత్రికలలో ప్రకటించియుండు మేరకు అన్నిగున

యులు గలిగియుండుటవలన ఇంకను 12 సీసాలను యిప్పించ కోరుతున్నాను.

8. మ. అయోగ్యప్రసాద్ డిపోరి పోలిస్ సబ్ ఇన్ స్పెక్టర్ మురవార జబ్బుల్ పూరునుండి వ్రాసినది:- వెనుకటివత్సరము
ందు తమరుబంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాలా మేలుచేసినవి. ఇప్పుడు మరల 25 సీసాలను బంపుము.

250 నుండి 300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర ర్పు 0-4-0 వాస్తుఖర్చు వేరు. పోస్టఖర్చుతో 6 సీసాలకు ర్పు 1-8-0.
12 సీసాలకు ర్పు 2-18-0. 25 సీసాలకు ర్పు 5-8-0 సీసా 1 కి 4 అణాలచొప్పున అన్నిదుకానులందు దొరకును.

(2)

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాలా, మైసూరు.

The Madras Races 1925-26.

చెన్న పురి పందెములు Notice.

విపరీతపు వానలవలన పందెపు తారీఖులను ఈదిగు
తేలుపబడిన ప్రకారం స్థూపర్దులుగారు మార్చిరి.

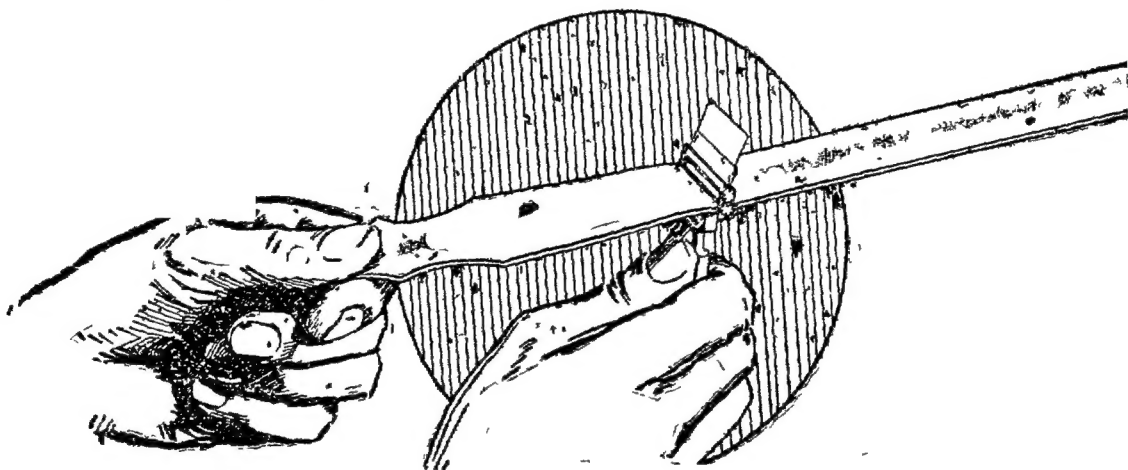
రెండవ ఎక్ స్ప్రీమీటింగు

రెండవదినము
30-1-1926 తేది శనివారము

మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

2 గంటలకు

2452

దానియొక్క కత్తులను అదేస్వయముగా పదును పెట్టుకొను సేస్టిరేజరు యిది యొక్కటియే

పదును పెట్టుటకు వ త్యేకతోలు, లేక శుభ్రముచేయుటకు యేమియు అవసరములేదు. 2497

"VALET"
Auto-Strop
Safety Razor

మంగళకర్తి పదును పెట్టుటకుతోలు,
జేడు (కత్తులు) మొదలగునవి
పూర్తిగాగల నెం 99 రు పెట్టును
మివాడక దుకాణాదారుని

అడుగుడు.

ధర రు 2-12-0

